

ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เมา
ในเขตตำบลหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

โกมล ภูไชย

		๒ 363.2
	36A5745867	ก941ท
		2551
Title: ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เมา ในเขตตำบลหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ		
ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขต		

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขต

พุทธศักราช ๒๕๕๐

ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์
ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

๖๖๓.๒
ก ๙๔๑ ๗ ค.๒
๑๙ ต.๑. ๕๗

เลขทะเบียน	5745867
เลขเรียกหนังสือ	๓ ๖๖๓.๒ ก ๙๔๑ ๗ ค.๒
วันที่	๑๙ ต.๑. ๕๗

โกมล ภูไชย

		๓
	36A5745867	363.2
		ก ๙๔๑ ๗
		๒๕๕๗
ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอ จังหวัดเชียงใหม่		
ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย		

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.
ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร
โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอขอบคุณ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๑

**THE ATTITUDE OF THE LAW ENFORCEMENT OFFICIALS
IN ALCOHOL SELLING PROHIBITION TO THE YOUTH
IN SANPATONG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE**

KOMOL POOCHAI

หนังสืออ้างอิง
(REFERNCE BOOK)
ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

**THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E 2551 (2008)**

แบบรายงานผลการสอบสารนิพนธ์

สอบเมื่อวันที่ ๒๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

หัวข้อสารนิพนธ์ : ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขต (ภาษาไทย) อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

หัวข้อสารนิพนธ์ : THE ATTITUDE OF THE ENFORCEMENT OFFICIAL IN ALCOHOL (ภาษาอังกฤษ) SELLING PROHIBITION TO THE YOUTH IN SANPATONG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

ชื่อนักศึกษา : นายโกมล ภูไชย

เลขประจำตัว : ๔๙๑๒๒๔๐๔๑ วันที่ ๔/๒๕๔๘ (วิทยาเขตล้านนา)

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง (GOVERNMENTS)

จำนวนหน่วยกิต : ๖ หน่วยกิต

ผลการสอบ : [] ดีมาก VERY GOOD [] ดี GOOD [x] ผ่าน PASS [] ตก FAIL

ความเห็นของคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ๑) เห็นสมควรให้ผ่าน ๒) เห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไข ๓) เห็นสมควรให้สอบใหม่ ๔) เห็นสมควรให้สอบใหม่ ๕) เห็นสมควรให้สอบใหม่ ๖) เห็นสมควรให้สอบใหม่ ๗) เห็นสมควรให้สอบใหม่ ๘) เห็นสมควรให้สอบใหม่ ๙) เห็นสมควรให้สอบใหม่ ๑๐) เห็นสมควรให้สอบใหม่

[x] เห็นสมควรให้จัดพิมพ์เผยแพร่ได้ เพราะ ๐๑๐๐-มีประวัติการศึกษาค้นคว้า

[] ไม่เห็นสมควรให้จัดพิมพ์เผยแพร่ได้ เพราะ

(กรณีนักศึกษาได้คะแนน "ดีมาก" ให้คณะกรรมการแจ้งเหตุผลไว้ด้วย)

(ลงนาม) ประธานกรรมการ

(ลงนาม) กรรมการ

(ลงนาม) กรรมการ

(ลงนาม) อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม

(ลงนาม) อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ได้รับทราบผลการสอบสารนิพนธ์ และความเห็นของคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์เรื่องนี้แล้ว ขอส่งผลการสอบมายังบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อดำเนินการต่อไป

(ลงนาม) พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์

(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

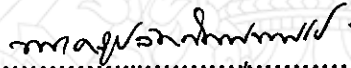
๒๕๕๑ พ.ศ. ๕๑

หัวข้อสารนิพนธ์ : ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขต
อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อนักศึกษา : นายโกมล ภูไชย
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.บุศรา โพธิสุข
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : พระครูปลัดจิตติชัย จิตติชโย

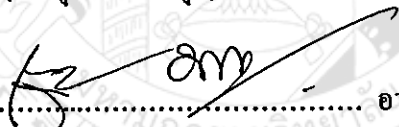
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

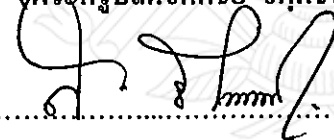

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

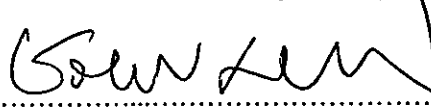
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.บุศรา โพธิสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พระครูปลัดจิตติชัย จิตติชโย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : The Attitude of the Law Enforcement Officials in Alcohol Selling
Prohibition to the Youth in Sanpatong District, Chiang Mai Province

Student's Name : Mr. Komol Poochai

Department : Government

Advisor : Dr. Bursara Pothisook

Co-Advisor : Phakhrupaladjittichai Jittichayo

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

B.
..... Advisor
(Dr. Bursara Pothisook)

Jittichai
..... Co-Advisor
(Phrakhrupaladjittichai Jittichayo)

S. Chaimusik
..... Member
(Asst. Emeritus. Prof.Dr.Sukit Chaimusik)

Dr. Charin Mangkhang
..... Member
(Dr.Charin Mangkhang)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอต้นป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อนักศึกษา	: นายโกมล ภูไชย
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.บุศรา โพธิสุข
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: พระครูปลัดจิตติชัย จิตฺติขโย
ปีการศึกษา	: 2550

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาแนวทางแก้ไขข้อเสนอแนะในการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติใช้ ในเขตพื้นที่อำเภอต้นป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 200 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามทำการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

ระดับทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมายที่มีต่อกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ อยู่ในระดับมาก และระดับทัศนคติด้านการนำกฎหมายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาสถานภาพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ปัญหาที่พบ ผู้บังคับใช้กฎหมาย ไม่เต็มใจขาดหย่อนยาน เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ พื้นที่รับผิดชอบกว้างขวาง ขาดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารให้ผู้เยาว์ทราบ

แนวทางแก้ไข ข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย คือนำกฎหมายไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ และให้นำกฎหมายไปบังคับใช้ให้คิดว่าที่ปฏิบัติมา ควรมีการรณรงค์ปลูกจิตสำนึก ให้ผู้เยาว์ตระหนักถึงโทษของการคั่นสุราให้มากขึ้น

Thematic Title : **Attitude of the Officers Enforcing the Law Prohibiting the Selling of Alcohol to the Youth in San Pa Tong District, Chiang Mai Province**

Student's Name : **Mr. Komol Poochai**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Bursara Pothisook**

Co-Advisor : **Pharkhrupaladjittichai Jittichayo**

Academic Year : **B.E. 2550 (2007)**

ABSTRACT

The objective of this thematic paper were 1) to study the attitude of officers who enforced the law prohibiting the selling of alcohol to the youth. 2) to study relation between personal factor and attitude of the officers Enforcing the law prohibiting the selling of alcohol to the youth. and 3) to study problem, solution and suggestion toward the law prohibiting the Selling of Alcohol to the Youth. The sampling subjects consisted of police officers, sub-district chiefs and village headmen, totally 200. Data collection was made possible through questionnaires, The data was analyzed by means of statisters focusing an frequency percent standard dirciation and Chi square test by computing program

The results of research were found as follows :

The attitude of officers who enforced the law prohibiting the selling of alcohol to the youth was rated at high scale.

The problem: the law was not strictly enforced; the officer was not sufficient; the responsible area was too vast to cope with; information was not publicized to the youth.

The solution: the officer concerned had to enforce the law strictly and efficiently; more responsible officer had to be added; people should be installed with awareness of alcohol danger.

The suggestion: the law had to be enforced more strictly than before; the danger of alcohol should be more campaigned to the youth.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ดร.บุศรา โพธิ์สุข และ พระครูปลัดจิตติชัย จิตติชโย อาจารย์ที่ปรึกษา และที่ปรึกษาร่วมที่ท่านได้กรุณาให้ความรู้ชี้แนะ ตรวจสอบ แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ จนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ด้วยดี ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบพระคุณพระปลัดบุญธรรม บุญธรรมโม รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครชัย ชัยแสง ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่าน เจ้าหน้าที่ของห้องสมุด เจ้าหน้าที่ที่บัณฑิตที่ให้ข้อเสนอแนะ ความสะดวกในการติดต่อและใช้ห้องสมุดในการทำสารนิพนธ์จนสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคุณพ่อ พี่ ๆ หลาน ๆ ที่คอยเป็นกำลังใจคอยห่วงใยในการศึกษาและให้การสนับสนุนตลอดมา ระลึกถึงคุณแม่ที่ล่วงลับจากโลกนี้ไปก่อน โดยเป็นผู้ที่จุดประกายและอยากเห็นความสำเร็จของผู้ศึกษา ผู้ศึกษาขออุทิศคุณงามความดีของสารนิพนธ์ฉบับนี้แด่คุณแม่

ขอขอบคุณ คุณดวงเดือน นรสิงห์ คุณนภาพร โนรี คุณณัฐญา กาใหญ่ คุณดวงเดือน สุนันตาคุณเมตตา มะโนศรี และคุณศุภวัฒน์ ธิยาข ที่ได้ช่วยเหลืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ คู่มือ แนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลจนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของอำเภอสันป่าตองและผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรสันป่าตองที่อนุญาตให้เก็บข้อมูลจากผู้ได้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นจนได้ข้อมูล อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาในครั้งนี้

นายโกมล ภูไชย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 สมมติฐาน	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย	18
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น	28
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเสพยาของวัยรุ่น	34
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของแอลกอฮอล์	37
2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมาย	44
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	46
2.8 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	50
2.9 องค์การที่มีบทบาทในการป้องกันดูแลผู้ที่ดื่มสุรา	57
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61

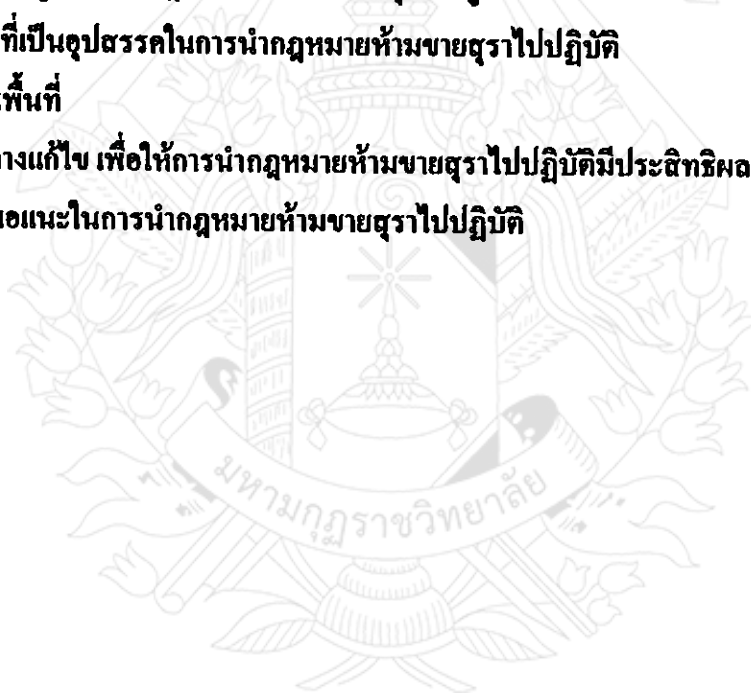
2.11	สรุปกรอบแนวคิด	75
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	76
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
3.2	วิธีการสุ่มตัวอย่าง	76
3.3	ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	77
3.4	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
3.5	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	78
3.6	การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	79
3.8	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	80
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ตอนที่ 1	การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	81
ตอนที่ 2	การวิเคราะห์ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับใช้กฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอต้นป่าทอง	84
ตอนที่ 3	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อทัศนคติ ของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขต อำเภอต้นป่าทอง	89
ตอนที่ 4	การวิเคราะห์ความปัญหา แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ	91
บทที่ 5	บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
5.1	สรุปผลการศึกษา	94
5.2	อภิปรายผลการศึกษา	96
5.3	ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม		103

ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	112
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	114
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	118
ภาคผนวก ง พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องคิดเลขแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551	122
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	137
ภาคผนวก ฉ แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย	146
 ประวัติผู้วิจัย	 149

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	81
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มอายุ	82
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ	82
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	83
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มรายได้	83
ตารางที่ 4.6	แสดงระดับทัศนคติด้านกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	84
ตารางที่ 4.7	แสดงระดับทัศนคติด้านการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ไปปฏิบัติ	87
ตารางที่ 4.8	แสดงระดับทัศนคติรวมของด้านของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมาย	89
ตารางที่ 4.9	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับระดับทัศนคติของ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	90
ตารางที่ 4.10	ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการนำกฎหมายห้ามขายสุราไปปฏิบัติ และในพื้นที่	91
ตารางที่ 4.11	แนวทางแก้ไข เพื่อให้การนำกฎหมายห้ามขายสุราไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพ	92
ตารางที่ 4.12	ข้อเสนอแนะในการนำกฎหมายห้ามขายสุราไปปฏิบัติ	93

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การผลิตสุราในเมืองไทยมีมานานเท่าใดยังไม่มีหลักฐานระบุชัดเจนอย่างน้อยศิลาจารึกสมัยลพบุรีทศวรรษที่ 16 มีการกล่าวถึงการเช่นสรวงเทพเจ้าโดยใช้สุรา คนไทยแต่ก่อนผลิตสุราไว้บริโภคเองในบ้าน ผลิตไว้เลี้ยงแขกเมื่อมีงานแต่ไม่ผลิตเพื่อจำหน่าย¹ สุราเป็นเครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) เป็นส่วนประกอบ องค์การอนามัยโลกได้จัดให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดชนิดหนึ่ง เมื่อเสพติดต่อกันไปนาน ๆ จะเกิดผลกระทบต่อร่างกายและไม่สามารถหยุดเสพสุราได้ สุราถือเป็นสารเสพติดที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ออกฤทธิ์กระทบประสาทส่วนกลาง²

การเสพสุราของวัยรุ่นทำให้เกิดผลกระทบต่อภาวะสุขภาพ ผลกระทบทางร่างกายที่เกิดกับตัววัยรุ่นที่เสพสุราจะมีระดับความรุนแรงขึ้นกับปริมาณแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด (Blood and alcohol concentration) มีผลทำให้ระดับความรู้สึกร่างกายเปลี่ยนแปลง เกิดอาการสับสน การหายใจ และการเต้นของหัวใจถูกกดทำให้เสียชีวิตได้ ผลกระทบต่ออารมณ์ทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิด ก้าวร้าว มีผลต่อความคิด และการตัดสินใจทำให้ขาดการยับยั้งชั่งใจ ขาดสติ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น หุนหันพลันแล่น ขับรถฝ่าฝืนกฎหมาย ทำร้ายร่างกายผู้อื่น มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม และหากเด็กวัยรุ่นเสพสุราอย่างต่อเนื่องจะมีผลกระทบต่อร่างกายแบบเรื้อรัง³ วัยรุ่นเสพสุราจะมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดการเจ็บป่วย มีผลทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น กระทั่งต่อภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งจะเป็นสาเหตุให้เกิด

¹อดิศวร์ หลายชูไทย, อาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา และ วิชัย โปษยะจินดา, **สุราในสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545), หน้า 39.

²พินธุ์ภา กิตติรัตนไพบูลย์, **การดื่มอย่างฉลาด**, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : สยามมาเกตติ้ง, 2547), หน้า 60.

³มาโนชย์ หล่อตระกูล และปราโมทย์ สุนนิชย์, **จิตเวชศาสตร์**, พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร : สวิชาญการพิมพ์, 2546), หน้า 48.

ความขัดแย้งในครอบครัว⁴ ร้อยละ 62 ของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลเกิดจากการเมาสุรา มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุมากกว่าร้อยละ 50 อยู่ในช่วงวัยรุ่น ทำให้เกิดปัญหาด้านกำลังคนในการพัฒนาประเทศ เกิดการสูญเสียด้านเศรษฐกิจ มีการใช้งบประมาณในการป้องกันและแก้ไขมากกว่า 2,000 ล้านบาท ผลกระทบของการเสพสุราของวัยรุ่นทำให้เกิดการสูญเสียกับตัวเด็กวัยรุ่นเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเสพสุราของเด็กวัยรุ่น⁵ พฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพเกือบทั้งหมดเริ่มในระยะเวลาวัยรุ่น เช่น การเสพสุรา ขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพุทธศักราช 2546 ที่ห้ามจำหน่ายสุราแก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ มีข้อมูลระบุชัดเจนว่า เด็กที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนอายุ 13 ปี มีโอกาสติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปจนโต ปัจจุบันพบว่า กลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่า 10 ปี ประมาณร้อยละ 5 เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการโฆษณาทางสื่อ โดยเฉพาะโทรทัศน์และภาพยนตร์ มีอิทธิพลซึ่งนำไปสู่เด็กดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และอิทธิพลจากครอบครัว ซึ่งเป็นฐานย่อยที่สุดของสังคมหน่วยแรก โดยครอบครัวที่มีพ่อแม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลูกจะมีโอกาสสูงที่จะเป็นคนดื่มในอนาคต

ดังนั้น กฎหมายควบคุมเรื่องแอลกอฮอล์จึงจำเป็นต้องสังคมไทยปัจจุบัน เพราะปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัญหาเร่งด่วนปัญหาหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข เนื่องจากสุราเป็นเครื่องดื่มที่ถูกกฎหมายจึงมีการดื่มอย่างแพร่หลายในทุกเพศทุกวัย บางรายดื่มจนถึงขั้นติดสุรา จากสถิติของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้วยความผิดปกติที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ความผิดปกติที่พิจารณาจากปัญหาการดื่มสุราที่ไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม (alcohol use disorders) และความผิดปกติที่พิจารณาจากการที่เป็นผลการดื่มสุรา (alcohol-induced disorders) ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2541-2550 แยกออกเป็นผู้ป่วยนอกทั้งสิ้น 4178, 3964, 3908, 3607, 3300, 3877, 3984, 5551, 5776, 7708 และเป็นผู้ป่วยในจำนวน 711, 736, 821, 922, 1143, 1513, 1782, 2052, 1871, 2092 ตามลำดับ จากสถิติพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีสถิติผู้ป่วยสูงสุดใน 12 จังหวัดภาคเหนือ เพราะเชียงใหม่มีความผสมผสานระหว่างขนบธรรมเนียมประเพณีกับความเจริญทางสังคม เศรษฐกิจ เชียงใหม่มีความเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวทั้งทางด้าน

⁴สามิต วัฒนธัญญกรรม, **ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมต่อการติดยาเสพติดและสารเสพติด**, (กรุงเทพมหานคร : วัชรปรินต์จิง, 2544), หน้า 129-134.

⁵กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, **คู่มือการช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต และการป้องกันสารเสพติดในวัยรุ่นสำหรับบุคลากรสาธารณสุข**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546), หน้า 60.

ภาษา ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน และในชนบทยังมีวิถีชีวิตความเชื่อตามแบบล้านนา เชียงใหม่ จัดการปกครองออกเป็น 22 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 2 ล้านคน อำเภอสันป่าตอง เป็นจำนวนหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ 22 กิโลเมตร มีอาณาเขตทิศเหนือติดกับอำเภอหางดง ทิศใต้ติดกับอำเภอดอยหล่อ อำเภอจอมทอง ทิศตะวันออกติดกับอำเภอหางดง และอำเภอป่าซาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

อำเภอสันป่าตอง มีพื้นที่ 178,188 ตารางกิโลเมตร เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ตรงกลางของจังหวัดเชียงใหม่ มี 11 ตำบล 121 หมู่บ้าน 2 เทศบาลตำบล 9 องค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ วัฒนธรรมประเพณีประจำอำเภอที่สืบทอดกันมาช้านานตั้งแต่ล้านนาในอดีต ประกอบแบบแผนชีวิตของประชาชนมีความเชื่อค่านิยมประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงานศพ งานแต่งงาน งานปอย งานสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง เทศกาลสงท่ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ในโอกาสเหล่านี้ มักจะมีการเลี้ยงสุราเป็นประจำตลอด ไม่ว่าจะเป็นสุราชนิดใดมีการดื่มกันจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ ตลอดจนถึงเยาวชน ไม่มีใครเกินใคร พ่อคิม ลูกคิม โดยถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา เมื่อมีงานในหมู่บ้านหรือสะแวกใกล้บ้าน ตลอดจนในเขตอำเภอสันป่าตองมีร้านค้าเหล้าตองเป็นจำนวนมากมีทุกหมู่บ้าน และตามสองข้างทาง ยังไม่พอในบางหมู่บ้านยังมีโรงงานผลิตสุราเสรี เพื่อเป็นสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)

เมื่อเป็นอย่างนี้เกิดขึ้น ในเขตรับผิดชอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะเกิดผลกระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อย ในการดำรงชีพของประชาชนในสังคม ถ้าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ดี มีประสิทธิภาพ ประชาชนมีความรู้สึก ปลอดภัยในทรัพย์สิน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนให้ความสนใจมาโดยตลอด โดยเฉพาะเรื่องที่เยาวชนในพื้นที่เกี่ยวข้องกับสุรา

เพื่อให้ปัญหาที่กล่าวมา ลดความรุนแรงลงตลอดจนเป็นการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนให้ตระหนักถึงพิษภัยของสุรา รวมทั้งเป็นการป้องกันเยาวชนมิให้ตกเป็นทาสของสุราได้ง่าย จึงเป็นหน้าที่ของผู้บังคับใช้กฎหมายที่จะนำกฎหมายข้อบังคับต่าง ๆ ออกมาบังคับใช้ให้เกิดผลอย่างจริงจัง โดยที่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายก็คือ ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันอาชญากรรมและปราบปรามสิ่งที่ผิดกฎหมาย โดยการใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การตรวจท้องที่ ตู้ยาม การตั้งจุดตรวจ และปราบปราม ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ เพื่อหาผลการศึกษาที่ได้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอ สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการนำกฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติใช้ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายต่อกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ไปปฏิบัติใช้ เป็นการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลโดยการให้รูปแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคิดแปลงจากแบบสอบถามที่มีผู้วิจัยอื่นได้สร้างให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มประชากรตัวอย่างเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.3.1 ขอบเขตเนื้อหา

ได้แก่ ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ด้านกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ และการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์บังคับใช้

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายคือ ตำรวจกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน โดยเลือกเฉพาะหมู่บ้านที่มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาด้านแอลกอฮอล์จำนวน 98 หมู่บ้าน ของอำเภอ สันป่าตองและอีก 102 รายคือเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรสันป่าตอง 1 แห่ง และอีก 98 หมู่บ้านใน 9 ตำบลในพื้นที่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้ทราบถึงทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.5.2 ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.5.3 ได้ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายกฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิด หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ระดับทัศนคติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ต่อกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย หมายถึง ตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอำนาจตามกฎหมายกำหนด

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพรายได้

ผู้เยาว์ หมายถึง เยาวชน วัยรุ่นหรือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

กฎหมายห้ามขายสุรา หมายถึง พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งบัญญัติขึ้นใช้เป็นข้อห้าม เพื่อควบคุม คุ่มครอง การเข้าถึงสุราของผู้เยาว์

การนำกฎหมายห้ามขายสุราไปบังคับใช้ หมายถึง การนำกฎหมายไปบังคับใช้กับผู้เยาว์ เพื่อควบคุมคุ่มครองการเข้าถึงสุรา ผู้ใดไม่ประพฤติปฏิบัติตามย่อมได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ยาเสพติด หมายถึง สารเสพติดหรือวัตถุสารเคมีชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจ เช่นต้องเพิ่มขนาดของการเสพขึ้นเรื่อย ๆ

ดูรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ในรูปของเหลว สามารถละลายได้ทั้งในน้ำ และไขมัน เกิดจากการหมักคอง จำพวกแป้ง และน้ำตาล เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ เป็นสารเสพติดชนิดหนึ่ง que ออกฤทธิ์กระบบประสาทส่วนกลาง เมื่อใช้ไปนานๆ จะเกิดการเสพติดทำให้ต้องการอยู่เรื่อยๆ เป็นสารเสพติดที่ถูกกฎหมายหาซื้อได้ง่าย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายต่อกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมุ่งศึกษาทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนจนถึงความรู้ความเข้าใจและปัญหาข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการนำกฎหมายห้ามขายสุราไปปฏิบัติใช้ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ตามหัวข้อดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับทศนคติ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเสพสุราของวัยรุ่น
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของแอลกอฮอล์
- 2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมาย
- 2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 2.8 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด
- 2.9 องค์กรที่มีบทบาทในการป้องกันดูแลผู้ที่ดื่มสุรา
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.11 สรุปกรอบแนวคิด

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับทศนคติ

การเกิดทศนคตินั้นมีนักทฤษฎีได้อธิบายถึงการเกิดทศนคติได้หลายประการ อาทิ ทฤษฎีการขัดแย้งกันของความคิด (Cognitive Dissonance Theory) ทฤษฎีความสอดคล้องกันของความคิด (Theory of Cognitive Consistency) ซึ่งแต่ละท่านอธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับทศนคติดังนี้

Leon Festinger มีแนวคิดพื้นฐานจากธรรมชาติ กลไกการปรับตัวของมนุษย์ ซึ่งสรุปได้ว่า “มนุษย์ไม่สามารถทนต่อสิ่งเปลี่ยนแปลงขัดแย้งหรือไม่ลงรอยกันได้ ต้องพยายามขจัดความขัดแย้งนั้นให้หมดไปเพื่อให้ภาวะทางจิตใจอยู่ในสภาพดี จะทำให้เกิดสิ่งสองสิ่งขึ้นในตัวบุคคล คือ กระตุ้นให้บุคคลมีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและนำทางให้บุคคลนั้นมีปฏิกิริยาไปในทิศทางหนึ่ง

ซึ่งบุคคลสามารถลดความขัดแย้งโดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองหรือโดยการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมภายใน ได้แก่ ทักษะคิดและการรับรู้หรือเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวบุคคลภาวะความขัดแย้งระหว่างความคิดดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อการรับรู้เหตุการณ์หรือข้อมูลใหม่ ซึ่งขัดแย้งกับความรูสึกของตน ได้แก่ ความเชื่อ ความคิดเห็นและทัศนคติ การได้พบเห็นเหตุการณ์หรือข้อมูลที่ไม่คาดคิดมาก่อน การไม่เห็นด้วยกับบุคคลอื่นในสังคม การบังคับให้ยอมทำตามให้บุคคลเกิดความขัดแย้งลงด้วยการหาข้อมูลใหม่มาสนับสนุน ความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของตนที่ไม่รับข้อมูลหรือหลีกเลี่ยงที่รับข้อมูลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความคิดหรือเปลี่ยนความคิดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของตนเปลี่ยนความคิดให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม”

Heider กล่าวว่า ทัศนคติของคนเรามีอยู่ 2 สภาวะ คือ สภาวะสมดุลกับสภาวะไม่สมดุล เช่น ทฤษฎีคน 3 คน คือ นาย ก. นาย ข. และนาย ค. เมื่อนาย ก. ชอบนาย ข. และนาย ข. ชอบนาย ค. ก็จะมีแนวโน้มที่ให้นาย ก. ชอบนาย ค. ไปด้วยหรือในทางตรงกันข้าม นาย ก. ชอบนาย ข. นาย ข. ไม่ชอบนาย ค. ก็จะมีแนวโน้มให้นาย ก. ไม่ชอบนาย ค. ไปด้วยเช่นกัน สภาวะเช่นนี้เรียกว่า สภาวะสมดุล

ส่วนสภาวะไม่สมดุลเกิดขึ้นในลักษณะตรงกันข้าม กล่าวคือ นาย ก. ชอบนาย ข. และนาย ข. ชอบนาย ค. แต่นาย ก. กลับไม่ชอบนาย ค. หรือในกรณีนาย ก. ชอบนาย ข. และนาย ข. ไม่ชอบนาย ค. แต่นาย ก. ชอบนาย ค. เป็นต้น เมื่อบุคคลอยู่ในสภาวะไม่สมดุลก็พยายามที่จะเปลี่ยนไปอยู่ในสภาวะสมดุล โดย

1. คงทัศนคติของตนไว้โดยไม่รับรู้ข้อมูลใด ๆ ที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นแยกแยะและเลือกรับเฉพาะข้อมูลที่สอดคล้องกับความรูสึกนึกคิดของตน
2. เปลี่ยนทัศนคติไปตามข้อมูลที่ได้รับ

จากทฤษฎีการขัดแย้งของความคิดและทฤษฎีความสอดคล้องกันของความคิดแสดงให้เห็นว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นทัศนคติก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงได้ในทำนองเดียวกัน ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงจากทิศทางหนึ่ง ไปยังอีกทิศทางหนึ่งหรือด้วยประสบการณ์วิธีการ และเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป¹

¹จำลอง เงินดี, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529), หน้า

ซัตติยา กรรมสูตร ให้ความหมายของทัศนคติ คือ “ความรู้สึกที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลายสิ่งก็ตาม ในลักษณะที่เป็นอัตวิสัย อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้น หรือการแสดงออกที่เรียกว่า พฤติกรรม²

สวัสดิ์ สุคนธรังสี กล่าวว่า “ทัศนคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลต่อโลกและสภาวะแวดล้อม ที่ตนอาศัย ทัศนคติเกิดจากการที่บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ ในสังคมชีวิต ครอบครัวและการศึกษาในโรงเรียน ด้วยการปูพื้นฐานให้บุคคลสามารถกำหนดมาตรฐานไว้ในใจว่าจะปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างไร การประกอบอาชีพและประสบการณ์ในการทำงานมีส่วนเพิ่มเติมในการสร้างทัศนคติของบุคคลในระยะต่อมา ด้วยเหตุนี้บุคคลที่มีถิ่นกำเนิดฐานะครอบครัว ระดับการศึกษา ลักษณะการประกอบอาชีพ และการสมาคมต่างกัน จึงมีทัศนคติต่อโลกและสังคมต่างกัน เมื่อมีทัศนคติต่างกัน ความคิดเห็นย่อมแตกต่างกันไปด้วย”³

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ให้ความหมายว่า “ทัศนคติ หมายถึงความพร้อมในการกระทำของบุคคลต่อสิ่งใด บุคคลใด ความพร้อมดังกล่าวของบุคคลเห็นได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงต่อสิ่งเหล่านั้นว่าชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย”⁴

อุทัย หิรัญโต ให้ความหมายของทัศนคติว่า “เป็นความรู้สึกหรือว่าความเห็นของบุคคลใด บุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นไปในรูปแบบของเห็นด้วยหรือว่าไม่เห็นด้วย ดีหรือไม่ดี ทัศนคติมิได้เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ แต่เกิดขึ้นจากการมีประสบการณ์ รวมทั้งการอบรม สั่งสอนเมื่อเยาว์วัย ประสบการณ์ ที่ประทับใจหรือสะเทือนใจอย่างรุนแรงหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ จนเกิดความรู้สึกฝังใจที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ”⁵

อเนกกุล กริแสง ให้คำจำกัดความของคำว่า ทัศนคติไว้ว่า “ระบบความคิดความรู้สึกและแนวโน้มของพฤติกรรมที่มีต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งในด้าน เกี่ยวกับตัวบุคคลสิ่งของ ความคิดเห็น ทัศนคติเป็นแรงขับที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลซึ่งกระตุ้นให้บุคคลพิจารณาความสำคัญของ

²ซัตติยา กรรมสูตร, **ทัศนคติในการปฏิบัติงานของข้าราชการ**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2516), หน้า 2.

³สวัสดิ์ สุคนธรังสี, “อุดมการณ์และผู้นำสังคมไทย”, **รัฐสภาสาร**, (22 มีนาคม, 2517) : 2.

⁴ดวงเดือน พันธุมนาวิน, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518), หน้า 4.

⁵อุทัย หิรัญโต, **สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา**, (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส โตร์, 2526), หน้า 12.

สถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมและมีอิทธิพลต่อการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
กับคน”⁶

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะคิด คือ “ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มี
ต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของการกระทำ สถานที่ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพ
ของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง”⁷

กรองแก้ว อยู่สุข ให้ความหมายของทักษะคิดไว้ว่า “เป็นการสะท้อนความรู้สึกของบุคคล
ว่าพอใจหรือไม่พอใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เช่น เมื่อเรากล่าวว่าเราไม่ชอบงานเกี่ยวกับตัวเลข เป็นการ
แสดงทัศนคติเกี่ยวกับงานที่ต้องคำนวณ ดังนั้นทัศนคติจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิด
พฤติกรรม”⁸

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ให้ความหมายทัศนคติไว้ว่า “เป็นเรื่องความชอบ ความไม่ชอบ
ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความพึงใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด มักจะเกิดขึ้นเมื่อรับรู้หรือประเมิน
ผู้คน เหตุการณ์ในสังคม จะเกิดอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างควบคู่ไปกับการรับรู้ และมีผลต่อ
ปฏิกิริยาในใจ ดังนั้นทัศนคติจึงเป็นพฤติกรรมภายนอกที่อาจสังเกตได้ หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่
สามารถสังเกตได้โดยง่าย แต่มีความโน้มเอียงที่จะเป็นพฤติกรรมภายในมากกว่าภายนอก”⁹

สุรางค์ ไคว์ตระกูล ให้ความหมายทัศนคติไว้ว่า “เป็นอักษมาสัย (Disposition) หรือ
แนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุ
สิ่งของ หรือความคิด ทัศนคติอาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีทัศนคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมี
พฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีทัศนคติลบก็จะหลีกเลี่ยง ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการ
แสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล”¹⁰

⁶อเนกกุล กริแสง, **เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531), หน้า 14.

⁷ประภาเพ็ญ สุวรรณ, **ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย**,
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พีระพัทธนา, 2526), หน้า 3.

⁸กรองแก้ว อยู่สุข, **พฤติกรรมองค์การ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2535), หน้า 31-35.

⁹ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **จิตวิทยาการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซท,
2534), หน้า 207.

¹⁰สุรางค์ ไคว์ตระกูล, **จิตวิทยาการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 366.

เดโซ สวานานท์ กล่าวว่า “ทัศนคติว่าเน้นบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงได้และเป็นแรงจูงใจที่กำหนด พฤติกรรม ของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ”¹¹

จากความหมายของทัศนคติที่กล่าวถึงทั้งหมดสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพึงพอใจ ความชอบ หรือความเชื่อมั่นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดความรู้สึก พฤติกรรมตลอดจนแนวโน้ม การเกิดพฤติกรรมสภาวะความพร้อมของจิตใจ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์เป็นแรงกำหนดทิศทางของ ปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และยังมีผลให้เราแสดงพฤติกรรม อย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเป็นเรื่องของจิตใจ ท่าที่ ความรู้สึกนึกคิดและความ โน้มเอียงของบุคคล เป็นไปได้ทั้งเชิงบวกเชิงลบ

สุรางค์ ไคว์ตระกูล ได้กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติไว้ว่า

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้
2. ทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ดังนั้น ทัศนคติ จึงมีทั้งบวกและลบ เช่น ถ้านักเรียนมีทัศนคติบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะชอบคณิตศาสตร์ และเมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนแขนงวิทยาศาสตร์ ตรงข้ามกับนักเรียนที่มีทัศนคติลบต่อ คณิตศาสตร์ก็จะไม่ชอบหรือไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียน เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนทางสาย อักษรศาสตร์ทางภาษา เป็นต้น
3. ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่างคือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึกอารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) องค์ ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component)
4. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจจะเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็น ลบหรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรืออาจจะเปลี่ยนแปลงความ เข้มข้น (Intensity) หรือความมากน้อย ทัศนคติบางอย่างอาจจะหยุดเลิกไปได้
5. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนหรือ สังคมหนึ่ง ๆ อาจจะมีค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ดังนั้นค่านิยมเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อ ทัศนคติของบุคคลที่เป็นสมาชิก ในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนทัศนคติจะต้องเปลี่ยนค่านิยม
6. สังคมประกิต (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทัศนคติของเด็ก โดยเฉพาะ ทัศนคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม เช่น อุดมคติ ทัศนคติต่อเสรีภาพในการพูด การ เขียนเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีทัศนคติบวกสูงสุด”¹²

¹¹เดโซ สวานานท์, **ปทานุกรมจิตวิทยา**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2551), หน้า 28.

¹²สุรางค์ ไคว์ตระกูล, **จิตวิทยาการศึกษา**, อ่างแล้ว, หน้า 366.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ได้กล่าวถึง ลักษณะของทัศนคติจะเป็น 2 มิติ คล้าย ๆ กับวัตถุ ซึ่งเป็นมิติความกว้าง และมิติความยาว ลักษณะของทัศนคติจะประกอบด้วยมิติซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. ทิศทาง มีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ ทางบวกได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าที ในทางที่ดี ชอบและพึงพอใจ เป็นต้น ส่วนทางลบ ก็จะเป็นไปในทางตรงข้าม ได้แก่ ความรู้สึกหรือ ท่าทีในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบและไม่พึงพอใจ

2. ความเข้มข้น มีอยู่ 2 ขนาด คือ ความเข้มข้นมาก และความเข้มข้นน้อย เช่น บางคนมีความรู้สึกชอบสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก แต่บางคนมีท่าทีไฝ่ต่ำมาก ๆ เป็นต้น ถ้า บุคคลมีทัศนคติที่มีความเข้มข้นมากจะเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ¹³

วาสนา ประवालพฤษ์ ได้สรุปลักษณะสำคัญของทัศนคติไว้ ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นการเตรียมความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ ต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งการเตรียมนี้เป็นการเตรียมภายในจิตใจมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตเห็นได้

2. สภาวะตอบสนองของบุคคลที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ นั้นมีลักษณะที่ซับซ้อน ทั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วย

3. ทัศนคติไม่ใช่พฤติกรรม แต่เป็นสภาวะของจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและ เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทัศนคติได้

4. ทัศนคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดง ออกมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทัศนคติได้

5. ทัศนคติมีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ทัศนคติเป็นลักษณะที่เกิดจากบุคคล โดยผ่านการเรียนมานานนับตั้งแต่เด็ก ประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม จะมีอิทธิพลทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ ปฏิเสธ ตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ลักษณะของทัศนคตินี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามวัย¹⁴

จากรายละเอียดของลักษณะทัศนคติที่กล่าวถึงทั้งหมด สรุปได้ว่า ทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่เรียนรู้ เป็นแรงจูงใจ ให้แก่บุคคลที่จะเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ประกอบด้วยอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรม แต่ทัศนคติของแต่ละบุคคลนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือยุติความชอบไม่ชอบไปได้ และที่สำคัญ

¹³สงวน สุทธิเลิศอรุณ, **ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2529), หน้า 92.

¹⁴วาสนา ประवालพฤษ์, **ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยาในการวัดผล**, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ ส่งเสริมการศึกษา, 2524), หน้า 5

ทัศนคติของบุคคลเกิดขึ้นจากการเพาะบ่มจากองค์กรในสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน ศาสนา ฯลฯ แต่ทัศนคติในบางเรื่องสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมหรือสังคม

ปรียาพร วงอนุตรโรจน์ กล่าวว่า “องค์ประกอบของทัศนคติมี 3 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบเชิงความรู้สึก อารมณ์ (Affective Component), องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component)” มีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบเชิงความรู้สึก อารมณ์ (Affective Component) ได้แก่ ตัวเร้าความคิดถ้าบุคคลมีภาวะความรู้สึกที่ดีหรือไม่ แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกในด้านบวก และมีความรู้สึกในด้านลบหรือเป็นลักษณะของการแสดงออกทางด้านอารมณ์ที่มีผลสอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก ซึ่งจะมีทั้งทางบวกและทางลบ โดยบางครั้งบุคคลที่แสดงออกนั้นอาจจะไม่รู้สึกรู้สีกตัวเอง องค์ประกอบทางด้านอารมณ์และความรู้สึกนี้จะแตกต่างกันไปตามค่านิยมและบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล

2. องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิดแต่ละคนจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกันไปหรือเป็นการนำข้อเท็จจริงที่ได้จากประสบการณ์มาทำความเข้าใจไปใช้วิเคราะห์และประเมินผล ซึ่งจะเป็นบ่อเกิดแห่งความสนใจถ้าเราไม่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ เราย่อมมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นไม่ได้

3. องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของทัศนคติ เป็นความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะแสดงออกต่อสิ่งที่ตนมีทัศนคติ แต่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลมักจะมีปัจจัยของทัศนคติที่เกิดจากบรรทัดฐานของสังคม และครอบครัวด้วย ซึ่งจะมีผลทำให้ในบางกรณีบุคคล ไม่สามารถแสดงออกตามทัศนคติของตนเองได้ สาเหตุหลักสำคัญคือต้องการแสดงออก หรือมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับทัศนคติส่วนใหญ่รอบตัวบุคคล¹⁵

เรื่องเกี่ยวกับทัศนคติที่ผู้ศึกษานำมาใช้สำหรับการศึกษารั้วนี้เพื่อวัดทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะทำให้ทราบว่าทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายอยู่ในระดับใด และปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์หรือไม่

ประเภทปัญหา ทฤษฎี กล่าวถึงการเกิดทัศนคติ ว่า การเกิดทัศนคติ สามารถพิจารณาถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของทัศนคติว่าแต่ละส่วนเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

1. การเกิดทัศนคติทางด้าน Cognitive Component จากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันบุคคลรับและสัมผัสสิ่งต่าง ๆ เป็นจำนวนนับไม่ถ้วน บุคคลมักจะแบ่งกลุ่มของสิ่งที่ผ่านมาจากภายนอกเพื่อให้เกิดความง่ายในการให้ความหมายหรือความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น โดยรวมสิ่งที่เหมือนกันหรือ

¹⁵ปรียาพร วงอนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 210-211.

คล้ายกันเข้าด้วยกันเพราะสมองของบุคคลย่อมจะเป็นไปไม่ได้ที่จะรับและจำสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้หมดทุกอย่างขบวนการแบ่งออกเป็นหมู่พวกนี้เรียกว่า categorization การที่บุคคลจะมีปฏิริยาโต้ตอบสถานการณ์ใดอย่างนั้น บุคคลมักจะโต้ตอบภาวการณ์คล้าย ๆ กันด้วยปฏิริยาที่คล้ายกัน ความเชื่อบางอย่าง เช่น “ชาวเม็กซิกันสกปรกหรือขี้เกียจ” จึงมีอิทธิพลมากที่ทำให้ชาวผิวขาวไม่จ้างพวกเม็กซิกันเข้าทำงาน การจัดหมวดหมู่จะช่วยบุคคลในด้านการรับรู้ แต่ในทางตรงกันข้าม อาจจะทำให้บุคคลเข้าใจสิ่งแวดล้อมในทางที่ผิดได้ โดยบุคคลนั้นสรุปด้วยตนเองอย่างปราศจากข้อมูลที่ถูกต้อง

2. การเกิดทัศนคติทางด้าน Affective Component ส่วนประกอบของทัศนคติทางด้านนี้ได้แก่ ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เป็นไปในด้านบวกหรือลบ ในทางสรีระวิทยาแล้ว “อารมณ์” จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาวการณ์ที่มาเร็ว หลังจากบุคคลนั้น “แปลความหมาย” หรือให้ความหมายสิ่งเร้านั้นแล้วจะทำให้ทราบทิศทางของ “อารมณ์” หรือ “ความรู้สึก” ว่าเป็นไปในทางบวกหรือทางลบได้ ซึ่งก็หมายถึง Behavioral Component นั้นเอง

3. การเกิดทัศนคติทางด้าน Behavioral Component บรรทัดฐานทางสังคม จะมีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติทางด้าน Behavioral Component มาก บรรทัดฐานทางสังคมเป็นความคิดที่บุคคลเชื่อว่า อะไรเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง เด็ก ๆ จะถูกพ่อแม่อนุญาตให้ทำในบางสิ่ง และไม่ให้ทำในบางสิ่ง

นอกจากนั้น ยังได้กล่าวถึงแหล่งที่ทำให้เกิดทัศนคติ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิด ทัศนคติ ต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เกิด ทัศนคติ ต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางที่เขาเคยมีประสบการณ์มาก่อน

2. การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น (Communication from others) จะทำให้เกิด ทัศนคติ จากการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จากผู้อื่น ได้ เช่น เด็กที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่จะเกิด ทัศนคติ ต่อการกระทำต่าง ๆ ตามที่เขารับรู้มา

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) การเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิด ทัศนคติ ขึ้นได้ เช่น เด็กที่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่ จะเลียนแบบการแสดงท่าชอบ หรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งตามไปด้วย

4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทัศนคติ หลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น ครอบครัว โรงเรียน หรือหน่วยงาน เป็นต้น¹⁶

ธงชัย ดันติวงษ์ กล่าวว่า ทัศนคติ ก่อตัวเกิดขึ้นมา และเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากปัจจัยหลายประการ ด้วยกัน คือ

¹⁶ประภาณีเพ็ญ สุวรรณ, **ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**, อ่างแล้ว, หน้า 64-65.

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) ทักษะคติ จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง กำลังดำเนินการตอบสนองตามความต้องการ หรือแรงผลักดันทางร่างกาย ตัวบุคคลจะสร้างทักษะคติ ที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งของ ที่สามารถช่วยให้เขามีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนได้

2. ข่าวสารข้อมูล (Information) ทักษะคติ จะมีพื้นฐานมาจากชนิดและขนาดของข่าวสารที่ได้รับรวมทั้งลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสาร ด้วย กลไกของการเลือกเฟ้นในการมองเห็นและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ (Selective Perception) ข่าวสารข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่บุคคลนั้น จะทำให้บุคคลนั้นเก็บไปคิด และสร้างเป็น ทักษะคติ ขึ้นมาได้

3. การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) ทักษะคติ บางอย่างอาจมาจากกลุ่มต่าง ๆ ที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว วัด กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคมต่าง ๆ โดยกลุ่มเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งรวมของค่านิยมต่าง ๆ แต่ยังมี การถ่ายทอดข้อมูลให้แก่บุคคลในกลุ่ม ซึ่งทำให้สามารถสร้าง ทักษะคติ ขึ้นได้ โดยเฉพาะครอบครัวและกลุ่มเพื่อนร่วมงาน เป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุด (Primary Group) ที่จะเป็แหล่งสร้าง ทักษะคติ ให้แก่บุคคลได้

4. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของคนที่มีต่อวัตถุสิ่งของ ย่อมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลต่าง ๆ ตีค่าสิ่งที่เขาได้มี ประสบการณ์มาจนกลายเป็น ทักษะคติ ได้

5. ลักษณะท่าทาง (Personality) ลักษณะท่าทางหลายประการต่างก็มีส่วนทางอ้อมที่สำคัญในการสร้าง ทักษะคติ ให้กับตัวบุคคล¹⁷

ปัจจัยต่าง ๆ ของการก่อตัวของ ทักษะคติ เท่าที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ในความเป็นจริง จะมีได้มี การเรียงลำดับตาม ความสำคัญ แต่อย่างไรก็ดี ทั้งนี้เพราะปัจจัยแต่ละทาง เหล่านี้ ตัวไหนจะมีความสำคัญต่อการก่อตัวของ ทักษะคติ มากหรือน้อย ย่อมสุดแล้ว แต่ว่าการพิจารณาสร้าง ทักษะคติ ต่อสิ่งดังกล่าว จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดมากที่สุด

ดูชา จันท์ธอม กล่าวว่า ทักษะคติเกิดจากการเรียนรู้ และการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่บุคคล ฉะนั้นจึงอาจสร้างทักษะคติที่ต้องการได้ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสร้างทักษะคติที่ควรคำนึงถึง มีดังนี้คือ

1. วัฒนธรรม (Culture) วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อชีวิตของบุคคลทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งตายไปที่เดียว

2. ครอบครัว (Family) ครอบครัวเป็นแหล่งแรกที่อบรมให้เด็กเรียนรู้ การสมาคมต่าง ๆ จึงมีอิทธิพลมากที่สุด ในการสร้างทักษะคติให้แก่เด็ก ตลอดจนการปลูกฝังทักษะคติในการดำเนินชีวิต

¹⁷ ธงชัย สันติวงษ์, พฤติกรรมองค์กร, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2539), หน้า 166-167.

3. กลุ่มเพื่อน (Social Groups) เด็กที่จากบิดามารดาอยู่กับกลุ่มเพื่อนตั้งแต่เล็ก ๆ จะได้รับอิทธิพลต่าง ๆ จากกลุ่มเพื่อนมากที่สุด ทั้งนี้เพราะเด็กต้องการการยอมรับจากเพื่อน ต้องการคำแนะนำและขอความช่วยเหลือจากเพื่อนฝูง นั่นคือเด็กต้องการมีมิตรนั่นเอง

4. บุคลิกภาพ (Personality) ลักษณะบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ หรือมีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลมากเหมือนกัน พวกที่ชอบออกสังคม พวกหนีสังคม พวกชอบเดิน หรือพวกอ่อนน้อมจะมีทัศนคติไม่เหมือนกัน¹⁸

ซูชีพ อ่อนโคกสูง กล่าวว่า “มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดทัศนคติ เช่น

1. บุคลิกภาพของบุคคล เช่น คนที่เจ้าระเบียบมักจะเชื่อมั่นในความคิดของตนเองเป็นส่วนใหญ่ มักจะเชื่อว่าตนมีอำนาจเหนือกว่าบุคคลอื่น และไม่คอยยอมรับทัศนคติของบุคคลอื่น ดังนั้นทัศนคติของคนเหล่านี้ จึงเกิดขึ้นมาจากความเชื่อมั่นในตัวเอง และไม่ยอมให้บุคคลอื่นมีทัศนคติต่าง ๆ ไปจากตน ทำให้มีทัศนคติในทางลบต่อบุคคลอื่น

2. สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ล้วนเป็นสิ่งที่มียอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลทั้งสิ้น

3. ความต้องการให้ได้สิ่งที่ตนปรารถนา บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่ให้เขาสมปรารถนา ถ้าสิ่งใดทำให้เขาไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ ก็จะทำให้เขามีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น”¹⁹

ฉวี ธาธาโรจน์ สรุปการเกิดทัศนคติไว้ 4 ประการ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง เป็นประสบการณ์ที่บุคคล ได้พบกับเหตุการณ์นั้นมาด้วยตนเอง ซึ่งพบเหตุการณ์นั้น ถ้าเป็นสิ่งที่ดีจะทำให้เกิดความพึงใจกลายเป็นทัศนคติที่ดี ในทางตรงข้าม ถ้าเกิดความคับข้องใจจะเกิดทัศนคติที่ไม่ดี

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น การเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคม ทำให้เราได้รับทัศนคติหลาย ๆ อย่าง โดยไม่ต้องตั้งใจทั้งในกลุ่มครอบครัวและสังคม การรับรู้สิ่งเหล่านี้จากครอบครัวและสังคม ทำให้กลายเป็นทัศนคติได้

3. รูปแบบ เป็นการมองดูบุคคลอื่นว่า เขากระทำหรือปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างไร แล้วนำมาปฏิบัติหากว่า รูปแบบนั้นได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่งที่ดี

¹⁸สุชา จันทรเอน, **จิตวิทยาพัฒนาการ**, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2536), หน้า 89.

¹⁹ซูชีพ อ่อนโคกสูง, **จิตวิทยาการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 109-110.

4. องค์ประกอบของสถาบัน เช่น โรงเรียน วัด ครอบครัว หน่วยงาน สมาคม องค์กรต่าง ๆ ซึ่งสถาบันเหล่านั้นมีส่วนสร้างให้เกิดทัศนคติได้แก่ บุคคลได้อย่างมากมาย เช่น โรงเรียนเป็นสถานที่ให้ความรู้ และอบรมสั่งสอนให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า ดังนั้นบุคคลจะเห็นว่าโรงเรียนเป็นสิ่งที่ดี เพราะช่วยในการอบรมสั่งสอน”²⁰

บุคคลสามารถแสดง ทัศนคติ ออกได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ทัศนคติทางเชิงบวก เป็น ทัศนคติ ที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก หรือ อารมณ์ จากสภาพจิตใจได้ตอบ ในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือ เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนิน กิจการของ องค์กร อื่น ๆ เช่น กลุ่มชาวเกษตรกร ย่อมมี ทัศนคติ ทางบวก หรือ มีความรู้สึกที่ดีต่อสหกรณ์การเกษตร และให้ความสนับสนุนร่วมมือด้วย การเข้าเป็น สมาชิก และร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นต้น

2. ทัศนคติทางลบ หรือ ไม่ดี คือ ทัศนคติ ที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเลื่อมเสีย ไม่ได้ ได้รับความเชื่อถือ หรือ ไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใด บุคคลหนึ่ง เรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงานองค์กร สถาบัน และการดำเนิน กิจการขององค์กร และอื่น ๆ เช่น พนักงาน เจ้าหน้าที่บางคน อาจมี ทัศนคติ เชิงลบต่อบริษัท ก่อให้เกิดอคติขึ้น ในจิตใจของเขา จนพยายาม ประพฤติ และปฏิบัติต่อต้าน กฎระเบียบของบริษัท อยู่เสมอ

3. ประเภทที่สาม ซึ่งเป็นประเภทสุดท้าย คือ ทัศนคติ ที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นใน เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง เช่น นักศึกษาบางคนอาจมี ทัศนคติ นิ่งเฉยอย่าง ไม่มีความคิดเห็น ต่อปัญหาใดได้เถียง เรื่อง กฎระเบียบว่า ด้วยเครื่องแบบของนักศึกษา

ทัศนคติ ทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจจะมีเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ได้ ขึ้นอยู่กับ ความมั่นคงในความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือ สถานการณ์

ลิเคิท์ (Likert) ทศวิธีกรรมนี้ในปี ค.ศ.1932 เพื่อใช้วัดแบบวัดเจตคติ (Attitude) เป็นการ สร้างข้อความขึ้นจำนวนหนึ่ง เพื่อวัดทัศนคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากนั้นนำ ผลที่ได้จากข้อความทั้งหมด มารวมกัน เพื่อประเมินเจตคติของผู้ตอบแบบวัดนั้น ทำให้เรียกวิธีนี้ว่า “Summated Rating”

²⁰ ถวิช ชาราโกชน์, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537), หน้า 50.

หลักการสำคัญในการสร้าง

1. ข้อความทั้งหมดต้องเป็นเรื่องเดียวกัน
2. ข้อความที่ใช้จะต้องมีข้อความทั้งทางบวกและลบใกล้เคียงกัน จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ข้อ
3. การให้คะแนนต้องไปในทิศทางเดียวกัน กับลักษณะของข้อความ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือโดยวิธีนี้คือ

1. สร้างข้อความ ที่เป็นการแสดงออกถึงเจตคติต่อสิ่งที่จะศึกษาให้ได้มากข้อความ และให้ข้อความมีลักษณะเป็นการแสดงในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดี
 2. นำข้อความที่สร้างแล้วพิมพ์เข้าสู่ชุดให้คณะบุคคลกลุ่มหนึ่งพิจารณาถึงความเห็นว่ามีความรู้สึกต่อข้อความแต่ละข้อความอย่างไร โดยให้พิจารณาใน 5 ลักษณะ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
 3. นำผลการลงความเห็นมาให้แก่นักคะแนนเป็นรายชื่อ
 4. รวมคะแนนการตอบของแต่ละบุคคลในทุกข้อเข้าด้วยกันถือเป็นคะแนนความเห็นรายบุคคลมาจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
 5. นำคำตอบของกลุ่มบุคคลที่ได้คะแนนมากมาจำนวน 25% ของคนทั้งหมดและคำตอบของกลุ่มที่ได้คะแนนน้อย จำนวน 25% เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ
 6. คำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ของคำตอบของแต่ละกลุ่ม
- การนำเครื่องมือตามวิธีนี้ไปใช้จริง ต้องให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นให้ครบทุกข้อ และคะแนนที่แสดงถึงเจตคติของแต่ละบุคคล คือ คะแนนรวมที่ได้จากการตอบข้อความแต่ละข้อในชุดเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีของลิเคิตในการทำเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล²¹

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย คือ พนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ประกอบด้วย ตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน ดังนี้

ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย เรียกชื่อตามหน้าที่รับผิดชอบ เช่น ตำรวจกองปราบ ตำรวจดับเพลิง ตำรวจน้ำ ตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจรถไฟ ตำรวจป่าไม้ ตำรวจจราจร ตำรวจนครบาล ตำรวจทางหลวง ตำรวจภูธร ตำรวจลับ ตำรวจวัง ตำรวจสภา ตำรวจสันติบาล ตำรวจหลวง

²¹บุญส่ง นิลแก้ว, เครื่องมือวัดเจตคติ, (เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530), หน้า 5-6.

เลขทะเบียน	5745867
เลขเรียกหนังสือ	ก ๓๖๘ ๒ ๑๕๑ ๒ ค.๑
วันที่	19 ก.ย. ๕7

ตำรวจในประเทศไทย คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานที่สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง มีฐานะเป็นกรมและอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ตำรวจนั้นมีหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบ จับกุม และปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบอันใหญ่หลวงในการดูแลคุ้มครองให้เกิดความสงบสุขแก่พลเมืองของประเทศ

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเกิดผลกระทบโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยในการดำรงชีพของประชาชนในสังคม ถ้าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจดีมีประสิทธิภาพ ประชาชนมีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการปฏิบัติงานและการให้บริการของตำรวจจึงเป็นสิ่งที่ประชาชนให้ความสนใจมาโดยตลอด และเป็นการยากที่จะปฏิบัติงานให้เป็นที่น่าพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะงานของตำรวจนั้นได้เกี่ยวข้องกับประชาชนอยู่ตลอดเวลา และจะมีทั้งผู้ที่เสียผลประโยชน์ และได้ประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

ในส่วนของงานตำรวจเองก็เป็นหน่วยงานบริการ โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่ประชาชน ดังหน้าที่หลักของตำรวจ คือ “พิทักษ์ รับผิดชอบ และบริการแก่ประชาชน” หน้าที่การทำงานของตำรวจจึงต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการว่าประชาชนต้องการอะไร เพื่อให้การทำงานของตำรวจเป็นไปด้วยความราบรื่น การปฏิบัติงานและการบริการประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของตำรวจที่จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อตำรวจมีความรู้สึกอยากจะร่วมมือ มีความรู้สึกว่าตำรวจยังคงเป็นที่พึ่งของประชาชน ด้วยความสำคัญของการปฏิบัติงานและการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

หน้าที่และความรับผิดชอบของตำรวจ

ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เล่มที่ 1 ภาคที่ 1 ลักษณะ 1 บทที่ 1 โดยกำหนดหน้าที่ทั่วไปของกรมสำนักงาน ไว้ดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอกเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน
2. รักษากฎหมาย ที่เกี่ยวข้องแก่การกระทำผิดในทางอาญา
3. บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน
4. ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2478 กำหนดถึงอำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. ตำรวจ เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาความสงบของประชาชน
2. ตำรวจ เป็นพนักงานสอบสวน ย่อมมีอำนาจสอบสวนคดีอาญา ภายในเขตอำนาจของตนตามที่กำหนดไว้ ในประกาศกระทรวงมหาดไทย

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของกองทัพอากาศ มทร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร

โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบพระคุณ

3. อำนาจการจับกุม ผู้กระทำผิดในคดีอาญา อาจเป็นทั้งในกรณีที่มีหมายค้น และไม่มีหมายจับรวมถึงการค้นตัวในที่สาธารณะสถาน
4. อำนาจควบคุมตัวผู้กระทำผิดที่ถูกจับไว้ได้ตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย
5. อำนาจตรวจค้นเคหสถาน ที่อยู่อาศัย และสำนักงานของบุคคล อันเป็นที่ร โหฐานตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย²²

หลักการเกี่ยวกับกฎหมาย

ข้าราชการตำรวจมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติในฐานะของผู้รักษากฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่มีโทษทางอาญา เมื่อมีผู้ละเมิดกฎหมายจะต้องเป็นผู้ดำเนินการขั้นต้นตั้งแต่ การรับแจ้งความ รับคำร้องทุกข์ การสืบสวน การจับกุม การค้น การตั้งข้อหา การสอบสวนคดี การให้ประกัน การฝากขัง และการสั่งฟ้องไม่ฟ้องคดี

ข้าราชการตำรวจจะต้องปฏิบัติอยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ จะทำการเกินเหตุมิได้ หากทำเกินกว่าเหตุหรือตั้งข้อหาผิดจะต้องถูกกล่าวโทษ หรือถูกฟ้องร้อง อันจะเป็นทางให้ขาดความเชื่อถือ หรือถูกลงโทษทัณฑ์ ขาดความเจริญก้าวหน้าในราชการ

ฉะนั้น ข้าราชการตำรวจจึงจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับว่า ความรู้เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายเป็นสิ่งสำคัญ จะต้องเรียนรู้และฝึกฝนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้โดยไม่ประมาท

หลักการเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจหน้าที่

ข้าราชการตำรวจต้องคำนึงถึงขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และคำสั่งของผู้บังคับบัญชา กำหนดหรือมอบหมาย ต้องไม่ละเมิดขอบเขตอำนาจของตนเอง ต้องไม่กระทำการใดเกินขอบเขตอำนาจ ต้องไม่เป็นผู้ฝ่าฝืนหรือปฏิบัติผิดกฎหมายเสียเอง ต้องไม่ข่มเหงรังแกประชาชน โดยใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ ถึงแม้ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้กระทำผิดก็ให้ดำเนินการไปตามพยานหลักฐานและขั้นตอนของกฎหมาย

หลักการเกี่ยวกับความรับผิดชอบในหน้าที่

ข้าราชการตำรวจจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามเป้าหมายของทางราชการ ต้องมีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ใช้ปฏิภาณ ไหวพริบ ความมานะพยายาม จนงานสำเร็จผล ไม่เกียจคร้าน ละทิ้งหน้าที่โดยยังไม่มีผู้อื่นรับผิดชอบงานต่อจากตนหรือทำงานอย่างเฉื่อยชาจนทำให้งานเสียหาย ประชาชนเกิดความเสื่อมศรัทธา

²² สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “หน้าที่ของตำรวจ”, 18 เมษายน 2550,

<http://www.royolthaiapolic.go.th>, (2 July 2008).

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ.116 ได้ใช้บังคับต่อเนื่องจนเป็นเวลานานถึง 17 ปี จนกระทั่ง พ.ศ.2457 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ขึ้นใช้บังคับแทน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 กำหนดรูปแบบจัดระเบียบการปกครองท้องที่ใน 3 ระดับ คือ ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับอำเภอ เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ.116 แต่มีรายละเอียดที่แตกต่างกันหลายประการ เช่น ในเรื่องการจัดตั้งหมู่บ้านชั่วคราว และการจัดตั้งกิ่งอำเภอ เป็นต้น ทั้งนี้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 มีสาระสำคัญ พอสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะปกครองหมู่บ้าน กำหนดให้หมู่บ้านประกอบด้วยบ้านจำนวนหนึ่งซึ่งสมควรอยู่ในความปกครองเดียวกัน ถ้าเป็นที่ที่มีคนอยู่จำนวนมาก ให้หมู่บ้านหนึ่งประกอบด้วยราษฎรประมาณ 200 คน แต่ถ้าเป็นที่ที่คนตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างกัน ให้ถือจำนวนบ้านไม่ต่ำกว่า 5 บ้านรวมกันเป็นหมู่บ้าน และกำหนดให้มีการตั้งหมู่บ้านชั่วคราวได้ในท้องที่ที่ราษฎรไปชุมนุมกันในบางฤดู ให้ราษฎรประชุมกันเลือกผู้ใหญ่บ้านสำหรับหมู่บ้านโดยทั่วไป และเลือกผู้ใหญ่บ้านสำหรับหมู่บ้านชั่วคราว

2. ลักษณะปกครองตำบล กำหนดให้ตำบลหนึ่งประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน 2 หมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ตำบลนั้นประชุมกันเลือกกำนัน โดยมีนายอำเภอทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุม ในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน นอกจากจะมีสารวัตรหรือสารวัตรกำนัน ซึ่งกำนันเป็นผู้เลือกทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยแล้ว ยังกำหนดให้มีแพทย์ประจำตำบล เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญในการจัดการป้องกันความเจ็บไข้ของราษฎรในตำบล โดยกำนันและผู้ใหญ่บ้านจะประชุมกันเพื่อเลือกผู้ที่มีความรู้ในวิชาแพทย์ให้ดำรงตำแหน่งแพทย์ประจำตำบล²³

การบริหารงานตำบล

ตำบลเป็นหน่วยการปกครองในระบบการปกครองท้องที่ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการบริหารตำบลจึงเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 ซึ่งยังมีผลให้บังคับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ว่า “การจัดการปกครองอำเภอ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่า ด้วยการปกครองท้องที่” กำหนดเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากตำบลเป็นหน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศ ผู้บริหารตำบลคือกำนันจึงได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการบริหารหรือดำเนิน

²³มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารราชการส่วนภูมิภาค สาขาวิชา วิทยาการจัดการ หน่วยที่ 1-8, (นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546), หน้า 208.

กิจการตามกฎหมายต่าง ๆ อีกมากมาย เช่น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร เป็นต้น²⁴

กำนัน ในแต่ละตำบลมีกำนันเป็นผู้ปกครองและเป็นผู้บริหารสูงสุดในตำบล กำนันมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตำแหน่งกำนันเป็นตำแหน่งของพนักงานฝ่ายปกครองที่ได้รับเงินเดือนตอบแทนเป็นรายเดือน ไม่มีฐานะเป็นข้าราชการซึ่งได้รับเงินเดือนตามบัญชีเงินเดือนข้าราชการ

กำนันมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตตำบล นายอำเภอเป็นผู้จัดให้มีการเลือกตั้งกำนันตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยการเลือกกำนัน พ.ศ.2524 โดยผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งกำนันต้องเป็นผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ตำบลนั้น และราษฎรผู้มีสิทธิเลือกกำนันต้องมีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เมื่อราษฎรที่มาลงคะแนนเสียงส่วนมากเลือกผู้ใดให้ถือว่าผู้นั้นรับเลือกเป็นกำนัน หากมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลากและให้นายอำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญไว้เป็นหลักฐาน

กำนันจะต้องออกจากตำแหน่งในกรณีต่อไปนี้

1. เมื่อต้องออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
2. ลาออก
3. ตำบลที่ปกครองถูกยุบ
4. ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่งเพราะพิจารณาเห็นว่ามีความบกพร่องหรือความสามารถไม่เพียงพอกับตำแหน่ง
5. ถูกปลดหรือถูกไล่ออก²⁵

อำนาจหน้าที่ของกำนันตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 ดังนี้

1. กำนันมีอำนาจหน้าที่ตรวจตรารักษาความปรกติเรียบร้อยในตำบล ว่ากล่าวราษฎรให้ปฏิบัติตามกฎหมายป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุขสำราญของราษฎรในตำบล รับกิจทุกข์สุขของราษฎรในตำบลขึ้นร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ และรับข้อราชการมาประกาศให้ราษฎรทราบ ตลอดจนปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนด

²⁴สมชาย บำรุงทรัพย์ และณัฐวิภา โฆษิตตันดิบุญย์, **รวมกฎหมายปกครอง**, (กรุงเทพมหานคร : สกายบุ๊กส์ จำกัด, 2547), หน้า 130.

²⁵มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, **เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารราชการส่วนภูมิภาค สาขาวิชาวิทยาการจัคการ หน่วยที่ 1-8**, อ่างแล้ว, หน้า 208.

2. กำหนดมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา โดยมีหน้าที่แจ้งเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องเมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการทำผิดกฎหมาย จับผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการจับ ค้น ยึด อาศัย และการชันสูตร

3. กำหนดมีหน้าที่รายงานให้ทางอำเภอทราบในกรณีที่ราษฎรมีเหตุทุกข์ร้อนหรือเกิดเรื่องราวที่ผิดปกติขึ้นในตำบล

4. กำหนดมีอำนาจเรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านในตำบลออกมาช่วยต่อสู้ติดตามจับผู้ร้ายติดตามของกลาง ดับเพลิง หรือช่วยอย่างอื่น ในกรณีที่เกิดกลางดล ปล้น ฆ่า ชิงทรัพย์ เพลิงไหม้ หรือเหตุร้ายต่าง ๆ

5. กำหนดมีหน้าที่ดูแลคนเดินทางให้มีที่พักตามสมควรและช่วยเหลือผู้ที่เดินทางไปทำหน้าที่ราชการในเรื่องคนนำทาง พาหนะ เสบียงอาหารตามที่จะทำได้

6. กำหนดมีหน้าที่ตรวจตราและจัดการบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณะประโยชน์ในตำบล เช่น สระน้ำ ศาลาอาศัย ที่เลี้ยงปศุสัตว์ เป็นต้น

7. กำหนดมีหน้าที่รักษาบัญชีสำมะโนครัวและทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบลนั้น และคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องตรงกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน

8. กำหนดมีหน้าที่ทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากรและนำราษฎรไปเสียภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากร

อำนาจหน้าที่ของกำนันดังกล่าวนี้ เป็นปัจจัยที่กำหนดภารกิจหลักในการบริหารตำบล อย่างไรก็ตามก็ตีกำนันในฐานะตัวแทนของรัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในท้องที่มีหน้าที่สำคัญที่จะต้องนำนโยบายของรัฐบาล และกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงมหาดไทยมาปฏิบัติ หรือช่วยเหลือประสานงานให้การดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จ ในปัจจุบัน นโยบายสำคัญที่กำนันได้รับมอบหมายให้นำมาปฏิบัติในท้องที่ตำบลได้แก่ นโยบายดังต่อไปนี้

1. นโยบายการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
2. นโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด
3. นโยบายการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง²⁶

²⁶สมชาย บำรุงทรัพย์ และณัฐวิภา โฆษิตตันติบุญย์, **รวมกฎหมายปกครอง**, (กรุงเทพมหานคร : สกายบุ๊กส์ จำกัด, 2547), หน้า 130.

การบริหารงานหมู่บ้าน

หมู่บ้านเป็นหน่วยการปกครองในระบบการปกครองท้องถิ่น โครงสร้างการบริหารราชการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 ซึ่งมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้มีอำนาจรับผิดชอบการบริหารตำบล โดยมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วยในการปฏิบัติงาน และมีคณะกรรมการหมู่บ้านเสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาในการบริหารงาน

ผู้ใหญ่บ้าน ในแต่ละหมู่บ้านมีผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าปกครองและบริหารหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเป็นตำแหน่งของพนักงานฝ่ายปกครองที่ได้รับเงินค่าตอบแทนเป็นรายเดือน และไม่มีฐานะเป็นข้าราชการซึ่งได้รับเงินเดือนตามบัญชีเงินเดือนข้าราชการ

ผู้ใหญ่บ้านมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในเขตหมู่บ้านและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี นายอำเภอเป็นผู้จัดให้มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ.2535 โดยผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้าม ดังนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. อายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี บริบูรณ์ในวันรับเลือก
3. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี จนถึงวันเลือกและเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นหลักฐาน
4. เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
5. ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช
6. ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ตัดขาดสติให้โทษ หรือเป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
7. ไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือของรัฐวิสาหกิจหรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ
8. ไม่เป็นผู้มีอิทธิพลเสียชื่อทางพาลหรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม

9. ไม่เป็นผู้เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะทุจริตต่อหน้าที่และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสิบปี นับแต่วันถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก

10. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันพ้นโทษ

11. ไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดที่นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ กฎหมายว่าด้วยที่ดิน ในฐานะความผิดเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์ กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง และกฎหมายว่าด้วยการพนัน ในฐานะความผิดเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก

12. ไม่เป็นผู้เคยถูกให้ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน โดยราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งร้องขอให้ออก หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกเมื่อได้สอบสวนเห็นว่ามีความประพฤติบกพร่อง หรือมีความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสิบปี นับแต่วันถูกให้ออก

13. ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก

14. มีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับหรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ เว้นแต่ในท้องที่ใด ไม่อาจเลือกผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ดังกล่าวได้ ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยอนุมัติรัฐมนตรีว่า การกระทรวงมหาดไทย อาจประกาศในราชกิจจานุเบกษายกเว้นหรือผ่อนผันได้

ผู้ใหญ่บ้านจะต้องออกจากตำแหน่งในกรณีดังต่อไปนี้

1. ขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้เป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน

2. ถึงคราวออกตามวาระ

3. ตาย

4. ลาออก

5. หมู่บ้านที่ปกครองถูกยุบ

6. ไปเสียจากหมู่บ้านที่ตนปกครองเกินสามเดือน .

7. ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านนั้น มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนร้องขอให้
ออกจากตำแหน่ง

8. ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่ง เมื่อสอบสวนเห็นบกพร่องในทางความ
ประพฤดิหรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457

1. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้าน
รักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้าน

2. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งกำนันและนายอำเภอในกรณีที่เกิดทุกข์ภัยซึ่งจะต้องขอความ
ป้องกันจากรัฐบาล

3. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งประกาศหรือคำสั่งของรัฐบาลให้ลูกบ้านทราบ

4. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ทำบัญชีสำมะโนครัวในหมู่บ้านของตนและคอยแก้ไขบัญชีนั้นให้
ถูกต้องเสมอ

5. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่รายงานเหตุการณ์ที่ผิดปกติในหมู่บ้านให้กำนันนายตำบลของตน
ทราบ

6. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตรวจตราไถ่ถามคนจร ถ้าเห็นว่าไม่ได้มาโดยสุจริตให้เอาตัวผู้
นั้นส่งกำนันนายตำบลของตน

7. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจเรียกลูกบ้านของตนออกช่วยต่อสู้ ติดตามจับผู้ร้าย เอาของกลางคืน
ดับเพลิงหรือช่วยอย่างอื่นในกรณีกลางดึก ชำ ดิซิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้ หรือมีเหตุร้ายอื่น

บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการปฏิบัติภารกิจ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 ดังนี้

1. อำนาจในทางการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในตำบล หมู่บ้าน ได้แก่
การควบคุมดูแลให้ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมาย การป้องกันและระวังทุกข์ภัยของราษฎร และกระทำ
ตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ราษฎร

2. รายงานต่อทางราชการ ได้แก่ ความเคลื่อนไหวของราษฎร รายงานเหตุผิดปกติ หรือ
บุคคลต้องสงสัยแก่ทางราชการ

3. นำข้าราชการไปแจ้งแก่ราษฎร

4. การจัดทำข้อมูล ทะเบียนต่าง ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

5. การเป็นผู้นำในด้านกิจการสาธารณประโยชน์ เช่น นำลูกบ้านช่วยเหลือผู้ประสบภัย
ติดตามคนร้ายหรือลูกบ้านรักษาและพัฒนาสิ่งสาธารณประโยชน์ในตำบลหมู่บ้านของตน

6. บำรุงส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎร

7. การฝึกอบรมราษฎรให้รู้จักกระทำการในเวลารบ

8. การป้องกันโรคติดต่อ

9. การจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

10. การเกี่ยวกับความอาญาและความแพ่ง ได้แก่ การแจ้งข่าวการกระทำผิดกฎหมาย การจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย ส่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ และการจัดการให้เป็นตามกฎหมายของทางราชการ รวมทั้งการเป็นผู้ประนีประนอมข้อพิพาทในคดีที่ยอมความได้และคดีทางแพ่งแก่ราษฎร นอกจากนี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังมีภารกิจในการตอบสนองนโยบายของทางราชการด้านอื่น ดังนี้

1. การตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ในด้านการปราบปรามยาเสพติด และผู้มีอิทธิพล รวมทั้งการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจน

2. การเสริมสร้างความสมัครสมานสามัคคีให้เกิดในตำบล หมู่บ้าน ด้วยการร่วมมือกันทำงานระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และภาคประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน

3. การประพุดติคนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ราษฎรในด้านคุณธรรมความดีและการตอบสนองนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ในการทำให้ตำบล หมู่บ้าน ให้เป็นบ้านเมืองน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม ได้แก่ การเป็นบ้านเมืองที่ปลอดจากอาชญากรรม ยาเสพติด มีการจัดระเบียบสังคมที่ดีประชาชนมีรายได้พอเพียง ได้รับการบริการพื้นฐานที่ดี มีระเบียบวินัยประพุดติตามกฎหมายกติกากของสังคม การมีคุณภาพชีวิตจิตใจและคุณธรรม รวมทั้งเป็นผู้นำผู้บริหารชุมชนที่ดี

4. การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. การเป็นผู้นำในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม และรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการตอบสนองนโยบายรัฐบาลดังนี้

ด้านการปราบปรามยาเสพติด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชุดรักษาความสงบเรียบร้อยประจำหมู่บ้าน ได้จัดเวรยามเฝ้าระวังการกลับมาแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน ได้อีกและได้ร่วมกันเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกวาดล้างผู้ค้ายาเสพติด และนำผู้เสพยาเสพติดกลับไปบำบัดฟื้นฟู ตามสถิติที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รายงานแล้ว

ด้านการจัดระเบียบสังคม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตรวจตรา ดูแลสถานที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้เยาวชนเข้าไปมั่วสุมในทางเพศหรือยาเสพติด²⁷

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

วัยรุ่น ในภาษาอังกฤษ คือ Adolescence มาจากคำภาษาละตินว่า Adolescere แปลว่า “พัฒนาการสู่ความเจริญเติบโตพ้นจากความเป็นเด็ก” และมีผู้ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้หลากหลายดังนี้

วัยรุ่นตามความหมายของ **สุชา จันทรเอม** หมายถึง การเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะและเป็นช่วงวัยที่กำลังพัฒนาจากความเป็นเด็ก ไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่โดยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม²⁸

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1999) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย คือ มีการเจริญเติบโตในด้านความสูงและน้ำหนัก รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศโดยจะมีวุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์และพร้อมจะมีเพศสัมพันธ์ได้ มีพัฒนาการด้านจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ คือ มีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปเป็นผู้ใหญ่ มีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมมากขึ้น รวมถึงมีพัฒนาการด้านสังคม คือ มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่ต้องพึ่งพาบุคคลในครอบครัวไปสู่ภาวะ ที่ต้องรับผิดชอบและพึ่งพาตนเอง โดยมีกำหนดช่วงอายุไว้ให้อยู่ในช่วง 10 - 19 ปี

วัยรุ่นตามทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคมของ**อีริกสัน (Erickson Cited in Hamburg)** หมายถึง ระยะเวลาของพัฒนาการทางจิตสังคมของมนุษย์ในด้านการพัฒนาเอกลักษณ์ของตนกับความขัดแย้งในบทบาทของตนเอง (Identity & Role Confusion) จึงมีการแสวงหาตัวตนของตนบางครั้งก็อาจเกิดความกังวลในรูปลักษณ์และมีความสับสนในบทบาทของตนเองเมื่อไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งในตนเองได้ จะทำให้มีปัญหาด้านจิตใจ มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย เกิดภาวะวิตกกังวล

²⁷กรมการปกครอง กองวิชาการและแผนงาน, **รายงานประจำปี**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาธาธาธา, 2547), หน้า 52-54.

²⁸สุชา จันทรเอม, **จิตวิทยาพัฒนาการ**, อ่างแล้ว, หน้า 48.

ซิมเสร์รา บกพร่องในการตัดสินใจ และอาจก่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ โดยมีการกำหนดช่วงอายุไว้ให้อยู่ในช่วง 10 – 20 ปี²⁹

ศรีเรื่อน แก้วก้งวาท กล่าวว่า “วัยรุ่น” มาจากคำภาษาลาตินว่า *adolescere* ที่แปลว่า “พัฒนาการสู่ความเจริญเติบโต พ้นจากความเป็นเด็ก” โดยแบ่งช่วงอายุเป็น 3 ระยะคือ

วัยรุ่นตอนแรก (Puberty) มีอายุอยู่ในช่วง 12 – 15 ปี

วัยรุ่นตอนกลาง (Adolescence) มีอายุอยู่ในช่วง 16 – 17 ปี

วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) มีอายุอยู่ในช่วง 18 – 25 ปี³⁰

แฮมเบอร์ก (Hamburg, 1998) ได้แบ่งช่วงของวัยรุ่นเป็น 3 ระยะ คือ³¹

วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) มีอายุระหว่าง 11 – 15 ปี

วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence) มีอายุระหว่าง 15 – 17 ปี

วัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) มีอายุระหว่าง 17 – 19 ปี

ปหานี จิตวิวัฒนา กล่าวว่า “วัยรุ่น (Adolescent) หมายถึง การก้าวไปสู่วุฒิภาวะ (to grow into maturity) และแบ่งช่วงอายุวัยรุ่นเป็น 2 ช่วง คือ วัยรุ่นตอนกลาง อายุระหว่าง 14 - 18 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย อายุระหว่าง 19 - 25 ปี”³²

สรุป วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม แต่เนื่องจากพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ไม่สามารถหยุดเป็นช่วง ๆ ดังนั้นจึงพบการแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่นมีหลากหลาย สำหรับการศึกษานี้ใช้การแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น ของแฮมเบอร์ก (Hamburg, 1998) โดยศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย มีช่วงอายุระหว่าง 15-19 ปี

²⁹ Erikson cited in Hamburg, Comprehensive adolescent health care, อ้างใน สุนันทา ศิริวาท, “การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นที่เสพสุราในจังหวัดแพร่”, **พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2548), หน้า 8.

³⁰ ศรีเรื่อน แก้วก้งวาท, **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540), หน้า 148-149.

³¹ Hamburg, B.A. อ้างใน สุนันทา ศิริวาท, “การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นที่เสพสุราในจังหวัดแพร่”, **พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, หน้า 8.

³² ปหานี จิตวิวัฒนา, **การพัฒนาเด็กเยาวชนและสตรี**, (กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2535), หน้า 43.

ในช่วงของวัยรุ่น เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโต โดยมีพัฒนาการด้านใหญ่ ๆ 4 ด้าน ได้แก่

1. พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ในแง่ของความเจริญเติบโตเพื่อก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงลักษณะพัฒนาการด้านร่างกายของวัยรุ่นสามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ การเปลี่ยนแปลงขนาดของร่างกาย เป็นการเจริญเติบโตด้านส่วนสูง และน้ำหนักโดยที่สภาพร่างกายของวัยรุ่นจะเจริญเติบโตช้ากว่าวัยรุ่นหญิง แต่จะแข็งแรงกว่าวัยรุ่นหญิง (Huebner) การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วน การเปลี่ยนแปลงที่อวัยวะเพศ และการเปลี่ยนแปลงที่บอกลักษณะเพศลำดับที่ 2 ที่เป็นการแสดงความแตกต่างระหว่างเพศ ไม่เกี่ยวกับการสืบพันธุ์

2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ อารมณ์ของเด็กวัยรุ่นเป็นผลต่อเนื่องมาจากวัยแรกเริ่มและอาจทวีความรุนแรงขึ้นบ้าง ความรู้สึกของเด็กวัยรุ่นจะเป็นแบบตรงไปตรงมา เปิดเผยไม่สามารถเก็บความรู้สึกได้ วัยรุ่นยังมีความสงสัยในเรื่องต่าง ๆ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์ไม่แน่นอน ปรวนแปรรุนแรง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งกับตนเอง ครอบครัว และสังคมรอบด้าน ก่อให้เกิดความสับสนในบทบาทของตนเอง และอาจส่งผลถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมา ที่อาจเกิดปัญหาขัดแย้งกับบิดามารดาได้ เนื่องจากเด็กวัยนี้กำลังสับสนและพยายามที่จะพ้นจากการปกครองเลี้ยงดูของบิดา มารดา

3. พัฒนาการทางสังคม วัยนี้เป็นวัยที่มีความผูกพันกับเพื่อนอย่างมาก มักจะปลีกตัวจากครอบครัวบิดา มารดา ญาติพี่น้องภายในบ้าน เริ่มสนใจเพื่อนต่างเพศ มีค่านิยมเฉพาะกลุ่มของตน ซึ่งมักจะคล้อยตามเพื่อน จึงมักเกิดความขัดแย้งกับบิดามารดาเสมอ และปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวหากวัยรุ่นไม่สามารถหาทางออกได้ ก็เบียดเบียนและอาจหาทางออกโดยการใช้สุรา หรือสารเสพติดอื่น ๆ³³

4. พัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่นเป็นไปอย่างรวดเร็วเพื่อเป็นการปรับตัวเองให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทำให้วัยรุ่นมีแนวคิดของตัวเองมากขึ้น โดยใช้กระบวนการคิดหลายแบบ เช่น รู้จักคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดแบบวิทยาศาสตร์ มีการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ มีระเบียบแบบแผน มีความคิดรวบยอดสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีต เข้ากับปัจจุบันและวางแผนสำหรับอนาคต สามารถไตร่ตรองตัดสินใจได้เอง โดยใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาก มีความคิดริเริ่ม สามารถตัดสินใจในเรื่องที่ยาก ๆ

³³ สุชา จันท์ธอม, **จิตวิทยาวัยรุ่น**, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช), 2536, หน้า 107 - 108.

วางโครงการในการทำงาน หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหาทักษะและประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่อาจรวมถึงประสบการณ์การเสพสุราด้วย³⁴

จากพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่นจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีศักยภาพทางความคิดที่เติบโตเท่ากับผู้ใหญ่คนหนึ่งซึ่งเตรียมรับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อเติบโตขึ้นไป

จากการที่วัยรุ่นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดังกล่าวเพื่อที่จะเตรียมความพร้อมในการที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ และได้รับการยอมรับจากสังคม ดังนั้นจึงทำให้วัยรุ่นมีความต้องการด้านต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการความรัก วัยรุ่นต้องการความรักจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น จากบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ครู จากเพื่อน ๆ รวมทั้งเพื่อนต่างเพศ
2. ความต้องการแสวงหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ที่รวมถึงความตื่นเต้น ทำทาบ อยากรู้ และทดลอง และวัยรุ่นบางคนอาจหลงในสิ่งที่ดี ๆ เช่น การเสพสุรา ยาเสพติด หรือเกี่ยวกับเรื่องเพศ ต่อต้านกฎเกณฑ์ของสังคม และสถาบัน หรือเพื่อประชดชีวิต
3. ต้องการความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง ไม่ชอบทำตามคำสั่งหรือการบังคับจากผู้มีอำนาจ หรือสูงวัยกว่า รวมทั้งพ่อแม่ เพราะวัยรุ่นมีความเชื่อว่าลักษณะที่แสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่คือ ความเป็นอิสระจากผู้มีอำนาจเหนือตน
4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการมีตำแหน่ง (Status) ต้องการการสนับสนุน (Approval) จากผู้ใหญ่ และเพื่อน
5. ความต้องการรวมกลุ่มเพื่อน เป็นความต้องการที่สำคัญมากวัยนี้ เพราะการรวมกลุ่มพวกพ้องเป็นวิถีทางให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการหลายประการ เช่น ความรู้สึกอบอุ่นใจ ได้รับการยกย่อง และรู้สึกว่ามีคนเข้าใจตน ร่วมทุกข์ ร่วมสุขกับตน ได้ จึงพยายามทำตามเพื่อน แม้ว่าบางครั้งจะขัดกับความรู้สึกของตนเองก็ตาม
6. ความต้องการความรู้สึกมั่นคง อบอุ่นใจ และปลอดภัย เนื่องจากวัยรุ่นจะมีอารมณ์หัวไวเปลี่ยนแปลงง่าย และสับสนในตนเอง
7. ความต้องการมีอาชีพ มีอนาคต ต้องการความสำเร็จ วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มสนใจอาชีพต่างๆ อยากรับผิดชอบ อยากรับผิดตนเอง มีจุดมุ่งหมายในอนาคต มีการวางแผนงานในอนาคต จากความเข้าใจว่าอาชีพนำมาซึ่งสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม และเป็นเครื่องชี้ถึงความเป็นผู้ใหญ่

³⁴ ศรีเรือน แก้วกังวาล, **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540), หน้า 148 - 149.

8. ความต้องการมีแบบอย่างที่ดี เพื่อประพัตติคนให้เหมาะสมกับบทบาททางเพศที่เป็น วัตถุประสงค์ที่ลึกซึ้งมากในวัยรุ่นที่มีความรู้สึกว่าตนเอง “ไม่สมเป็นชายชาตรี” หรือ “ไม่สมเป็น หญิงสาว” ทำให้รู้สึกขาดความมั่นใจในตนเอง

9. ความต้องการความถูกต้อง ยุติธรรม ที่วัยรุ่นถือว่าความยุติธรรมเป็นลักษณะหนึ่งของ ความเป็นผู้ใหญ่

10. ความต้องการความงดงามทางร่างกาย ทั้งวัยรุ่นหญิงและชายล้วนต้องการการชื่นชมใน รูปลักษณะของตนเอง เพราะคิดว่าความงดงามทางด้านร่างกายจะทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และ คึงดูดีใจเพศตรงข้ามได้

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นมีความต้องการที่หลากหลาย ดังนั้นเพื่อที่จะลดข้อ ขัดแย้งระหว่างวัยรุ่น กับครอบครัว ผู้ปกครองจึงควรศึกษาพัฒนาการ และความต้องการของวัยรุ่น เพื่อที่จะได้เข้าใจ และอยู่ร่วมกับเด็กวัยรุ่นมีการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท ได้อย่างเหมาะสมอันเป็น การลดโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดปัญหากับเด็กวัยรุ่นและป้องกันเด็กวัยรุ่นเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเสพติด

จากการทบทวนวรรณกรรมพบสาเหตุสำคัญของการเสพติดในวัยรุ่นว่ามี 3 สาเหตุหลัก คือ สาเหตุทางด้านชีวภาพ สาเหตุด้านบุคลิกภาพและจิตใจ และสาเหตุด้านสังคมและวัฒนธรรม

1. สาเหตุด้านชีวภาพ (Biological factor) จากการศึกษาสาเหตุด้านชีวภาพที่เกี่ยวกับการ เสพติดสุรา คือ พันธุกรรม (Genetic) พบว่าวัยรุ่นที่มีบิดา มารดา หรือมีคู่แฝด รวมถึงญาติพี่น้องที่ ใกล้ชิดเสพติดสุราจะมีผลทำให้เด็กวัยรุ่นมีโอกาสที่จะเสพสุรา และมีโอกาสติดสุรามากกว่าคน ทั่วไป 4-5 เท่า (สมภพ เรื่องตระกูล, และ อรพรรณ ทองแดง, 2542)³⁵

2. สาเหตุด้านบุคลิกภาพและจิตใจ (Personality and Psychological Factor) จากบุคลิกภาพ ของผู้ที่เสพติดสุรามักจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะการปรับตัวไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถสร้าง สัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้มีภาวะพึ่งพา ไม่สามารถต่อสู้กับความผิดหวัง รู้สึกเป็นบาป รู้สึกไร้ค่า การเสพสุราจึงทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล และความรู้สึกขัดแย้งในใจ เมื่อเด็กวัยรุ่นมี ความรู้สึกเหล่านี้จะเก็บกดเอาไว้ และใช้สุราเป็นหนทางในการลดความเครียดจากจิตใจได้สำนึกนี้ ดังนั้นจึงพบสาเหตุหนึ่งในหลายสาเหตุของการเสพสุราว่าเสพเพื่อลดความเครียดในการทำงาน หรือการดำรงชีวิตประจำวัน หรืออาจเกิดจากความต้องการลดภาวะทางอารมณ์ที่ไม่สามารถ

³⁵สมภพ เรื่องตระกูล และอรพรรณ ทองแดง, **โรคทางจิตเวชเนื่องจากสารเสพติด**, (กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2542), หน้า 49..

ทนทานได้ มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม ก้าวร้าว ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนของสังคม³⁶ จึงเป็นเหตุส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นหันไปเสพสุราได้

3. สาเหตุด้านสังคม (Sociological Factor) สาเหตุทางด้านสังคมนับว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเสพสุรา จากความเชื่อที่ว่า การเสพสุราเกิดจากสภาพสิ่งแวดล้อมแรงกดดันจากสังคม การเลี้ยงดูในครอบครัว วัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา การไม่มีงานประจำ ความยากจน ความขัดแย้งของกลุ่มผู้มี ภาระยาในครอบครัว วัยรุ่นที่เสพสุราจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ครอบครัว หรือกลุ่มเพื่อนมีการเสพสุรา และมีทัศนคติที่คัดต่อการเสพสุรา เนื่องจากธรรมชาติของวัยรุ่น เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็นอยากลอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ อย่างรุนแรง จิตใจอ่อนไหว ไม่มั่นคง ความต้องการความรัก ความมั่นคง ต้องการการยอมรับ ความต้องการรวมกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมากในวัยนี้ที่เป็นวัยที่อยากให้เป็นที่ยอมรับ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นเป็นสภาวะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม วัยรุ่นที่ไม่สามารถปรับตนเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้อาจทำให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมการเสพสุราก็เป็นหนึ่งซึ่งแสดงถึงการปรับทางจิตสังคมที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น ดังนั้นในการช่วยเหลือวัยรุ่นไม่ให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการเสพสุรา ต้องอาศัยครอบครัวที่มีการทำหน้าที่ในการดูแลตลอดจนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น ที่มีความความเข้าใจในสาเหตุการเสพสุราและพัฒนาการวัยรุ่น เพื่อจะได้เข้าใจถึงธรรมชาติและความต้องการของวัยรุ่น สามารถช่วยให้วัยรุ่นเป็นบุคคลที่มีความปกติทั้งทางด้านร่างกาย และด้านจิตใจ มีความประพฤติที่ดี มีการปรับทางจิตสังคมเหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขโดยไม่มีการเสพสุรา ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายในสังคม สิ่งแวดล้อม และวัยรุ่น เป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างการเป็นเด็กกับการเป็นผู้ใหญ่ อันเป็นระยะต้องปรับพฤติกรรมวัยเด็ก ไปสู่พฤติกรรมแบบวัยผู้ใหญ่ที่สังคมยอมรับ เด็กวัยรุ่นจึงไม่ใช่เป็นเพียงการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายแต่หมายถึงการเจริญเติบโตทางสังคมที่ต้องอยู่ในกรอบของวัฒนธรรมของแต่ละที่ด้วย หากครอบครัวมีการทำหน้าที่ไม่เหมาะสมอาจทำให้เด็กวัยรุ่นมีโอกาสเสพสุราได้

³⁶ศุภันธา ศิริวาท, “การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นที่เสพสุราในจังหวัดแพร่”, **พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต**, อ่างแล้ว, หน้า 13.

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเสพสุราของวัยรุ่น

สุรา หรือ เหล้า หรือแอลกอฮอล์ จัดอยู่ในประเภทของสาร (Substance) ที่ทำให้เกิดการเสพติด (Substance of Abuse) โรคที่เกิดจากการใช้สาร (Substance use Disorder) ซึ่งประกอบด้วยภาวะพึ่งพิงสาร (Substance Dependence) และการใช้สารไม่เหมาะสม (Substance Abuse) ซึ่งหมายถึง การติดสารชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลายชนิด ทำให้มีการใช้สารนั้นอยู่เรื่อย ๆ แม้ว่าจะเกิดผลเสียตามมา อาการที่เกิดขึ้นนั้นแสดงออกในรูปแบบของ ความคิด พฤติกรรมและร่างกาย³⁷ ความหมายของการเสพสุรา (Alcohol use Disorder) โดยใช้เกณฑ์การวินิจฉัยสำหรับการใช้สารไม่เหมาะสม หมายถึง รูปแบบของการใช้สารที่มีปัญหาก่อให้เกิดความเสียหาย หรือผลเสียต่อตัวเอง

สุรา หรือ เหล้า หรือ แอลกอฮอล์ มีชื่อทางเคมี ว่า เอทานอล (Ethanol) มีสูตรทางเคมีคือ C_2H_5OH สามารถละลายได้ทั้งในน้ำและไขมัน การดูดซึม ถูกดูดซึมจากกระเพาะอาหารประมาณร้อยละ 10 ที่เหลือจะถูกดูดซึมที่ลำไส้เล็ก ใช้ระยะเวลาในการดูดซึม สูงสุด 30-90 นาที แอลกอฮอล์จะละลายกับน้ำในร่างกายกระจายเข้าสู่เนื้อเยื่อทั้งหมด ปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องจากการดื่มสุรามีขอบเขตและระดับความรุนแรงตลอดจนแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น ผลของสุราจะมีทั้งต่อสุขภาพและผลต่อสังคม

1. ผลของสุราต่อภาวะสุขภาพ การดื่มสุรามีผลต่อร่างกาย 2 แบบ คือ แบบเฉียบพลันและแบบเรื้อรัง

1.1 แบบเฉียบพลัน (Acute) จะเกิดการเสียการควบคุมระบบกล้ามเนื้อ (Muscular in Coordination) ระยะเวลาการตัดสินใจช้าลง สมรรถภาพการมองเห็นลดลง ขาดความยับยั้งชั่งใจ มีความกล้ามากขึ้น ขับรถด้วยความประมาท มึนงง (Stupor us) พบระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ การหายใจและการเต้นของหัวใจถูกกด ประสาทสัมผัสต่าง ๆ จะเสียไปไม่รู้สึกรู้ตัว (Unconsciousness) การหายใจช้าลง และอาจเสียชีวิตได้³⁸

1.2 แบบเรื้อรัง (Chronic) ผู้ที่ดื่มสุราติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จะทำให้เกิดการเป็นพิษต่ออวัยวะทุกส่วนของร่างกาย ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคต่าง ๆ

³⁷มาโนช หล่อตระกูล และปราโมทย์ สุคคณิษฐ์, **จิตเวชศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สวีชาญการพิมพ์, 2546), หน้า 248 - 249.

³⁸ปริทรรศ ศิลปกิจ, วนิกา พุ่มไพศาลชัย, และพันธุ์นภา กิตติรัตนไพบูลย์, “ความชุกและภาวะสุขภาพจิตของไทยที่ติดสุรา”, **รายงานการวิจัย**, (เชียงใหม่ : โรงพยาบาลสวนปรุง, 2542), หน้า 56.

2. ผลของสุราต่อสังคมก่อให้เกิดปัญหาด้านกำลังคน ด้านครอบครัว ด้านอุบัติเหตุ ด้านเศรษฐกิจ และความไม่สงบของสังคม เกิดอาชญากรรม การป่วยด้วยโรคทางกายและทางจิตใจของผู้ที่ดื่มสุราจะกระทบถึงบุคคลที่อยู่รอบข้าง ขยายขอบเขตเป็นปัญหาสังคมที่กระทบกับบุคคลในสังคม ดังนี้ เช่น ปัญหาด้านกำลังคน การสูญเสียทรัพยากรบุคคลเนื่องจากการติดสุรา ปัญหาทางด้านครอบครัว เมื่อมีสมาชิกในครอบครัวมีการใช้สุรา จะทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดความสุข ความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่น เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง การสื่อสารที่ขัดแย้งกัน อันอาจเป็นสาเหตุผลักดันให้เด็กวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นำไปสู่การใช้สารเสพติด โดยเฉพาะสุราได้ สำหรับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาด้านอาชญากรรม เนื่องมาจากผู้ที่ดื่มสุราจะต้องเสียเงินในการซื้อสุรามาดื่ม ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัวที่มีผู้ดื่มสุราสูงถึงเฉลี่ยประมาณวันละ 100 - 300 บาท³⁹

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญในช่วงชีวิตวัยหนึ่ง เพราะเป็นวัยที่มีการพัฒนาจากความเป็นเด็ก ไปสู่วัยผู้ใหญ่ และเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การดูแลสุขภาพวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพเกือบทั้งหมดเริ่มในระบะวัยรุ่น เช่น การดื่มแอลกอฮอล์

การเสพสุราของวัยรุ่นเนื่องจากธรรมชาติของวัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ อย่างรุนแรง ประกอบกับการมีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นหันไปหาสิ่งเสพติดได้ง่าย⁴⁰ สิ่งเสพติดที่หาได้ง่ายมากที่สุด คือ สุรา หรือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม เช่น ไวน์ เบียร์ ปัญหาจากการดื่มสุราจะเป็นลักษณะต่อเนื่อง โดยเริ่มจากไม่ดื่มเลย หรือดื่มน้อย ไปจนถึงดื่มหนัก การเสพสุราของวัยรุ่นนั้นมีสาเหตุมาจากหลายด้านพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาจากตัววัยรุ่นเอง เช่น จากพัฒนาการของวัยรุ่นทางด้านอารมณ์ ด้านสังคม คือ ความตึกคะนอง การมีเวลาว่างมาก ความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง การขาดความเชื่อมั่นในตนเองเนื่องจากการมีปัญหาด้านการเรียน การปรับตัว ความรู้สึกสับสน สิ้นหวัง ขัดแย้งในจิตใจ

³⁹กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, การทบทวนองค์ความรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องระบะบาศึกษาของปัญหาสุขภาพจิตและโรทางจิตเวช, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2547), หน้า 127.

⁴⁰พรพิมล เกษมณาครินทร์, พัฒนาการวัยรุ่น, (กรุงเทพมหานคร : ดันอ้อแกรมมี, 2539), หน้า 15.

และเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์คิดว่าการใช้สุราจะสามารถทำให้เกิดความสบายใจ⁴¹ และคิดว่าการดื่มสุราจะทำให้มีคนอื่นยอมรับ

2. ปัญหาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น อิทธิพลจากเพื่อน เพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ความต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ทำให้ต้องยอมทำตาม เช่น การดื่มสุรา ใช้สารเสพติด เพื่อแสดงความเข้มแข็ง เก่งกล้า และด้วยความคึกคะนอง รวมไปถึงการเลียนแบบเพื่อน อิทธิพลจากค่านิยมของสังคมภายนอก เช่น การเลียนแบบจากสื่อต่าง ๆ

3. ปัญหาจากสภาพครอบครัว คือสภาพของสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวมีผลต่อการเสพสุราของวัยรุ่น อิทธิพลของระบบครอบครัวที่มีปัญหาจะผลักดันให้วัยรุ่นเสพสุราได้ง่าย สาเหตุหนึ่งที่สำคัญที่ผลักดันให้วัยรุ่นใช้สุรา ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ไม่อบอุ่น ไม่ราบรื่น⁴² ไม่มีชีวิตชีวา การปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นไปอย่างแห้งแล้ง มีการสื่อสารในเชิงลบ ไม่มีการสื่อสารทางบวก การดำเนินชีวิต⁴³ โดยครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น แยกแยก ทะเลาะเบาะแว้งและมีความขัดแย้งในครอบครัว การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม และผู้ปกครองใช้สุรา การเป็นตัวอย่างแก่บุตรหลาน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นซึ่งมีพฤติกรรมเลียนแบบ⁴⁴ จะมีผลทำให้เกิดความกดดันในวัยรุ่น วัยรุ่นขาดความอบอุ่น ขาดที่ปรึกษา ขาดกำลังใจ เกิดความรู้สึกที่ไม่ดี เกิดความรู้สึกเชิงลบต่อตนเอง จะทำให้วัยรุ่นหันไปเสพสุราได้ นอกจากนี้การใช้สารเสพติดหลายประเภท ได้แก่ ฝิ่น สารระเหย แอมเฟตามีน เฮโรอีน รวมทั้งสุรา เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาชีวิตครอบครัว การใช้สุราเพื่อสร้างพฤติกรรมประชดชีวิตต่อต้านสังคม ลดอารมณ์ความรู้สึกที่ไม่ดี หรือความรู้สึกเชิงลบต่อตัวเอง

จากการทบทวนวรรณกรรมสรุปให้เห็นว่า สาเหตุของการใช้สุราในวัยรุ่นมาได้จากหลายปัจจัย แต่ปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยด้านการสื่อสารในครอบครัวซึ่งมาจากสัมพันธภาพในครอบครัวที่ไม่เหมาะสม และครอบครัวถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญสถาบันหนึ่งของสังคมเมื่อครอบครัวเกิดปัญหามีการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ มีการสื่อสารที่ขัดแย้งกัน การสื่อสารทางลบ

⁴¹ สุพัตรา สุภาพ, สามารถ สิทธิสาร, **ปัญหาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช), 2540, หน้า 78.

⁴² สุชา จันทรโธม, **จิตวิทยาพัฒนาการ**, อ่างแล้ว, หน้า 244-245.

⁴³ อูมาพร ตรีงคสมบัติ, **จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว**, (กรุงเทพมหานคร : ชันด์การพิมพ์, 2544), หน้า 412.

⁴⁴ ฝนทิพย์ จักรทอง, “ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้สารเสพติดในวัยรุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2543, หน้า 38 - 39.

ก็จะทำให้บุคคลที่อยู่ภายในครอบครัวเกิดปัญหาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมาชิกครอบครัวที่เป็นวัยรุ่นจะสามารถผลักดันให้วัยรุ่นใช้สารเสพติดได้ง่าย โดยเฉพาะสุราซึ่งเป็นสารเสพติดที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของแอลกอฮอล์

นักมานุษยวิทยายังไม่พบหลักฐานที่แสดงให้เราเห็นว่ามนุษย์เริ่มรู้จักดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่เมื่อใด แต่นักวิทยาศาสตร์นั้นได้รู้ว่าธรรมชาติรู้จักสร้างเครื่องดื่มประเภทนี้มานานนับล้านปีแล้ว เพราะเวลาเชื้อยีส (Yeast) ที่อาศัยอยู่ในผลไม้เริ่มย่อยอาหารมันจะเปลี่ยนน้ำตาลที่มีในผลไม้ให้เป็นอาหารของมัน แล้วปลดปล่อยของเสีย เช่น คาร์บอนไดออกไซด์และ Ethyl Alcohol หรือ Ethanol ออกมาเมื่อ Ethanol มีความเข้มข้นมากขึ้นๆ ถึง 16% ยีสต์ก็จะตาย Ethanol ที่มีก็จะทำให้ของเหลวเป็นแอลกอฮอล์

มนุษย์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์อาจรู้จักดื่มแอลกอฮอล์โดยบังเอิญได้ดื่มน้ำผึ้งที่ถูกปล่อยทิ้งในอากาศนานๆ และพบวิธีทำแอลกอฮอล์โดยใช้วิธีหมักผลไม้เป็นเวลานานๆ ก็สามารถมีแอลกอฮอล์ไว้ดื่มกินได้ทันที และเมื่อได้ประจักษ์ว่าแอลกอฮอล์เป็นเครื่องดื่มที่กระตุ้นเร้าจิตใจได้ดี เทคโนโลยีการทำแอลกอฮอล์จึงได้ถูกถ่ายทอดสืบต่อๆ กันมา

ในวารสาร Scientific American ฉบับเดือนมิถุนายน พ.ศ.2543 B.L. Vallee แห่ง Harvard Medical School ได้รายงานประวัติความเป็นมาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มนุษย์เริ่มรู้จักในฐานะเครื่องดื่มที่สามารถรักษาสุขภาพ แต่ในเวลาต่อมาก็ได้ตระหนักว่า มันสามารถทำให้ผู้ดื่มเสียบุคลิก และฐานะทางสังคมรวมทั้งอาจสูญเสียชีวิตด้วย

Vallee ได้กล่าวว่าในอดีตเมื่อหลายพันปีก่อนนี้ แอลกอฮอล์เป็นเครื่องดื่มที่มีความสำคัญต่อมนุษย์มากจนอาจเปรียบพวรีแห่งชีวิตก็ยังได้

ในความเข้าใจของคนทั่วไป เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้แก่ เบียร์และเหล้าองุ่น ซึ่งการที่มนุษย์จะเริ่มรู้จักทำเบียร์ได้นั้น มนุษย์ต้องรู้จักปลูกข้าวก่อน เพราะปัจจัยในการทำเบียร์คือข้าว และประวัติศาสตร์ก็ได้จารึกว่าบนสองฟากฝั่งของแม่น้ำ Nile ในอียิปต์และ Tygist กับ Euphrates ในอิรักมีการทำนาข้าวสาลีและข้าวบาเลย์มากมาย ซึ่งนักประวัติศาสตร์ก็ได้พบหลักฐานที่แสดงว่าชาวอียิปต์และชาวบาบิโลนได้รู้จักดื่มเบียร์ที่ทำจากข้าวสาลีและข้าวบาเลย์ เมื่อประมาณ 5,000 ปีมาแล้ว ส่วนเหล้าองุ่นนั้นก็เป็แอลกอฮอล์อีกประเภทหนึ่งที่เกิดจากการที่มนุษย์รู้จักทำเกษตรกรรม และนักประวัติศาสตร์ก็ได้พบว่า ชาว Armenia เป็นชนชาติแรกที่รู้จักปลูกองุ่น เมื่อประมาณ 8,000 ปีก่อนนี้เช่นกัน

เมื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเกษตรกรรมได้ทำให้มนุษย์ในสมัยโบราณมีอาหารเกินความต้องการ มนุษย์จึงต้องขวนขวายหาวิธีเก็บรักษาเมล็ดข้าวและพืชผักที่เหลือจากการบริโภค และเมื่อปริมาณอาหารมีมากขึ้น ผู้คนก็ได้อพยพมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มมากขึ้น ปัญหาสังคมก็เริ่มเกิดเพราะระบบสาธารณสุขในสังคม เมื่อ 2,000 ปีก่อนนี้คือคุณภาพเช่น ไม่มีน้ำบริสุทธิ์ที่จะบริโภคและเมื่อผู้คนในหมู่บ้านทิ้งขี้ขางหรือของเสียอย่างไม่เลือกที่ น้ำในหมู่บ้านจึงมีสารปนเปื้อนเจืออยู่ การบริโภคน้ำที่ไม่สะอาดทำให้อหิวาต์ระบาด ซึ่งมีผลทำให้ผู้คนล้มตายมากมาย เราทุกวันนี้ คงไม่รู้ว่าในอดีตที่นานมากนั้น การไม่มีน้ำบริสุทธิ์จะค้ำกิน ทำให้การเดินทางรอนแรมไกลๆ เป็นไปไม่ได้ และนี่ก็คือเหตุผลที่ทำให้ Columbus ประสบความสำเร็จ ในการเดินทางข้ามมหาสมุทรแอตแลนติก เพราะเขาได้บรรทุกเหล้าองุ่นปริมาณมากมายไปเป็นเสบียงในการเดินทาง

ดังนั้น เมื่อไม่มีน้ำสะอาดจะค้ำกิน ผู้คนจึงต้องหันไปดื่ม Ethyl แอลกอฮอล์แทน เพราะการมีคุณสมบัติกรดเล็กน้อยของแอลกอฮอล์ได้ฆ่าเชื้อโรคในมันจนหมดสิ้น การดื่มแอลกอฮอล์จึงปลอดภัยและเมื่อผู้ดื่มได้พบว่า แอลกอฮอล์ทำให้ผู้ดื่มกระชุ่มกระชวย แอลกอฮอล์จึงเปรียบเสมือนวาริทิพย์สำหรับคนทุกคนในสมัยโบราณ และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ซึ่งนักประวัติศาสตร์ได้เห็นหลักฐานความนิยมนี้จากแผ่นดินเหนียวที่ถูกแกะสลักเป็นตัวอักษร แสดงสูตรการทำเบียร์ของชาว Babylon

ส่วนชาวตะวันออก ไม่มีวัฒนธรรมการดื่มเช่นนี้ ตลอดระยะเวลา 2,000 ปีที่ผ่านมา คนตะวันออกรู้จักดื่มแต่ชา ซึ่งเป็นเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เจือปน การไม่รู้จักดื่มมาแต่ในอดีต ทำให้ร่างกายคนตะวันออกราว 50 % ขาดเอ็นไซม์ที่จะใช้ในการย่อยแอลกอฮอล์ ดังนั้น คนเหล่านี้เวลาดื่มแอลกอฮอล์เข้าร่างกาย เขาจะไม่รู้สึกรื่นรมย์แต่อย่างใด

เพราะเหตุว่าเครื่องดื่มที่ชาวตะวันตกนิยมดื่มมีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์น้อย และมีกรด Acetic มาก อีกทั้งกลิ่นของเครื่องดื่มก็ชวนอาเจียน ดังนั้น นักดื่มยุคโบราณจึงได้พยายามพัฒนาเครื่องดื่มเหล่านี้ในด้านรสและใช้ดื่มเฉพาะในยามกระหายมากกว่าที่จะดื่มให้เมา และเมื่อได้พบว่าทุกครั้งทีดื่มแอลกอฮอล์ เขาก็ไม่ตาย (ซึ่งถ้าดื่มน้ำแล้วจะตาย) และในแอลกอฮอล์มีวิตามินและเกลือแร่ด้วย แอลกอฮอล์จึงสามารถใช้แทนอาหารได้บ้างในเวลาเกิดทุกข์ภัยในท้องที่ที่คนอาศัยอยู่

นอกจากเหตุผลเหล่านี้แล้ว คนโบราณยังดื่มแอลกอฮอล์ทำให้จิตใจกระชุ่มกระชวย ทำให้อาการเหนื่อยล้าลดลง หรือเวลาไม่มียารักษาโรค เขาก็จะดื่มแอลกอฮอล์เพื่อลดความรู้สึกเจ็บปวด ซึ่งชาว Sumerian ผู้เคยมีชีวิตอยู่เมื่อ 4,100 ปีก่อนนี้ในแถบเอเชียกลางก็ได้เคยบันทึกว่ามีการใช้แอลกอฮอล์เป็นยารักษาโรคทั่วไป และแม้กระทั่งบิดาของวิทยาการแพทย์ชื่อ Hippocrates ก็ได้เคย

ใช้เหล้าองุ่นเป็นยารักษาโรคเรื้อรังต่างๆ และโรงเรียนแพทย์ที่นคร Alexandria ก็มีการใช้แอลกอฮอล์เป็นยาเช่นกัน และแม้แต่ในคัมภีร์ไบเบิลก็ได้กล่าวบรรยายอธิบายอาหารของพระเจ้าว่า ได้ทรงเปลี่ยนน้ำธรรมดาเป็นเหล้าองุ่นให้ประชาชนดื่มกิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเหล้าองุ่นดีกว่าน้ำ (ที่ไม่สะอาดในยุคนั้น)

ถึงแม้ความเชื่อในสรรพคุณของเหล้าองุ่นว่ามีคุณค่าทางยาสามารถทำให้ผู้ป่วยไม่เจ็บปวด ทำให้จิตใจสงบดับความกระวนกระวายใจ ทำให้ผิวของผู้ดื่มดี รักษาโรคผิวหนัง ฆ่าไรและเหา ทำให้คนมีความจำดีจะมีมากสักเพียงใดก็ตาม แต่ก็มีคนหลายคนในยุคนั้นที่ตระหนักถึงในการดื่มมาก ถ้าคนดื่มเป็นโรคพิษแอลกอฮอล์เรื้อรัง แต่เมื่อไม่มีเครื่องดื่มอื่นใดที่ปลอดภัยจะดื่ม ผู้คนในยุคกลางจึงยังคงนิยมดื่มเบียร์และเหล้าองุ่นต่อไป ไม่ว่าศาสนาและการเมืองจะมีการเปลี่ยนแปลงมากมายสักปานใดก็ตาม ทศนคติของคนยุโรปต่อเบียร์และเหล้าองุ่นก็ไม่เปลี่ยนแปลง

แต่แล้วความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก็ได้ทำให้สัมพันธภาพระหว่างมนุษย์กับแอลกอฮอล์เปลี่ยนแปลง เพราะได้มีการพบวิธีทำให้แอลกอฮอล์ในเครื่องดื่มมีความเข้มข้นสูงขึ้น เพราะตลอดเวลา 9,000 ปี หลังจากที่มนุษย์รู้จักทำเบียร์และเหล้าองุ่นแล้ว มนุษย์ก็ได้พบว่าเครื่องดื่มทั้งสองชนิดนี้ต่างก็มีปริมาณแอลกอฮอล์ในตัวน้อย คือไม่เกิน 16% เพราะเมื่อ yeast ตาย แอลกอฮอล์ในเครื่องดื่มก็หยุดเพิ่ม ดังนั้น เมื่อชาวอาหรับรู้จักประดิษฐ์วิธีกลั่นในราวปี พ.ศ.1240 เทคโนโลยีนี้สามารถทำให้เครื่องดื่มมีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์สูงกว่า 16% ได้ ประเพณีและวัฒนธรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ของโลกก็เริ่มเปลี่ยน เทคนิคนี้อาศัยหลักความจริงที่ว่า แอลกอฮอล์ตามปกติมีจุดเดือดที่อุณหภูมิ 78 องศาเซลเซียส ในขณะที่น้ำจะเดือดที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส ดังนั้น การต้มน้ำผสมกับแอลกอฮอล์จะทำให้ไอน้ำมีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์สูงและการกลั่นไอน้ำเป็นหยดน้ำในเวลาต่อมา จะทำให้เราได้ของเหลวที่มีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์สูงยิ่งกว่าเมื่อตอนเริ่มต้นของเหลวผสม

เทคโนโลยีการทำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ความเข้มข้นสูงนี้ได้แพร่สู่อิตาลีในราวปี พ.ศ.1600 และโลกก็ได้เริ่มมีปัญหามีคนติดแอลกอฮอล์ตั้งแต่นั้นมา ในหนังสือชื่อ Liber De Arte Distillandi ที่ Hieronymus Brunschwig แต่ง ได้อธิบายเทคนิคการกลั่นแอลกอฮอล์อย่างละเอียด ทำให้หนังสือเล่มนี้ขายดิบขายดี เพราะผู้คนได้พากันใช้เทคนิคนี้ Brunschwig เสนอแนะในการดื่มกลั่นแอลกอฮอล์สำหรับบริโภคเอง

เมื่อยุโรปถูกกาฬโรคคุกคามในราวพุทธศตวรรษที่ 19 ทำให้ผู้คนล้มตายถึง 60% ถึงแม้ว่าแอลกอฮอล์จะช่วยรักษาใครไม่ได้ แต่มันก็ได้ทำให้คนป่วยรู้สึกมีพลังกำลัง ซึ่งเมื่อแพทย์ในสมัยนั้นได้เห็นผู้ป่วยรู้สึกเจ็บปวดน้อยลง และมีอารมณ์แจ่มใสขึ้นแพทย์ก็รู้สึกศรัทธาในแอลกอฮอล์

การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจหลังจากที่ถูกกาฬโรคคุกคามในครั้งนั้น ได้ทำให้คนยุโรปมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น และเมื่อผู้คนผ่านความยากลำบากอย่างเอาชีวิตแทบไม่รอดมาได้ ลัทธิการแสวงหาความสุขและการอวดร่ำรวยโดยการซื้อเครื่องคัมแอลกอฮอล์มาบริโภคอย่างมากมายก็เริ่มแพร่หลาย และถึงแม้จะมีผู้คนมากมายเพราะคัมแอลกอฮอล์มากสักปานใด ชาติต่างๆ ก็ยังไม่มีกฎหมายห้ามคัม จนถึงสมัยพุทธศตวรรษที่ 22 เครื่องคัมที่ไม่มีแอลกอฮอล์อันได้แก่ กาแฟ ชา ช็อกโกแลต เริ่มแพร่หลายผู้คนจึงไม่คัมแอลกอฮอล์มากเหมือนในอดีตและเมื่อได้รับรู้ในเวลาต่อมาว่าในน้ำที่ไม่บริสุทธิ์นั้นมีเชื้อโรค การคัมน้ำ การกลั่นน้ำ จะทำให้เรามีน้ำบริสุทธิ์ที่สามารถจะคัมได้อย่างปลอดภัย ผู้คนในยุโรปจึงมีตัวเลือกไม่คัมแอลกอฮอล์แต่เพียงอย่างเดียว และแล้วในปี พ.ศ. 2356

T. Trotter แห่ง Edinburgh College of Medicine ในอังกฤษ ได้รายงาน ว่า แอลกอฮอล์ความเข้มข้นสูงสามารถฆ่าคนได้ เพราะมันจะทำให้ตับแข็ง ผู้คนจึงได้พยายามเลิกคัมแอลกอฮอล์ตั้งแต่นั้นมาแล้วหันไปคัมเครื่องดื่มชนิดอื่นแทน

ทุกวันนี้งานการค้นคว้าหาวิธีการรักษาโรคแอลกอฮอล์เรื้อรัง ได้เป็นงานวิจัยที่มีความสำคัญมากงานหนึ่ง เฉพาะในอเมริกามีคนเสียชีวิตด้วยพิษแอลกอฮอล์ปีละ 100,000 คน ตัวเลขนี้แสดงให้เห็นอุบัติเหตุการณ์ตายที่มากเป็นอันดับสามรองจากบุหรี่และการบริโภคอาหารที่ไม่สะอาด สถิติยังชี้บอกว่าทุกปีเด็กทารก 12,000 คน ที่เกิดจากมารดาที่คัมแอลกอฮอล์จัด จะมีปัญหาสุขภาพและปัญหาด้านสติปัญญา ก็ในเมื่อแพทย์ยังไม่มียาที่รักษาโรคพิษแอลกอฮอล์เรื้อรัง การไม่บริโภคมันเลยตั้งแต่ต้นคือวิธีป้องกันที่ดีที่สุด และสำหรับคนที่ติดแอลกอฮอล์ลงอมแถมขณะนี้กำลังใจ ความรู้สึกลึกลับด้านสรีรวิทยาของคนคนนั้น และธรรมชาติของแอลกอฮอล์ที่ติด เป็นปัจจัยสำคัญที่แพทย์ต้องใช้ในการรักษา⁴⁵

สุราทางตะวันออก พูดอย่างสามัญพียงๆ ว่าที่ต้นคนกินน้ำ ที่หลังน้ำกินคน อันน้ำกินคน นี้ก็คือน้ำเมา เป็นของกลั่นเรียกว่า สุรา เป็นของคองเรียกว่า เมรัย มีชนิดต่างๆคนรู้จักคัมน้ำเมามาแต่สมัยศึกดาบรพ จะกล่าวว่าตั้งแต่ก่อนพระอินทร์เกิดก็ได้ ที่กล่าวดังนี้ เพราะมีเรื่องที่ทำนแต่งแสดงไว้ว่า เมื่อมมมานพ ทำกรรมดิงามในมนุษย์โลก ไปเกิดในเทวโลกเป็นท้าวสักกเทวราชคือพระอินทร์นั้นเทวโลกที่พระอินทร์เกิด มีเทพจำพวกหนึ่ง ครอบครองเป็นเจ้าถิ่นอยู่ก่อนเทพเจ้าถิ่นเห็นพระอินทร์กับปวโรเป็นอาคันตุกะมา ก็เตรียมน้ำคัมมีกลิ่นหอมเพื่อเลี้ยงต้อนรับ ในขณะที่ประมุขเลี้ยงต้อนรับพระอินทร์ ได้ให้สัญญาณแก่บริษทของตนไม่ให้คัม ให้แสดงเพียงอาการเหมือนคัม

⁴⁵ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, “ประวัติของสุรา”, 21 เมษายน 2550,

เทพเจ้าถิ่น จึงพากันดื่มฝ่ายเดียว พากันเมาจนหมดสติ พระอินทร์และเทพบริวาร ก็ช่วยจับเทพเจ้าถิ่นเหวี่ยงทิ้งไปยังเชิงเขาสิเนรุ พวกเทพเจ้าถิ่นเมื่อถูกจับเหวี่ยงตกลงไปสร้างเมากลับพื้นคืนสติขึ้นแล้ว ก็กล่าวแก่กันว่าพวกเราไม่ดื่มสุราอีกแล้ว จึงเกิดเป็นเชื้อขึ้นว่าอสุระ

เพราะกล่าวว่าจะไม่ดื่มสุรา แต่เข้าไป เพราะเมาจนเสียบเมืองไป ต้องสร้างอสุรภพขึ้นใหม่ นับแต่นั้นมา หมู่เทพบนยอดเขาสิเนรุมีพระอินทร์เป็นประมุข และหมู่อสุรเทพที่เชิงเขาสิเนรุ ได้ทำสงครามขับเคี่ยวกันอยู่เนืองๆ แต่เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถอยเข้าเมืองของตน อีกฝ่ายหนึ่งก็ตามเข้าไปไม่ได้ เมืองทั้งสองจึงเรียกว่า อยุชฌนบุรี คือ อยุชยา ใครรบไม่ได้ ตีไม่แตก เรื่องนี้บางท่านเห็นว่า มีเค้าทางด้านานของอินเดียโบราณอยู่บ้าง (ไม่ใช่พระพุทธศาสนา) นำมาเล่าเพียงเพื่อให้ทราบเรื่องเก่าๆ มีคติเกี่ยวกับน้ำมาอยู่บ้างว่า เรื่องน้ำเรามีมาเก่าแก่ และเมามายกันจนเสียบ้านเสียบเมืองมาแล้ว

เรื่องเช่นนี้ในศาสนาอื่นก็มีเล่าไว้ เช่น คัมภีร์หนึ่งเล่าว่า โนอาห์ทำไร่่อ่งและดื่มสุราอ่อง่ง เมื่อดั้งแต่สมัยหลังจากน้ำท่วมโลกไม่กี่ร้อยปี อีกคัมภีร์หนึ่ง เมื่อเทวดาพากันเสื่อมฤทธิ์ เพราะถูกพระฤๅษีผู้มีนามว่า ทูราวาสสาป ก็ดื่มน้ำอมฤต เรื่องมีว่า พระอินทร์ทรงช้างไอยราพตไปในวิถิอากาศพบฤๅษี ทูราวาส ซึ่งถือพวงมาลัยดอกไม้อัศวรรค้อันนางฟ้าองค์หนึ่งถวาย พระฤๅษียื่นถวายพระอินทร์ ท้าวเธอรับมาพาดบนศีรษะช้าง ช้างสูดกลิ่นดอกไม้ซึ่งอบอวลแรงหนักหนาทำให้เป็นบ้าคลั่ง จึงพาดวงเอ้อมจับพวงดอกไม้จากตระพองข้างลงเหยียบขี้

พระฤๅษีทูราวาสโกรธว่าพระอินทร์ดูหมิ่น จึงสาปให้เสื่อมฤทธิ์ และให้พ่ายแพ้แก่หมู่อสุรนับแต่นั้นมา พระอินทร์และเทพบริวาร ก็อ่อนฤทธิ์รับมิใคร่ชนะหมู่อสุร พากันอยู่ไม่เป็นสุข ก็พากันไปเฝ้าพระนารายณ์ขอให้ช่วย พระนารายณ์ ก็แนะนำ ให้ทวยเทพไปชวนเลิขุทธ์สงครามกับหมู่อสุร ผูกพันไมตรีร่วมกันตั้งพิธีกวนสมุทร หมู่เทพก็ปฏิบัติตาม ไปชวนอสุรเลิกรบและชวนไปเก็บโอสถโยนลงไปในเกษียรสมุทร (ทะเลน้ำนม) เอาภูเขามาเป็นไม้กวน เอาพญานาคมาเป็นเชือก พระนารายณ์มาช่วยพิธี ปีนหน้าให้หมู่อสุรถือทางศีรษะนาค ให้หมู่เทพถือทางหางนาค พระนารายณ์เองอวตาร (แบ่งภาคลงมา) เป็นเต่าลงไปรองรับภูเขที่เป็นไม้กวนเมื่อช่วยกันกวน หมู่อสุรอยู่ทางศีรษะนาค ก็ถูกไฟที่พุ่งจากนาคแผดเผาจนอ่อนฤทธิ์ลง ไป หมู่เทพอยู่ทางหางนาค ก็ถืออย่างสบาย

ครั้งกวนสมุทรได้ที่ก็เกิดสิ่งต่างๆ รวมทั้งสุราและอมฤต (น้ำที่กินแล้วไม่ตาย) ในที่สุดทวยเทพจึงดื่มน้ำอมฤตได้ก่อนจนหมดจึงกลับคืนฤทธิ์ และได้ชื่อว่า อมร (ผู้ไม่ตาย) เรื่องเหล่านี้ไม่ใช่พระพุทธศาสนา เห็นมีเรื่องเกี่ยวกับน้ำเมา จึงนำมาเล่าไว้เพื่อแสดงว่าคนในทุกๆ ส่วนของโลกเชื่อว่าสุราได้เกิดมีมานานตั้งแต่สมัยนิยาย ในชาดกก็มีเล่าไว้ด้วยเหมือนกันว่า ในอดีตกาลนานนักแล้ว มีพรานป่าคนหนึ่งชื่ออสุระ ได้เข้าป่าหิมพานต์มาถึงต้นไม้อันหนึ่ง ต้นไม้นั้นค่าคบแยกออกเป็น 3 ในที่สูงขนาดชั่วบุรุษ ในระหว่างค่าคบทั้ง 3 มีเป็นบ่อขนาดตื้น ในถูดุ่นมีน้ำขังเต็ม และ

มีผลเสมอ มะขามป้อม และพริกตกลงไป รวมอยู่จากต้นที่เกิดอยู่โดยรอบ มีหมูนกแขกเต้า จิกข้าวสารที่เด้งเองในที่ไม่วางกัน มาทำตกลงไปผสมอยู่ด้วย เมื่อถูกแดดเผา น้ำนั้นก็แปรส มีสีแดง หมูสัตว์มีนบกเป็นต้นคืบเข้าไปแล้ว ก็พากันเมาตกอยู่ที่โคนต้นไม้ สร้างเมาแล้วจึงพากันบินไปได้ นายพรานสุระเห็นดังนั้น เห็นว่าไม่เป็นพิษจึงลองคืบคืบเข้าไปแล้วก็เมาและอยากบริโภคเนื้อ จึงฆ่าสัตว์มีนบกเป็นต้นที่เมาตกลง ปิ้งบริโภคกับน้ำเมา ครั้นเมาแล้วก็พอรำขับร้องชวนดาบสรูปหนึ่งชื่อว่าวรุณให้ลองคืบคืบ ก็พากันคืบจนมามาไปยังภู แล้วนำมาแพร่หลายในบ้านเมือง

ต่อมาภคิวัติน้ำเมาขึ้น และได้เริ่มเรียกชื่อว่าสุรา หรือวรุณ ตามชื่อของนายพรานสุระและดาบสวรุณะ แต่เมื่อดูตามศัพท์สุรา แปลว่ากล้า อาจหมายความว่า เพราะคืบแล้วทำให้ใจกล้า มุทะลุก็ได้และวรุณ อาจหมายถึงวรุณคือฝน เพราะตามเรื่องนั้น เกิดจากน้ำฝนตกลงจึงหมักคองกับสิ่งต่างๆ ในถ้ำคืบไม้ก็ได้ น้ำเมานี้ เป็นสิ่งที่ชาวโลกมิใช่น้อย มักจะโปรดปรานเมื่อมีงานรื่นเริงอะไรก็มักจะทิ้งไม่ได้ ถ้าขาดไปมักจะบ่นว่าแห้งแล้งเจิบเหงา บางแห่งมีจัดงานเทศกาลคืบสุราก็มี แต่บัณฑิตทั้งหลายในโลก ตั้งแต่โบราณกาลมาจนถึงปัจจุบัน ไม่สรรเสริญยกย่องการคืบสุราว่าเป็นของดี มีแต่แสดงโทษไว้ต่างๆ โดยตรงบ้าง ทางอ้อมบ้าง โดยตรงนั้น เช่น แสดงว่าการคืบน้ำเมาเป็นอบายมุข และชี้โทษไว้ 6 สถาน คือ เสียวทรัพย์ ก่อการทะเลาะวิวาท เกิดโรค ต้องดิเคียน ไม่รู้จักอาย ทอนกำลังปัญญา

ส่วนโดยอ้อมนั้น เช่นที่ผูกเป็นนิทานไว้ต่างๆ ดังเรื่องกำเนิดสุราในทางตะวันตก ว่าได้มีเทวดาองค์หนึ่งไปพบต้นองุ่นเข้าก็มีความพอใจจึงนำมา ที่แรกเมื่อนำมานั้น ปลูกมาในห้วงทะเลกนก ต้นองุ่นโตเร็วเต็มห้วงทะเลกนก ต้องเปลี่ยนไปปลูกในห้วงทะเลลา แล้วต้องเปลี่ยนไปปลูกในห้วงทะเลเสียดตามนิทานนี้ เข้าใจความหมายว่า คืบเหล่า (องุ่น) ที่แรกรื่นเริงอย่างนุก มากเข้าอีกก็โง่ซิมเขาย่างลา มากเข้าอีกก็ดูร้ายอย่างเสื่อ ส่วนอีกเรื่องหนึ่งแสดงกันมาว่า สุราผสมด้วยเลือดของสัตว์หลายชนิด คือ เลือดคน เลือดสุนัข เลือดเสื่อ เลือดงู เลือดหมู และเมื่อคืบเข้าไปแล้ว ทำให้พุดมาก คะนองสนุกอย่างนุก ทำให้เอะอะอย่างสุนัข ทำให้ดูร้ายอาละวาดอย่างเสื่อทำให้เดินเปะปะไม่ตรงอย่างงูเลื้อย ทำให้หมดสติอนวมอย่างหมู ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโทษของสุราโดยตรงดังกล่าวแล้ว เพราะการคืบสุรากับทั้งเมรัยอันรวมเรียกว่าน้ำเมา เป็นฐานะคือที่ตั้งของความประมาท ฉะนั้น จึงทรงบัญญัติศีลข้อที่ 5⁴⁶

⁴⁶ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก, “**दानธรรมจักร มนุษยธรรม**”, 18 มีนาคม 2547,

สุราในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้กำหนดความหมายของสุราไว้ว่า “สุรา หมายความว่ารวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา”

กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้ความหมายของสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (Alcoholic Beverages) ไว้ว่า “สุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (Alcoholic Beverages) หมายความว่ารวมถึงเครื่องดื่มใดๆ ในรูปของของเหลวที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) เป็นองค์ประกอบไม่น้อยกว่า 0.5 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร และสามารถบริโภคได้”

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสุรากลั่น มอก. 2088-2544 ได้ให้คำนิยามของสุราไว้ว่า “สุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแรงแอลกอฮอล์เกิน 0.5 ดีกรี แต่ไม่เกิน 80 ดีกรี “

ในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 4) และประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำและขายสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง และสุราแช่อื่นนอกจากเบียร์ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดความหมายของสุราต่างๆ ไว้ ดังนี้

“สุราแช่และผลิตภัณฑ์” หมายความว่า สุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมือง สุราแช่อื่นนอกจากเบียร์

“สุราแช่ชนิดสุราผลไม้” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่นซึ่งทำจากวัตถุดิบจำพวกผลไม้หรือน้ำผลไม้ ซึ่งหมักกับเชื้อสุราแล้ว มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี

“สุราแช่พื้นเมือง” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่น เช่น กระแช่ หรือน้ำตาลเมาซึ่งทำจากวัตถุดิบจำพวกน้ำตาล และอุ น้ำขาว หรือสาโท ซึ่งทำจากวัตถุดิบจำพวกข้าว ซึ่งหมักกับเชื้อสุราแล้วมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี

“สุราแช่อื่น” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่น นอกจากสุราแช่ชนิดสุราผลไม้และสุราแช่พื้นเมือง ซึ่งทำจากวัตถุดิบใด ๆ ก็ตามที่เป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรภายในประเทศไทย ซึ่งหมักกับเชื้อสุราแล้วมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี

“สุรากลั่นชุมชน” หมายถึง สุรากลั่นชนิดสุราขาว ทำจากวัตถุดิบจำพวกข้าว หรือแป้ง หรือผลไม้ หรือน้ำผลไม้ หรือผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรี แต่ไม่เกิน 40 ดีกรี

สุรากลั่นชุมชนและสุราแช่ชุมชน นอกจากมีความหมาย ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีเงื่อนไขว่าต้องทำการผลิตสุราดังกล่าวในสถานที่ทำสุราซึ่งใช้เครื่องจักรที่มีกำลังรวมต่ำกว่าห้าแรงม้า หรือ

ใช้คนงานน้อยกว่าเจ็ดคน หรือกรณีที่ใช้ทั้งเครื่องจักรและคนงาน เครื่องจักรต้องมีกำลังรวมต่ำกว่าห้าแรงม้า และคนงานต้องน้อยกว่าเจ็ดคน⁴⁷

2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำกฎหมาย

การจัดทำตามทฤษฎีสัญญาประชาคม (Social Contract Theory) ซึ่งเป็นแนวคิดของกลุ่มนักนิติศาสตร์ในกลุ่มสำนักกฎหมายบ้านเมือง (Positivism Law School) นั้น Thomas Hobbes (1588-1679) และ John Locke (1632 - 1704) นักปรัชญาชาวอังกฤษ ได้เสนอแนวคิดที่ว่า “กฎหมายนั้นเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างตามหลักที่มีการเกิดขึ้น และเคารพเสรีภาพของมนุษย์” ต่อมา Jean Jaques Rousseau (1712 - 1778) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ได้เป็นผู้อธิบายทฤษฎีสัญญาประชาคมได้ชัดเจนที่สุดซึ่งตรงกับแนวคิดในการจัดทำกฎหมายในปัจจุบันนี้ ซึ่ง Rousseau อธิบายว่าสัญญาประชาคมนั้น มีความหมายว่า “คนเราตามธรรมชาติดั้งเดิม มีความดีและความบริสุทธิ์อย่างยิ่ง ไม่เอาโรคเอาเปรียบ มีจิตใจสูง โอบอ้อมอารี ไม่เห็นแก่ตัว คนในสภาพธรรมชาตินั้นดำรงชีวิตตนอย่างสอดคล้องกับหลักธรรม สภาพทางธรรมชาติเป็นสภาพที่มนุษย์ไม่มีความมั่นคงในชีวิตและเสรีภาพ คือไม่มีหลักประกันที่แน่นอน ดังนั้นจำเป็นต้องทำสัญญาประชาคมในลักษณะที่แต่ละคนต้องยอมสละหรือจำกัดเสรีภาพที่ตนมีอยู่ตามธรรมชาติลงบางส่วน แล้วกำหนดเป็นกฎเกณฑ์กลาง (หรือกฎหมาย) เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและเสรีภาพในส่วนที่ถูกจำกัดนี้ ไม่ได้มอบให้ใครคนหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ต่างก็โดยเสรีภาพนี้ให้แก่สังคมส่วนร่วม โดยที่แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของส่วนรวมนี้ ผลลัพธ์คือ ไม่มีใครสูญเสียเสรีภาพของตนไปให้แก่ผู้ใด และผู้ที่ถืออำนาจปกครองนั้นแท้จริงคือบรรดาผู้อยู่ได้ปกครองนั่นเอง โดยผลของการกระทำสัญญาประชาคมนั้นนี้ เอกชนแต่ละคนยอมปกครองตนเอง เสรีภาพจะถูกจำกัดมากน้อยแค่ไหน ในรูปลักษณะใด ย่อมแสดงออกมาในรูปของ General Will คือ เจตนาารมณ์ทั่วไปของสมาชิกในสังคมหรือการออกเสียงส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมากในสังคมนั่นเอง”

จากทฤษฎีสัญญาประชาคมดังกล่าว สรุปได้ว่า กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์กลางของสังคมที่เกิดจากการจำกัดเสรีภาพบางส่วนเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เสรีภาพของสมาชิกในสังคมที่ถูกห้ามไม่ให้กระทำบางอย่างนั้น ก็คือกฎหมายนั่นเอง

⁴⁷ มัทนา พุกษะรัตนนท์, “ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสุราชุมชน”, 11 เมษายน 2551, <http://lab.excise.go.th/group/spirit_smean.ht>.

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เสรีภาพของมนุษย์มีปริมาณที่กว้างใหญ่ไพศาลที่สุด ถ้าไม่มีการห้ามมิให้กระทำการใด ๆ โดยกฎหมายแล้ว มนุษย์ย่อมมีเสรีภาพเต็มที่ในอันที่จะกระทำการใด ๆ ก็ได้เสมอไป⁴⁸

กฎหมาย คือ บรรดากฎเกณฑ์กลางของสังคมหรือรัฐ อันมีลักษณะเป็นการสั่งการหรือบังคับให้บุคคลกระทำการหรือเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างกัน หากผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษ หรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ลักษณะกฎหมายที่ดีของสังคมนั้น มีความมุ่งหมายเพื่อให้มีวุฒิภาวะสามารถวินิจฉัยได้ว่า กฎหมายต่าง ๆ ที่ตราขึ้นโดยสภานิติบัญญัตินั้น มีลักษณะเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือเป็นกฎหมายที่มีคุณค่าในสังคมหรือไม่ มีดังนี้

เป็นกฎหมายที่ตราโดยสถาบันที่มีอำนาจหน้าที่ ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ หมายความว่า กฎหมายจะต้องมาจากวิชาชีพหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมายเท่านั้น เป็นกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพของประชาชนเท่าที่จำเป็นเท่านั้น หมายความว่า กฎหมายที่ได้รับการตราออกบังคับใช้ในสังคมนั้น ต้องอาศัยหลักการเคารพและเทิดทูนเสรีภาพของประชาชน ดังนี้ ต้องเป็นการจำกัดเสรีภาพของประชาชนเท่าที่จำเป็น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมนั้น การจำกัดเสรีภาพของประชาชนดังกล่าว จะต้องอาศัยเสียงส่วนใหญ่ของสังคม หรือโดยอาศัยเจตนารมณ์ทั่วไป (General Will) ของสมาชิกในสังคมเป็นเครื่องมือเพื่อกำหนดเป็นกฎเกณฑ์กลางของสังคม สมาชิกของสังคมเข้าทำสัญญากับสังคมว่าจะต้องเคารพต่อกฎหมายหากผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษ

เป็นกฎหมายที่สอดคล้องกับจารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีของสังคม หมายความว่า กฎหมายที่ตราขึ้นบังคับใช้ต้องมีหลักการที่สอดคล้องกับหลักจารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และของสังคมด้วย รวมทั้งไม่ขัดกับหลักศาสนาและศีลธรรมอันดีงามของประชาชน เป็นกฎหมายที่สามารถสร้างความเชื่อถือแก่ประชาชนทั่วไป หมายความว่า เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะ ดังนี้ ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใจกฎหมายได้ ได้แก่ กฎหมายที่ใช้ภาษาที่ประชาชนสามารถเข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ มาตรการต่าง ๆ ของกฎหมายมีลักษณะแน่นอนชัดเจน ได้แก่ กฎหมายที่มีการบัญญัติในส่วนของ การกระทำ การบัญญัติความผิดและโทษ มีความแน่นอนชัดเจน ไม่จำเป็นต้องอาศัยการตีความอย่าง

⁴⁸ ประสาน เจนร่วมจิต, “ทัศนคติของประชาชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการควบคุมอาวุธปืน”, *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543), หน้า 11-12.

ยุ่งยากสลับซับซ้อน ไม่ใช่ภาษาที่มีความหมายกำกวม เป็นกฎหมายที่ทันสมัยและใช้การได้ หมายความว่า มีความเหมาะสมแก่สภาพของสังคม เมื่อนำไปใช้แล้วจะเกิดผลบังคับที่สร้างความ เป็นธรรมให้แก่สังคม และสร้างอรรถประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม มิได้มุ่งให้ประโยชน์แก่กลุ่มใด กลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และไม่มีปัญหาเกิดขึ้นภายหลังการบังคับใช้แล้ว

ประชาชนมีความไว้วางใจในตัวผู้ใช้กฎหมาย ได้แก่ กฎหมายที่ไม่ก่อให้เกิดความ หวาดกลัวหรือวิตกกังวลจากผู้ใช้กฎหมาย หมายความว่า ผู้ใช้กฎหมายจะเป็นผู้ใช้กฎหมายโดยชอบ ธรรมโดยเสมอภาคกัน (Equality) ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้อำนาจ นำไปเป็นเครื่องแสวงหา ผลประโยชน์จากการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ไม่มีโอกาสในการเลือกปฏิบัติจากผู้ ใช้กฎหมายแต่อย่างใด เป็นกฎหมายที่มีลักษณะสร้างความสมานฉันท์ (Fraternity) ได้แก่ กฎหมายที่มี ลักษณะที่สร้างความประนีประนอมและชอบธรรม มิใช่สร้างศัตรูกับฝ่ายตรงข้าม และต้องเป็นที่ ยอมรับในความชอบธรรมทั้งสองฝ่ายที่พิพาทกัน เป็นกฎหมายที่ผู้ชี้ขาด หรือผู้ที่มีอำนาจในการ ตัดสินมีความอิสระในการชี้ขาดตัดสินคดี หมายความว่า ศาลหรือผู้พิพากษาหรือผู้ชี้ขาดคดี ต้อง เป็นอิสระในการชี้ขาดความถูกต้องของ โจทก์จำเลย หรือคู่กรณีพิพาทกัน มิได้อยู่ภายใต้อำนาจใดๆ ทั้งสิ้น มีวิธีการพิจารณากรณีพิพาทที่เปิดเผย และเปิดโอกาสให้คู่กรณีพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน อย่างเต็มที่ หมายความว่า เป็นกฎหมายที่มีกฎหมายวิธีพิจารณาความหรือมีกฎหมายวิธีที่บัญญัติที่ อำนาจให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นวิธีการพิจารณาชี้ขาดที่เปิดเผย โปร่งใส สามารถอธิบายชี้แจงเหตุผลและตรวจสอบได้เสมอ รวมทั้งเปิดโอกาสให้คู่กรณีมีโอกาส เสนอพยานหลักฐานของตนอย่างเป็นธรรม และมีโอกาสพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนอย่างเต็มที่⁴⁹

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) คือ กระบวนการ (Process) ในการนำกฎหมายที่ มีอยู่มาดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือกระบวนการดำเนินการให้บุคคล ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ นอกจากนี้ยังเป็น กระบวนการป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายอีกด้วย

กฎหมายที่ได้ประกาศบังคับใช้ และความศักดิ์สิทธิ์อยู่ที่การมีสภาพบังคับเด็ดขาดของ กฎหมาย ฉะนั้นการบังคับใช้กฎหมายจึงมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการบัญญัติให้มีกฎหมายขึ้น

⁴⁹ไฉไล ศักดิ์วิรพงษ์ และปราโมทย์ ประจนปัจจนึก, **มนุษย์กับสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542), หน้า 124 - 225.

เพราะถ้าพึ่งแต่การได้บัญญัติกฎหมายขึ้นมา หากมิได้มีกระบวนการเพื่อนำกฎหมายนั้นมาใช้
ดำเนินการแล้วกฎหมายก็จะไร้ประโยชน์

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า “กฎหมาย” (Law) นั้นมีองค์ประกอบใหญ่ ๆ อยู่ 2 ประการ
คือ “กฎหมายที่บัญญัติขึ้น” (Legislative) และ “กระบวนการบังคับใช้กฎหมาย” (Law Enforcement)
ในการศึกษากฎหมายหรือในการบริหารกฎหมาย (Law Administration) จะต้องคำนึงถึง 2
ประการนี้ควบคู่กันไป แนวความคิดในการบังคับใช้กฎหมาย (Concept of Law Enforcement) ที่
นับว่ามีคุณค่าพอสรุปได้ว่า การบังคับใช้กฎหมายจะต้องประกอบด้วยควมมีสมรรถภาพศีลธรรม
จรรยาชอบด้วยความยุติธรรมและมีความเมตตาปราณี พร้อมด้วยเหตุผลอันชอบธรรม

การบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีดุลยภาพระหว่างอำนาจของรัฐและเสรีภาพพื้นฐานของ
ประชาชน

การบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีความยืดหยุ่น (Flexibility) ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ตาม
ความเหมาะสม โดยยึดถือหลักความยุติธรรมตามข้อเท็จจริงของแต่ละคดีเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิด
ประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

กฎหมายบัญญัติขึ้นได้บัญญัติไว้โดยย่อ ๆ และแคบ ๆ เมื่อนำกฎหมายมาใช้จะต้องพิจารณา
เพื่อปรับให้ยืดหยุ่นเข้ากับปัญหาข้อเท็จจริงและเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นเป็นหลักสำคัญ

นอกจากนี้การบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ จะต้องเป็นธรรมและรวดเร็ว (Fair and
speedy) โดยเฉพาะความรวดเร็วในการบังคับใช้จะมีผลการยับยั้งอาชญากร (Deter Criminal) อย่าง
ยิ่ง

การบังคับใช้กฎหมายจะต้องระมัดระวังเกี่ยวกับ “การวิพากษ์วิจารณ์ประชาชน” (Public
Criticism of Law Enforcement) เพราะพลังของสังคม (Social Forces) เช่น กระแสหรือมติมหาชน
(Fashion or Public Opinion) มีอิทธิพลต่อการบังคับใช้กฎหมายเป็นอย่างมาก

สาระสำคัญของการบังคับใช้กฎหมาย คำว่า กฎหมายนั้นเมื่อกำหนดหน้าที่ให้บุคคลองค์กร
หรือส่วนราชการใดปฏิบัติแล้ว การปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดนั้น ถือว่าต้องปฏิบัติโดย
เด็ดขาดอันเป็นหน้าที่ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงต้องพิจารณาว่าองค์ประกอบของการ
บังคับใช้กฎหมายหมายถึงมีอยู่อย่างไร การบังคับใช้กฎหมายก็แบ่งออกอยู่ในตัวแล้วว่าจะต้องมี
องค์ประกอบอยู่ 3 ประการ คือ 1. กฎหมาย 2. ผู้มีอำนาจใช้กฎหมายบังคับเพื่อให้เป็นไปตาม
กฎหมาย 3. ผู้ถูกกฎหมายนั้นบังคับ ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย
นั้นๆ องค์การอนามัยโลกได้รายงานว่าในปี พ.ศ.2543 พบว่า คนไทยมีการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องและสูงขึ้นเป็นอันดับที่ 5 ของโลก ดังนั้นจึงเป็นการยากที่สังคมไทยใน
ปัจจุบันจะหลีกเลี่ยงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ซึ่งทำให้ทั้ง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยตรงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องรีบเร่งกำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพและมาตรการหนึ่งที่สำคัญสามารถส่งผลต่อสังคมในวงกว้างคือ มาตรการทางกฎหมาย ที่นำมาบังคับใช้ในปัจจุบัน⁵⁰

พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 16/1 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ ขินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ยี่สิบปีบริบูรณ์ซึ่งมิได้ทำงานในสถานบริการนั้น เข้าไปในสถานบริการระหว่างทำการ

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 26(10) ระบุว่าภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการจำหน่ายแลกเปลี่ยนหรือให้สุรา หรือบุหรี่แก่เด็กเว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์

มาตรา 45 ห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หากฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามเด็กเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและมีหนังสือเรียกผู้ปกครองมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือ และมีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณะประโยชน์

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 275) พ.ศ.2546 (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 (10) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522) กำหนดข้อความคำเตือน ห้ามจำหน่ายสุราแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี การดื่มสุราทำให้ความสามารถในการขับขี่ยานพาหนะลดลง และเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ควรดื่ม

มาตรการควบคุมการผลิตภัตที่ที่สนับสนุนการบริโภคสุราของเยาวชนโดยตรง (เช่นการควบคุมบรรจุภัณฑ์ขนาดเล็กราคาถูกที่กลุ่มเป้าหมายเยาวชนหาซื้อได้ง่ายหรือการควบคุมผลิตภัณฑ์สุราพร้อมดื่ม (Ready to Drink) ที่สร้างความสะดวกให้กับกลุ่มเป้าหมายจนเกินวิจารณ์ญาณของเด็ก เยาวชนที่จะเห็นโทษพิษภัยเพียงพอ)⁵¹

กฎกระทรวง ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุราสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 พ.ศ. 2548 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 47 (4) แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2510 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง

⁵⁰ประสิทธิ์ โขวิไลกุล, **การบังคับใช้กฎหมาย**, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2541), หน้า 93 - 97.

⁵¹บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ, **วิวัฒนาการนโยบายควบคุมปัญหาสุราของประเทศไทย**, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2548), หน้า 5.

มาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงได้ ข้อ 3 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการขายสุราตามใบอนุญาตขายสุราตามมาตรา 19 สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 ดังนี้ ต้องไม่ขายสุราให้แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์⁵²

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แก่บุคคลดังนี้ (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ (2) บุคคลที่มีอาการมีนเมาจนครองสติไม่ได้⁵³

รัฐบาลมีความห่วงใยในปัญหาชีวิตและสุขภาพที่ดีของเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลมาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ส่งผลกระทบต่อเยาวชนของชาติจึงออกกฎหมายมาบังคับใช้

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน และจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ พ.ศ. 2549

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และมาตรา 45 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 39 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็นหรือได้รับแจ้งว่าเด็กซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามเด็ก เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก และมีหนังสือเรียกผู้ปกครองพร้อมเด็กนั้นมารับทราบพฤติกรรมดังกล่าวของเด็ก และประชุมปรึกษาร่วมกันเพื่อมิให้เด็กกระทำเช่นนั้นอีก ในกรณีนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ว่ากล่าวตักเตือนเด็กและผู้ปกครองแล้วบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

⁵²ราชกิจจานุเบกษา, กฎกระทรวง ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุราสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7, (เล่มที่ 122 ตอนที่ 109 ก, 2548), หน้า 8-9.

⁵³ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551, (เล่ม 125 ตอนที่ 33 ก, 2551), หน้า 34-48.

ข้อ 2 ในกรณีที่เด็กซึ่งเคยถูกว่ากล่าวตักเตือนแล้ว ยังซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่อีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกผู้ปกครองพร้อมเด็กนั้นมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง และให้เด็กทำทัณฑ์บนไว้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าจะไม่กระทำการดังกล่าวขึ้นอีก หากฝ่าฝืนทัณฑ์บน เด็กนั้นจะต้องทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ โดยอาจให้เด็กทำความสะอาดสถานที่สาธารณะทำงานในห้องสมุดดูแลเด็กพิการ คนเจ็บป่วย หรือคนชรา หรือช่วยเหลือตำรวจในการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจราจรเพื่อพาเด็กนักเรียนข้ามถนน ทั้งนี้ งานบริการสังคมหรืองานสาธารณประโยชน์ นั้น ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาเล่าเรียนหรืองานอาชีพที่เด็กทำอยู่ และลักษณะงานที่ทำได้ไม่เป็นการประจานหรือเป็นการใช้แรงงานเกินสมควรแก่กำลังสติปัญญาหรือความสามารถของเด็ก ซึ่งให้กระทำได้วันละไม่เกินสองชั่วโมงและไม่เกินสามวัน เว้นแต่เป็นการฝ่าฝืนทัณฑ์บนเกินกว่าสามครั้ง ให้เพิ่มระยะเวลามากขึ้นแต่ไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 3 การให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ ต้องเป็นไปตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองและเด็ก และเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในทัณฑ์บน⁵⁴

2.8 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด

ยาเสพติด คือ สารเคมี ยา หรือวัตถุใด ๆ ก็ตาม เมื่อร่างกายได้รับเข้าไปแล้วโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น กิน สูบ ฉีด ดม จะทำให้เกิดอาการต่อร่างกาย คือ จะต้องได้รับอยู่เป็นประจำ จะต้องเพิ่มขนาดของสารนั้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้นั้น และทำให้เกิดการเสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสารชนิดนั้น ๆ สารแต่ละชนิดมีฤทธิ์ทำให้เกิดการเสพติดมากน้อยไม่เหมือนกัน⁵⁵

การป้องกันยาเสพติดเป็นการดำเนินการ เพื่อลดความต้องการในการใช้ยาเสพติดของประชาชน ในทางทฤษฎีการลดความต้องการในการใช้ยาเสพติดจะต้องแยกพิจารณาเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

⁵⁴ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, (เล่มที่ 120 ตอนที่ 95 ก 2546), หน้า 1-20.

⁵⁵สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **ความรู้เกี่ยวกับยาและสารเสพติด**, 9 กรกฎาคม 2546,

<<http://www.oncb.go.th>>, (10 March 2001).

1. การเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับตัวบุคคลรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงบุคคลที่นิยมใช้กัน ได้แก่

1.1 Socratic-Ration Model ทฤษฎีนี้เชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีเหตุผล และพร้อมที่จะตอบสนองต่อข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์เสมอ ซึ่งจะทำให้บุคคลสร้างหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติ อันจะเป็นผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

1.2 Social-Psychological Model ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นจากอิทธิพลของบรรทัดฐานจากกลุ่มที่ตนผูกพันอยู่

2. การเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับระบบภาวะแวดล้อม

2.1 Liberal Model เป็นรูปแบบที่มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป มีหลักการคือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่น การแสดงประชามติต่อต้านยาเสพติด

2.2 Radical Model เป็นรูปแบบที่มีลักษณะฉับพลันที่มีหลักการคือ ใช้จิตวิทยาชุมชน เช่น การปลุกเร้าให้คนในชุมชนร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่

แนวคิดเกี่ยวกับการมองปัญหายาเสพติดไว้ 4 แบบ⁶ โดยอาศัยองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันคือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. รูปแบบศีลธรรม-กฎหมาย (The legal-Moral Model) เน้นความสำคัญที่ด้วย ซึ่งถูกจำแนกออกเป็นชนิดที่ปลอดภัย และเป็นอันตราย (ปลอดภัย หมายถึง กฎหมายหรือสังคมไม่ห้ามใช้) จึงใช้วิธีการออกกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับการปลูกพืชเสพติด การควบคุมการจำหน่าย การลงโทษผู้ค้ายา การออกคำเตือนเกี่ยวกับอันตรายของยา การเพิ่มราคายา ซึ่งมีผลต่อร่างกาย จิตใจ และสังคมอย่างแรง นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอันตรายของยาบางชนิดที่ทำให้เกิดปัญหา แนวคิดนี้เชื่อว่าการลงโทษ และการขู่ว่าจะลงโทษจะช่วยให้คนกลัว

2. รูปแบบสุขภาพอนามัย (The Public Health Model) แนวความคิดนี้มองปัญหาเสพติดว่าเป็นเครื่องของสุขภาพอนามัย หรือเป็นโรคภัยไข้เจ็บ และมองว่ายาที่ก่อให้เกิดการติดยาได้ เป็นปัญหาที่น่าหนักใจมากกว่าอันตรายของยา ความแตกต่างประการสำคัญของการมองปัญหาเสพติดตามสองแนวความคิดนี้คือ ในแนวความคิดสุขภาพอนามัยไม่แยกยาออกเป็นยาถูก

⁶ วุฒิ เหล่าสุนทร, “อาชญากรรม : การค้ายาเสพติดศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด), 2536, หน้า 21.

กฎหมายหรือยาคิดกฎหมาย ดังนั้น จึงมักจะรวมเอาแอลกอฮอล์ (เหล้า) นิโคติน และคาเฟอีนเข้าไป ในพวกสารเสพติดด้วย

3. รูปแบบจิตวิทยา-สังคม (The psycho-Social Model) แนวความคิดนี้ถือว่า คน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดใน 3 องค์ประกอบ คือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม และถือว่าการใช้ยา และผู้ใช้นายเป็นเรื่องซับซ้อน และควรให้ความสนใจกับเหตุผล และความจำเป็นที่บุคคลต้องใช้นยา ถือว่าการใช้นยาเป็นพฤติกรรมหนึ่งของคนเหมือนพฤติกรรมอื่น ๆ จะไม่ตำหนิหรือต่อต้านในเมื่อบุคคลมีความจำเป็นที่จะต้องใช้นยานั้น

4. รูปแบบสังคม-วัฒนธรรม (The Social – Cultural Model) เห็นว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากแทนที่จะแนะนำให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสภาวะทางสังคม วิธีนี้กลับเห็นว่า บางสิ่งบางอย่างของสังคมควรจะได้รับปรับปรุงให้เหมาะสมกับบุคคล และความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา นั้น ควรลดความเคร่งครัด และความไม่เป็นกันเองลง แต่มุ่งคำนึงถึงสถานะความเป็นมนุษย์ให้มากขึ้น บริการด้านอนามัยและบริการทางสังคมอื่น ๆ ควรจะได้คำนึงถึงผู้ให้บริการมากกว่านี้ ในด้านการทำงานควรให้คนทำงานด้วยการได้รับค่าตอบแทนที่น่าพอใจ แทนที่จะคิดถึงเรื่องการค้ำกำไรอย่างเดียว สำหรับด้านกฎหมายที่จะออกเพื่อควบคุมพฤติกรรมนั้น ถ้าใช้กฎหมายแล้วเกิดผลเสียยิ่งไปกว่าปกติก็ควรจะยกเลิกเสีย

ในทางพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่มุ่งสอนให้มนุษย์ศึกษาตนเอง รู้จักตนเอง บังคับตนเอง ฝึกฝนตนเอง ปรับปรุงตนเอง พัฒนาดตนเอง เปลี่ยนแปลงตนเอง มั่นใจในตนเอง พอใจตนเองและเคารพตนเอง เอกลักษณ์ของชาวพุทธโดยทั่วไปจะต้องคิดดี พูดดี ทำดี เสวนาคบหาสมาคมแต่คนดี มีภูมิปัญญาและภูมิธรรมสูง ท่องเที่ยวไปสู่สถานที่ดี ๆ อันก่อให้เกิดกายวิเวก จิตวิเวกและอุปจิตวิเวก เสาะแสวงหาสิ่งถูกต้องดีงามให้แก่ชีวิตเป็นนิตย์

ไตรสิกขา คือ สีล สมาธิ ปัญญา เป็นปฏิบัติต่อกิเลสตัณหาทุกชนิด ไม่ว่าหยาบหรือละเอียด แต่จะปราบได้ราบคาบทรงพลังแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับจิตความสามารถแห่งการปฏิบัติการของผู้มั่นใจในการใช้ไตรสิกขาเป็นทางชีวิตต่างหาก เมื่อเราพบสุมฐฐานว่า มนุษย์ดื่มสุราค้าด้วยอำนาจแห่งกิเลสตัณหา การแก้ปัญหาที่เหตุก็จัดการกิเลสตัณหาให้หมดพิษสง หมดพลังจนไม่สามารถจะขับเคลื่อนให้ไปลุ่มหลงมัวเมาดื่มเสพเข้าไปอีก เมื่อกิเลสตัณหามิได้มาเป็นนายเหนือจิตใจอีก ความกระหายใคร่ดื่มเสพก็หมดไปเอง เราจะเห็นได้ว่า สีล สมาธิ ปัญญา รวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวย่อมมีพลังแห่งการทำลายล้างกิเลสตัณหาได้อย่างราบคาบ

สีล ถ้าพุทธศาสนิกชนสมาทานสีลห้าด้วยเจตนาอันถูกต้องแน่วแน่ตามหลักพุทธศาสนาแท้ๆ แล้วจะเป็นอิสระจากการบังคับบัญชาของสุราทันทีเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเองให้

ปลอดภัยจากสุราเมรัย พึงสมาทานศีลทุกวัน เพื่อเป็นการดองยาให้ดิ่งลงไปในจิตสำนึกจนกระทั่งแปรสภาพเป็นลักษณะนิสัยที่เห็นพียงภัยของสุราแล้วเลิกดองได้อย่างถาวร

ศีล สามารถจะปกป้องผู้สมาทานด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ตั้งใจปฏิบัติอย่างจริงจังจนแน่วแน่ให้รอดพ้นจากพลังอำนาจของสุราได้แน่นอน ศีลจะเป็นกำแพงแก้วอันหนาแน่นแข็งแกร่งทนถาวรคุ้มครอบป้องกันมิให้น้ำสุราไหลเข้ามาท่วมชีวิตได้ขอเพียงอย่างเดียวต้องเป็นศีลปฏิบัติมิใช่ศีลพิธีกรรม

สมาธิ เมื่อพุทธศาสนิกชนรู้สึกไม่ปกติทางด้านจิตใจ ไม่ว่าจะใจ เสียใจ กลุ้มใจ พุ่งซ่าน อึดอัดขัดเคือง อย่ำกริบคว่นดับความรู้สึกเหล่านี้ด้วยสุราเป็นการสิ้นเปลืองเงินทอง เสียเวลา เสียสุขภาพ เสียสติ สัมผัสปัญญะ แต่จงมีสติเข้าไปทำการกิจต่าง ๆ ให้เสร็จตามกำหนดอาบน้ำรับประทานอาหาร ขจัดความหิว เรียกความสดชื่นกลับมา หามุมสงบมุมใดมุมหนึ่งนั่งลงในท่าสบาย ตั้งกายตรงดำรงสติให้มั่นอยู่กับลมหายใจเข้าออก กำหนดรู้ความเคลื่อนไหวของลมหายใจให้ได้ในทุกลักษณะเมื่อจิตจดจ่ออยู่กับลมหายใจอย่างค้ำค้ำลึกลึกซึ่งความผิดปกติทางใจก็สลายไปทันทีคงเหลือแต่ความสงบเย็นเป็นที่ตั้ง

ผลอันเกิดจากสมาธิที่พระพุทธรองค์ตรัสไว้คือ มีความสุขในปัจจุบัน ปฏิบัติเมื่อไรมีความสุขเมื่อนั้น เพิ่มพูนสติสัมปชัญญะให้ทุกครั้งปฏิบัติ มีญาณทัศนะเข้าใจสรรพสิ่งตามความเป็นจริง เมื่อปฏิบัติจนเกิดความสมบูรณ์สูงสุดอาสวะกิเลสเครื่องเศร้าหมองใจจะหมดไปโดยสิ้นเชิง

ปัญญา ปรากฏขึ้นแก่ใครเมื่อใดย่อมทำให้ผู้นั้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ คือ เปลี่ยนจากพฤติกรรมที่ไม่ดีไปสู่พฤติกรรมที่ดี เปลี่ยนจากพฤติกรรมที่ดิ้นเป็นทุนเดิมอยู่แล้วให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ในการเลิกดองสุราจะต้องใช้ปัญญาในความหมายที่ว่า รู้แจ้งประจักษ์มาเป็นเครื่องมือเวลาใดก็ตามที่จิตดำริอย่างค้ำค้ำสุราขึ้นมา จงใช้ปัญญาชนิดนี้พิจารณาอย่างรอบด้านถึงคุณและโทษของสุราในการพิจารณาจะต้องทำใจเป็นกลางมองอย่างตรงไปตรงมา แยกแยะออกมาให้ชัดเจนว่าสุรามีคุณอย่างไรบ้าง มีโทษอย่างไรบ้าง หากประจักษ์ว่ามีโทษมากกว่าคุณ ก็จงบอกตัวเองว่าถ้ามีโทษมากกว่าคุณแล้วจะฝืนค้ำค้ำเข้าไปทำไมแล้วตัดใจเลิกทันที เพราะธรรมชาติสิ่งใดก็ตามถ้าเราเห็นโทษของมันอย่างชัดเจนแล้วก็จะเลิกหนึ่งห่างได้

ไตรสิกขา แต่ละข้อย่อมมีพลานุภาพในการป้องกันภัยจากสุราได้เด็ดขาดไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน พุทธศาสนิกชนผู้หวังปลดปล่อยตนให้มีอิสรภาพจากสุราพึงปฏิบัติตามความสะดวกของตน ๆ เลือกลงมือข้อใดข้อหนึ่งก็ได้ที่เห็นตนเองจะใช้เป็นอาวุธในการป้องกันรังสีมฤตยูแห่งสุราได้ถนัด ๆ แต่ถ้าต้องการความแน่นอนเต็มร้อยแล้วละก็ ควรปฏิบัติไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญาพร้อม ๆ กัน ไปด้วยการปฏิบัติให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องสมดุลประสานกันอย่างผณีสามมหิทธานุภาพเข้าเป็นหนึ่งเดียวเป็นเกราะแก้วป้องกันสุราทุกชนิดไม่ให้เข้ามาเป็นนายเหนือชีวิตตลอดไป

สุราเมรยมนุษย์ปมาภูฐานา เวมณี เว้นจากการค้ำน้ำเมา

คือสุราและเมรยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท น้ำเมาเป็นของคอง เช่น น้ำตาลต่าง ๆ ชื่อเมรย เมรยนั้นกลั่นอีกชั้นหนึ่งเพื่อให้เข้มข้นขึ้น เช่น เหล้าต่าง ๆ ชื่อสุรา สุราเมรยนี้เป็นของทำให้ผู้ดื่มแล้วเมาเสียดิอารมณฺ์ แปรปกติของคนที่เป็นคนดีให้ชั่วไปได้ จนถึงกิริยาอาการที่ไม่ดี ซึ่งในเวลาปกติทำให้ไม่ได้แต่ครั้งมาแล้วทำแทบจะทุกอย่าง น้ำเมาจึงได้ชื่อว่า เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ความเว้นจากค้ำน้ำเมา เรียกว่า เวมณี หรือวิริติ เป็นตัวศีลในข้อนี้ วิริติมี 3 เหมือนกับข้ออื่น ๆ คือ เว้นด้วยตั้งใจว่าจะเว้นมาก่อน ด้วยวิธีรับศีล หรือติดตั้งใจด้วยตนเอง เรียกว่า สมาทานวิริติ (เว้นด้วยการสมาทาน) ไม่ได้ตั้งใจว่าจะเว้นมาก่อน เมื่อไปพบน้ำเมาที่อาจจะดื่มได้ แต่งดได้ไม่ดื่ม เรียกว่า สัมปตตวิริติ (เว้นจากวัตถุอันถึงเข้า)

ถ้าเว้นได้เด็ดขาดจริง ๆ จัดเป็น สมุจเฉทวิริติ (เว้นด้วยตัดขาด) วิริติข้อใดข้อหนึ่งมีขึ้นเมื่อใด ศีลก็มีขึ้นเมื่อนั้น วิริติขาดเมื่อใด ศีลก็ขาดเมื่อนั้น ลักษณะสำหรับตัดสินว่า ศีลขาดนั้นคือ

1. เป็นน้ำเมาจากมีสุราเป็นต้น
2. จิตใคร่จะดื่ม
3. พยายามคือทำการดื่ม
4. ดื่มน้ำเมาจากนั้นให้ไหลล่องล้าคอเข้าไป

อนึ่ง ห้ามน้ำเมาเพราะเป็นของทำให้มาประมาท จึงห้ามตลอดถึงของทำให้เมาเช่นเดียวกัน ชนิดอื่น มีฝืนกัณฐาเป็นต้นด้วย

พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติศีลข้อที่ 5 นี้ โดยตรง เพื่อมิให้มาประมาทเป็นหลัก คนเราที่เป็นคนธรรมดาสามัญโดยปกติก็ประมาทกันอยู่แล้ว เพราะมักขาดสติมากบ้างต้องระมัดระวังกันอยู่เสมอ

ฉะนั้น เมื่อเพิ่มเติมน้ำเมาให้มาประมาทยิ่งขึ้น ก็ยิ่งทำให้ผิดมากขึ้น เพราะคนที่มาประมาทเป็นคนขาดสติ (ความระลึกละได้) ขาดสัมปชัญญะ (ความรู้ตัว) อาจผิดศีลได้ทุกข้อ อาจทำชั่วทำได้ทุกอย่าง และเมื่อประมาทเสียแล้ว ก็เป็นคนหลงอย่างเต็มที่ ไม่รู้จักเหตุผลควรไม่ควร ไม่รู้จักดีชั่วผิดถูก จะพูดชี้แจงอะไรกับคนกำลังเมาหาได้ไม่ คนเมาประมาท จึงเป็นผู้ที่ควรเมตตา กรุณาหรือสมควรสงสาร เหมือนคนตกน้ำที่ถึงตัวเองลงไปช่วยตัวเองก็ไม่ได้ ใครช่วยก็ไม่ได้ หรือเหมือนดื่มยาพิษฆ่าตนเอง ทั้งที่ไม่เห็นว่าเป็นยาพิษ จึงดื่มอย่างสนุกสนานรื่นเริง ใครบอกว่ายาพิษก็ไม่เชื่อ แต่เห็นเหมือนน้ำอมฤตของเทวดา เพราะดื่มแล้วทำให้ออกอาจให้ร้ายแรง ไม่มีทุกข์ ไม่มีกลัว แต่หาจริงไม่

เพราะสิ่งที่ทำให้ฤทธิ์สุราของคนเมาเสื่อมได้คือนั้นคือความกลัว คนเมาอาละวาด เมื่อประสบเหตุอะไรที่ทำให้เกิดรู้สึกกลัวขึ้นได้แล้วความมาก็เสื่อม เว้นแต่จะเมากจนสลบไสลซึ่งก็หมดฤทธิ์ที่จะอาละวาดอะไรได้

คนเมาอาละวาดเมื่อไปทำร้ายใครเขามักรู้จักหลบหนี เพราะเกิดรู้สึกกลัวผิขื่นแล้วความเมาจึงแพ้ความกลัว มิใช่ชนะความกลัว ที่ว่าทำให้กล้านั้นไม่ใช่ความกล้า เป็นความเมาต่างหาก เหมือนอย่างที่เราทุกคนเห็นว่าเห็นช้างเท่าหมู ก็เป็นเรื่องของความเมาที่แก่กล้า อันจะพาให้พินาศ

เว้นไว้แต่ช้างจะเล็กลงมาเท่าหมูได้จริง ๆ โดยมากความรู้สึกกลัวทำลายฤทธิ์เมาให้เสื่อมมากมาช้าเกินไป เพราะมักมาในเมื่อคนเมาไปทำผิดเสียแล้ว ต่างจากคนไม่เมา เพราะความรู้สึกกลัวผิขื่นเกิดได้ง่ายกว่ามากนัก คนไม่เมาจึงรักษาตัวได้สติกว่ามาก

อีกอย่างหนึ่ง ที่เรียกว่า สติ นั้น โดยตรงคือปกติกาย ปกติวาจา ปกติใจ คือความที่มีกาย วาจา ใจ เป็นปกติได้แก่เรียบร้อยดีงาม เมื่อคัมภีร์เข้ามาเข้าไป เมาประมาทขึ้นเมื่อใด ก็เสียปกติกาย วาจา ใจ เมื่อนั้น เพราะน้ำเมาทำให้กายของคนเมา วาจาของคนเมา ใจของคนเมา เสียปกติ ถึงจะยังมีได้ไปประพุดตติพิศลข้ออื่น ๆ แต่ศีลทางใจคือความมีใจเป็นปกติเรียบร้อยก็เสียไป คนเมาที่พูดว่า ใจยังดีไม่เมานั้น ถ้าเป็นความจริงก็ไม่ใช่คนเมา ถ้าเป็นคนเมา คำที่พูดเช่นนั้นก็พูดไปตามความเมาเท่านั้น⁵⁷

วิธีบำบัดเหล่าแนวพุทธ

พ.ท.นพ. พิชัย ได้พยายามศึกษาในตัวหลักการ และประยุกต์ให้เข้ากับหลักพระพุทธศาสนา เพื่อสามารถนำหลักการมาใช้กับผู้ป่วยติดสุราชาวไทย จึงร่างหลัก 12 ขั้นตอนแนวพุทธขึ้นมา (The Buddhist Twelve Steps) เป็นการประยุกต์ให้เข้ากับหลักพระพุทธศาสนา เน้นทั้งหลักศรัทธาและปัญญา พลั้งอำนาจที่อยู่เหนือตนของชาวพุทธ คือพระรัตนตรัย เป็นการพัฒนาตนให้เกิดสติและปัญญา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้เห็นสิ่งต่างๆ ตามที่เป็นจริงและสามารถปฏิบัติตนได้อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติ ละวางจากสิ่งที่ไม่ดี และประสบกับความสงบสุขที่แท้จริง

“หลัก 12 ขั้นตอนของทางตะวันตก จะเชื่อในพระเจ้าเป็นเจ้า แต่ถ้าในเมืองไทยก็ต้องใช้หลักพระพุทธศาสนาแทน ทั้งนี้ ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะคิดว่าตนเองไม่ดี ไม่นับถือตัวเอง และหาทางออกไม่ได้ จึงต้องดื่มสุราย่อยๆ ดังนั้นทางที่ดีต้องให้เขาารู้คุณค่าของตัวเอง ชี้ในสิ่งที่ติงามให้กับพวกเขา เป็นการใช้หลักจิตวิทยาอย่างหนึ่ง”

⁵⁷ดร.พระมหาจรรยา สุทธิญาโณ, **วิธีและขั้นตอนของการเลิกสุรา**, (เชียงใหม่ : วัดอุโมงค์สวนพุทธธรรม, 2549), หน้า 65-67.

รายละเอียดของหลัก 12 ขั้นตอนแนวพุทธมีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนแรก ต้องยอมรับว่า ตนเองติดสุรายาเสพติด ไม่สามารถดูแลตนเองและครอบครัว
ได้

ขั้นตอนที่ 2 ต้องมีความศรัทธาเชื่อมั่นว่า ปัญญา สามารถนำพาชีวิตไปสู่หนทางที่ถูกต้อง
ด้งามได้

ขั้นตอนที่ 3 ต้องอาศัยมรรคมืองค์แปด ซึ่งเป็นหนทางในการเข้าถึงปัญญาเป็นที่พึง

ขั้นตอนที่ 4 ต้องพยายามศึกษาทำความเข้าใจองค์ประกอบต่างๆ ของมรรคอย่างตั้งอก
ตั้งใจทั้ง สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ
และสัมมาสมาธิ

ขั้นตอนที่ 5 ต้องทบทวนเรื่องราวของตนเองในช่วงที่เสพสุรายาเสพติด ว่าได้กระทำทาง
กาย วาจา และใจที่ไม่เหมาะสมอะไรไปหรือไม่

ขั้นตอนที่ 6 เมื่อความรู้สึกผิดในจิตใจเริ่มเบาบางลงไป ทำให้จิตใจเกิดความพร้อมในการ
ลงมือปฏิบัติตามแนวทางชีวิตที่ดี

ขั้นตอนที่ 7 การลงมือปฏิบัติตามแนวทางชีวิตที่ดีงามหรือมรรคมืองค์แปดอย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ 8 ต้องทบทวนถึงบุคคลที่ตนเองเคยล่วงเกินไป รวมถึงบุคคลที่เคยล่วงเกิน
ตนเองด้วยและจงมีความจริงใจที่จะขอและให้อโหสิกรรม

ขั้นตอนที่ 9 การขอและให้อโหสิกรรมต่อคู่กรณีโดยตรง ทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

ขั้นตอนที่ 10 การปฏิบัติตามหนทางชีวิตที่ดีงามหรือมรรคมืองค์แปดอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 11 ต้องมีความเพียรพยายามกระทำให้องค์ประกอบต่างๆ ของมรรคเพิ่มมากขึ้น
เพื่อเข้าถึงซึ่งปัญญา

ขั้นตอนที่ 12 เมื่อผู้ป่วยประสบผลสำเร็จจากการปฏิบัติตามวิธีข้างต้น ก็สามารถที่จะ
แบ่งปันแนวทางให้กับผู้อื่นต่อไป

“เมื่อปฏิบัติตามหลักข้างต้นอย่างครบถ้วน จะทำให้ผู้ป่วยรู้สึกเกรงกลัวและไม่อยากไปใกล้
กลายกับสุราหรือสิ่งอบายมุข หากจะไปดื่มอีกก็จะรู้สึกไม่ดี รู้สึกผิดบาปขึ้นมา” พ.ท.นพ. พิชัย
กล่าว และว่า จากการบำบัดดังกล่าวน่าจะเหมาะสมกับประเทศไทย จึงได้ออกแบบการบำบัดเป็น
ลักษณะกลุ่มบำบัด โดยใช้ระยะเวลาในการบำบัดเพียง 28 วัน โดยมีผู้เข้าบำบัดทั้งหมด 160 คน จาก
2 ปีที่ผ่านมา และพบว่า 68% ไม่กลับไปติดสุราอีกเลย⁵⁸

⁵⁸พิชัย แสงชาญชัย, **12 วิธีบำบัดเหล่าแนวพุทธ**, (กรุงเทพมหานคร : กองจิตเวชและ
ประสาทวิทยา โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า, 2549), หน้า 15.

2.9 องค์การที่มีบทบาทในการป้องกันดูแลผู้ดื่มสุรา

เมื่อมีความเห็นร่วมกันว่า สุรา สร้างความสูญเสียให้แก่มนุษย์มากมายมหาศาลเพียงใดแล้ว ก็ควรจะได้ผนึกกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา กำลังทรัพย์เข้าด้วยกัน เพื่อป้องกันภัยจากสุรา อย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการป้องกันนั้นองค์กรและสถาบันที่มีบทบาท

1. ครอบครัว บุคลากรสำคัญในครอบครัว คือ พ่อ แม่ ลูก พ่อแม่ควรละเว้นจากการดื่มสุรา ให้เป็นตัวอย่างแก่ลูกให้คำแนะนำพ่่าสอนชี้โทษภัยของสุราให้ลูกได้ทราบอย่างชัดเจน

หากลูกพลาดพลั้งเผลอสติหรือถูกสังคมบังคับให้ต้องดื่มสุรา พ่อแม่ควรพิจารณาถึงสาเหตุ ให้รอบคอบถ่วงถี่ หาเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมใช้เหตุผลและความถูกต้องเป็นหลักในการอบรม สั่งสอนแนะนำมากกว่าการใช้อารมณ์

2. สถาบันและบุคลากรทางการศึกษา สถาบันการศึกษาคู อาจารย์ในทุกกระดับไม่ควรดื่มสุราหรือเสพยาเสพติดชนิดใด ๆ เพราะพฤติกรรมของครูอาจารย์ที่แสดงออกมาให้นักเรียน นักศึกษาเห็น จักเป็นแม่แบบแห่งพฤติกรรมที่นักเรียนนักศึกษา พึงยึดถือปฏิบัติตามด้วยความมั่นใจ เด็กบางคนจะเคารพเชื่อฟังครูอาจารย์มากกว่าพ่อแม่ด้วยซ้ำไป

3. สถาบันศาสนา หลักพระพุทธศาสนาเบื้องต้นกล่าวถึงโทษของสุราเมรัยไว้ว่า ก่อให้เกิดความประมาทแก่ผู้ดื่ม ชาวพุทธควรตั้งใจดเว้น ในอบายมุขได้กล่าวถึงสุราว่าเป็นทางแห่งความเสื่อมหมายเลขหนึ่งในบรรดาอบายมุขทั้ง 6 ชนิด การดื่มสุรานอกจากจะเป็นการทำลายตัวเอง ทำลายผู้อื่น ทำลายทรัพย์สิน ทำลายชื่อเสียงแล้วยังนับได้ว่าเป็นการทำลายพระพุทธศาสนาอีกด้วย

4. รัฐบาล คณะรัฐมนตรีอันมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานพึงตระหนักเสมอว่า สุรา มิใช่เครื่องอุปโภคที่มีคุณค่าอะไรในชีวิตเลย แต่กลับเป็นเพียงเครื่องดื่มที่คอยทำลายคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติให้เสื่อมลง ถ้ารัฐบาลตั้งใจว่าจะเข้ามาปกครองประเทศเพื่อสร้างประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนแล้วละก็ ไม่พึงส่งเสริมให้ประชาชนดื่มสุราเป็นอันขาด เพราะถ้าประชาชนในชาติ มีคุณภาพชีวิตต่ำ การพัฒนาประเทศก็พลอยตกต่ำไปด้วย เพราะประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะชี้ขาดว่า ประเทศจะพัฒนาหรือจะล้มลง

มาตรการต่อต้านภัยสุรา

เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนในชาติต้องประสบกับสุรากับอันเป็นภัยที่ผจญประชาชนอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน ไม่จำกัดฤดูกาล รัฐบาลจึงควรมีมาตรการเหล่านี้คือ

1. ลดการผลิต รัฐบาลควรมีนโยบายลดการผลิตสุราลงอย่างน้อยปีละสิบเปอร์เซ็นต์ ปริมาณการผลิตสุราไม่ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงล้วนเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่า ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชาติเป็นอย่างไร

2. ประชาสัมพันธ์โทษของภัยจากสุรา รัฐบาลจะต้องใช้สื่อสารมวลชนทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีอยู่ในประเทศให้การศึกษาเรื่องสุราอย่างครบวงจรแก่ประชาชน โดยการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ที่พิจารณาเห็นว่าประชาชนจะสามารถเข้าใจได้ง่าย ๆ จนประชาชนมีทัศนคติและค่านิยมเรื่องสุราอย่างถูกต้อง แล้วพวกเขาก็จะสามารถตัดสินใจได้เองว่า จะปฏิบัติตนต่อสุราอย่างไร

3. กำจัดสื่อโฆษณาสุราทุกประเภท รัฐบาลจะต้องออกกฎหมายห้ามมิให้มีการโฆษณาขายสุราทางสื่อมวลชนทุกชนิดและห้ามมิให้ติดป้ายโฆษณาขายสุราตามที่สาธารณะทุกแห่ง หากทำได้เช่นนี้ภาพพจน์ของเมืองไทยก็จะออกมาว่า บนผืนแผ่นดินไทยทุกตารางนิ้วไม่มีการโฆษณาขายสุรา เมื่อขจัดการโฆษณาทุกรูปแบบออกไปได้ จำนวนผู้ดื่มสุราก็ลดน้อยลงคงมีแต่มนุษย์ระดับดอกบัวได้นำที่จิตใจมีคบอดไม่สามารถแยกแยะว่าอะไรดี อะไรชั่ว อะไรเป็นกงจักร อะไรเป็นดอกบัว พวกเดียวกันนั้น ที่ยังจะดื่มสุราต่อไปด้วยความลุ่มหลงมัวเมา

4. ควบคุมการผลิตและการจำหน่าย รัฐบาลควรควบคุมกระบวนการผลิตและกระบวนการจำหน่ายสุราอย่างเคร่งครัด ไม่ควรปล่อยให้มีการผลิตและค้าอย่างเสรี รัฐบาลต้องคำนึงถึงผลกระทบของการผลิตและการค้าสุราที่มีต่อการทำลายมนุษย์ สังคม สิ่งแวดล้อมให้มาก

5. กำหนดเขตปลอดสุรา รัฐบาลควรกำหนดเขตปลอดสุราและเขตดื่มสุรา ในแต่ละท้องที่ ให้ชัดเจน ไม่ควรปล่อยให้มีการขายสุราตามใจชอบทุกซอกทุกมุมอย่างในปัจจุบันนี้ ในเขตดื่มสุราที่รัฐบาลกำหนดควรอยู่ในที่มิดชิด ไม่ประเจิดประเจ้อ

สำหรับผู้ดื่มสุราเกิน 5 ปีขึ้นไป ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะเลิกไม่ได้ ควรขึ้นทะเบียนเป็นผู้ดื่มสุราประเภทถาวร และทำประกันภัย เพราะผู้ที่ดื่มสุรามายาวนาน ขนาดนี้ย่อมอยู่ในฐานะเสี่ยง ทั้งโรคภัยและอุบัติเหตุ

แนวทางในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจากสุรา⁵⁹

โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงพยาบาลจิตเวชขนาด 700 เตียง มีภารกิจหลักด้านการบริการสุขภาพจิต จิตเวช และสารเสพติดในระดับตติยภูมิ พบว่าในปีงบประมาณ 2541 ถึง 2550 มีผู้ที่มีความผิดปกติที่สัมพันธ์กับการดื่มสุรามารับบริการแบบผู้ป่วยนอกจำนวน 4178, 3964, 3908, 3607, 3300, 3877, 3984, 5551, 5776, 7708 ราย และบำบัดรักษาแบบผู้ป่วยในจำนวน 711, 736, 821, 922, 1143, 1513, 1782, 2052, 1871, 2092 รายตามลำดับ เพื่อสนองตอบต่อสภาพ

⁵⁹เพ็ญพักตร์ วรรณชนกานต์, “ผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแนวทางการถอนพิษสุรา ในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราในโรงพยาบาลสวนปรุงจังหวัดเชียงใหม่”, **พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2549, หน้า 24-26.

ปัญหาปัจจุบันที่ผู้มีความผิดปกติที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราเข้ารับบริการในโรงพยาบาลเพิ่มมากขึ้น โรงพยาบาลสวนปรุงจึงได้พัฒนาระบบบริการเฉพาะสำหรับผู้ป่วยที่มีความผิดปกติที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราขึ้นทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน มีการฝึกอบรมบุคลากรทีมจิตเวชให้มีความรู้ มีทักษะในการดูแลและบำบัดรักษาผู้ป่วยในระยะต่าง ๆ เช่น การดูแลผู้ป่วยระยะถอนพิษสุรา การบำบัดแบบสั้น การบำบัดแบบเสริมสร้างแรงจูงใจ ฯลฯ รวมทั้งได้มีการจัดตั้งหอผู้ป่วยชาย “ฝ้ายคำ” รับผู้ป่วยอายุไม่เกิน 55 ปี จำนวน 80 เตียง ในปี 2546 พร้อมกับริเริ่มพัฒนาแนวทางในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจากสุราจากการทบทวนวรรณกรรมและการระดมสมองในทีมดูแลผู้ป่วย ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติทางคลินิกนับตั้งแต่ผู้ป่วยเข้านอนในโรงพยาบาล จนผู้ป่วยอาการทุเลาจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

แนวทางในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจากสุราของโรงพยาบาลสวนปรุง เป็นรูปแบบในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจากสุรา ซึ่งประกอบด้วย 1) การทบทวนองค์ความรู้ ประกอบด้วยความรู้เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุรา ได้แก่ สุราและผลต่อร่างกายระดับวิทยาของปัญหาการดื่มสุราและผลกระทบ รูปแบบของการดื่มสุรา การวินิจฉัยความผิดปกติที่เกิดจากแอลกอฮอล์ การดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาจากการดื่มและติดสุรา 2) แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาจากการดื่มและติดสุราแบบผู้ป่วยนอก ประกอบด้วย การคัดกรองผู้ป่วยและการประเมินผู้ป่วยโดยทีมสหวิชาชีพ การประเมินทางคลินิกและการรักษาโดยแพทย์ การบำบัดทางจิตสังคม โดยทีมคลินิกบำบัดสารเสพติด และการติดตามผล 3) แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีปัญหาจากการดื่มและติดสุราแบบผู้ป่วยใน ประกอบด้วย เกณฑ์การรักษาแบบผู้ป่วยใน แนวทางการจัดการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจากการดื่มสุรา และติดสุราสำหรับพยาบาล ซึ่งเป็นการให้การพยาบาล โดยใช้กระบวนการพยาบาล แบ่งการดูแลผู้ป่วยออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะถอนพิษสุรา เป็นการดูแลผู้ป่วย ในระยะแรกที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยฝ้ายคำ ชั้น 1 เพื่อป้องกันและรักษาภาวะขาดสุราป้องกันภาวะแทรกซ้อน ให้ผู้ป่วยผ่านพ้นระยะถอนพิษสุราได้อย่างปลอดภัย ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้เวลาประมาณ 5-7 วัน เมื่อพร้อมจึงจะส่งต่อผู้ป่วยเข้ารับการบำบัดระยะต่อไปคือ ระยะฟื้นฟูสภาพ ที่หอผู้ป่วยฝ้ายคำ ชั้น 2 ผู้ป่วยจะได้รับการประเมินความพร้อมในการฟื้นฟูสภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีการคัดกรอง ประเมินแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และให้การบำบัดทางจิตสังคมตามเกณฑ์นั้น 4) แนวทางในการดูแลรักษาผู้ป่วยจากการดื่มสุราและติดสุราสำหรับแพทย์ ประกอบด้วย การประเมินและวินิจฉัยโรค การประเมินความรุนแรงของภาวะขาดสุรา ประเมินปัจจัยเสี่ยงของภาวะขาดสุรา การพิจารณาให้การรักษาแบบผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน 5) การวางแผนการจำหน่าย (Discharge Planning) และการติดตามการรักษาหลังการจำหน่าย (Follow up) เป็นกระบวนการที่มีการเตรียมการตั้งแต่วันแรกที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษา โดยอาศัยความร่วมมือของทีมสหวิชาชีพ ผู้ดูแลและผู้ป่วย เพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวนำศักยภาพที่มีอยู่มาช่วยเหลือตนเอง รวมทั้งมีการประสานงาน ให้ข้อมูลกับ

หน่วยงานที่ดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องหลังจำหน่าย 6) การดูแลรักษาผู้ป่วย โดยทีมสหวิชาชีพ ประกอบด้วยบทบาทของนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักอาชีวบำบัด นักโภชนาการ ซึ่งร่วมกันดูแลผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง สำหรับการปฏิบัติตามแนวทางการถอนพิษสุรานั้น เป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบแนวทางการดูแลรักษาผู้ที่มีปัญหาจากการดื่ม และติดสุราแบบผู้ป่วยใน ในระยะนี้ผู้ป่วยจะได้รับการประเมินเพื่อวินิจฉัยปัญหาการดื่มและปัญหาจิตเวช ภาวะโรคจิตเวชร่วม ภาวะโรคร่วมและภาวะแทรกซ้อนทางกาย ประเมินความเสี่ยงและความรุนแรงของภาวะถอนพิษสุราจากทีมแพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ที่แผนกผู้ป่วยนอกเป็นเบื้องต้น เมื่อผู้ป่วยรับการรักษาเป็นผู้ป่วยในนั้น พยาบาลเป็นผู้ประเมินภาวะสุขภาพแบบองค์รวมมีการซักประวัติรวบรวมข้อมูลตั้งแต่แรกเริ่ม เพื่อวางแผนให้การพยาบาลอย่างเหมาะสม สิ่งที่สำคัญคือการที่พยาบาลต้องประเมินความรุนแรงของภาวะถอนพิษสุราอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แบบประเมินความรุนแรงของอาการถอนพิษสุรา (Alcohol Withdrawal Scales [AWS]) และพยาบาลยังต้องให้การรักษาตามแนวทางการประเมินติดตามอาการขาดสุรา รวมทั้งการพิจารณาให้ยาตามความรุนแรงของอาการตามแนวทางในการดูแลผู้ป่วยถอนพิษสุรา เนื่องจากผู้ป่วยมีความเปลี่ยนแปลงของระดับอาการได้ตลอด นอกจากนั้นยังต้องเฝ้าสังเกตอาการผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ การจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม รวมถึงการพิจารณาผูกมัดผู้ป่วย จึงเป็นสิ่งจำเป็น การที่พยาบาลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยเพื่อประเมินอาการทางกาย ทางจิต และระดับความรุนแรงของอาการขาดสุราแล้ว ขณะเดียวกันก็เพื่อชี้แจงความเป็นจริง ให้ข้อมูล การถอนพิษสุรา ประคับประคองจิตใจตามระดับการรับรู้ ซึ่งจะช่วยลดความวิตกกังวลของผู้ป่วย นอกจากนี้หากประเมินพบภาวะแทรกซ้อนทางกาย อาการทางจิตเวชที่ยังไม่ได้รับการรักษา ต้องปรึกษาแพทย์เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่เหมาะสมต่อไป สิ่งที่สำคัญอีกประการคือ การดูแลให้ผู้ป่วยได้รับสารอาหารและน้ำอย่างพอเพียง ในรายที่มีปัญหาขาดสารอาหารต้องปรึกษาแพทย์และฝ่ายโภชนาการด้วย เป้าหมายเพื่อให้ผู้ป่วยผ่านพ้นระยะถอนพิษสุราอย่างปลอดภัย ความต้องการการพยาบาลจึงอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการปฏิบัติตามแนวทางในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจากสุราของโรงพยาบาลสวนปรุง มีการจัดทำเป็นคู่มือและมีการทดลองใช้ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2548-ปัจจุบัน

สำหรับสถานที่รักษา การถอนพิษสุราเป็นการรักษาหลักสำหรับผู้ป่วยที่มีอาการขาดสุรา สถานที่ในการรักษานั้นต้องมีการประเมินอาการขาดสุราของผู้ป่วยได้สม่ำเสมอและให้การบำบัดรักษาที่จำเป็นได้ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกที่แพทย์จำเป็นต้องตัดสินใจ โดยมีข้อบ่งชี้ดังนี้

1. แบบผู้ป่วยนอก

1.1 เป็นสถานที่รักษาที่เหมาะสมสำหรับการรักษาผู้ป่วยที่แพทย์เชื่อว่ามีความเสี่ยงน้อยในการเกิดภาวะแทรกซ้อนของอาการขาดสุรา

1.2 ผู้ป่วยที่มีอาการขาดสุราเล็กน้อย (คะแนนแบบประเมิน CIWA-Ar น้อยกว่า 10) และไม่มีประวัติชักจากสุรา ไม่มีประวัติอาการขาดสุรารุนแรง

การรักษาแบบผู้ป่วยนอกในผู้ป่วยกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสนับสนุนระดับประคองจากครอบครัว การบำบัดทางจิตสังคม ร่วมกับการให้ยา แพทย์อาจให้ยานอนหลับที่ออกฤทธิ์ระยะสั้น ร่วมกันเบนโซไดอะซีปีนที่ออกฤทธิ์ระยะสั้นในขนาดปานกลางเพื่อลดอาการวิตกกังวลในตอนกลางวัน ประเมินอาการขาดสุราตามมาตรฐาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยผ่านพ้นระยะถอนพิษสุราได้ภายใน 4-7 วัน

2. แบบผู้ป่วยใน เกณฑ์การพิจารณาผู้ป่วยไว้ถอนพิษสุราแบบผู้ป่วยในคือ

- 2.1 มีอาการขาดสุราปานกลางถึงรุนแรง
- 2.2 มีประวัติการชักหรือภาวะขาดสุรารุนแรงมาก่อน
- 2.3 มีความเสี่ยงในการเกิดภาวะแทรกซ้อนร่วมกับอาการขาดสุรา ได้แก่ มีประวัติการเกิดภาวะขาดสุรารุนแรงมาก่อน มีประวัติการดื่มสุราอย่างหนักและมีความต้านทานสูง (Tolerance)
- 2.4 มีการใช้สารเสพติดอื่นร่วมด้วย
- 2.5 ไม่สามารถให้ความร่วมมือในการรักษาอย่างต่อเนื่อง
- 2.6 มีโรคทางจิตเวชหรือทางกายที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาในโรงพยาบาลร่วมด้วย
- 2.7 ไม่สามารถรับประทานยาได้
- 2.8 เคยได้รับการถอนพิษสุราแบบผู้ป่วยนอกแล้วแต่ไม่สำเร็จ

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่ง ในการกำหนดแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายห้ามขายสุรา แก่ผู้เยาว์ในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ปรีทรรศ คิตปกิจ, วณิดา ทุ่มไพศาลชัย และพันธุ์นภา กิตติรัตนไพฑูรย์ ศึกษาเรื่อง ความชุกและภาวะสุขภาพจิตของคนไทยที่ติดสุรา ผลการสำรวจพบว่า 9.3% ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ติดสุรา ในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเกณฑ์ติดสุรานั้น 51.2% จะมีความเครียดอยู่ในระดับสูงถึงรุนแรง 48.6% ปัญหาการติดสุรามีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิต จากตัวเลขการติดสุราที่ได้ถือว่า สูงพอสมควร บ่งชี้ถึงแนวโน้มบางประการว่า โรคพิษสุราเป็นปัญหาที่รุนแรงอย่างหนึ่งทางสาธารณสุขและต่อประเทศชาติ และการดูแลทางสุขภาพจิตเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาไม่ให้ทวีความรุนแรงขึ้น ยังมีความเป็นไปได้ว่า ประชาชนอีกจำนวนหนึ่งมีปัญหาการติดสุราโดย

ไม่รู้ตัว หรืออาจจะแฝงอยู่ในลักษณะของการเจ็บป่วยทางกายไม่ได้ไปพบแพทย์เพื่อรักษาอาการติดสุรา⁶⁰

กอบโชค กวงษ์ ได้ศึกษาเรื่อง การทำร้ายผู้อื่นของวัยรุ่นในภาคใต้ จากการศึกษาพบว่า ลักษณะข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่นที่ทำร้ายผู้อื่นในภาคใต้ มีการทำร้ายผู้อื่นมากในจังหวัด นครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบในเพศชายกลุ่มเดียว อายุโดยเฉลี่ย 18 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีที่อยู่อาศัยในเขตชนบทมากกว่าในเขตเมืองสุขภาพอนามัย ด้านร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ สิ่งเสพติดที่ใช้มีทั้งบุหรี่ สุรา กัญชา เฮโรอีน กาว และยาบ้า แต่สิ่งเสพติดที่นิยมใช้มากที่สุดได้แก่ บุหรี่ รองลงมา คือ สุรา บุหรี่มีการใช้เป็นประจำ ระยะเวลาที่ใช้โดยเฉลี่ย 2 ปี ส่วนสุรามีการใช้ไม่บ่อยนัก ระยะเวลาการใช้โดยเฉลี่ย 1 ปี⁶¹

สมเกียรติ วรรณศิริวิไล ได้ศึกษา “พฤติกรรมกาเสพติดกับสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างการดำเนินการของโครงการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันการใช้สารเสพติดในชุมชนชาวเขาดำเนินการ โดยคณะแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่ติดยาเสพติด มีรายได้ประมาณ 10,000-20,000 บาท/ปี ส่วนใหญ่ของผู้ติดยาเสพติดอายุระหว่าง 31-45 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน

ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ได้แสดงถึงกระบวนการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีความสัมพันธ์กับระบบการผลิตและเศรษฐกิจของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป และก่อให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างของครอบครัวและสังคม สถานการณ์ยาเสพติดในชุมชนที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นของผู้นำและองค์กรชุมชน เกิดความตระหนักเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด⁶²

วุฒิพงษ์ เหน่าจุมพล ได้วิเคราะห์นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูงในประเทศไทย ได้สรุปผลการศึกษเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูงไว้หลายประการ ในส่วนของสภาพ

⁶⁰ปรีทรรศ ศิลปกิจ, วนิดา พุ่มไพศาลชัย และพันธุธนา กิตติรัตนไพบูลย์, “ความชุกและภาวะสุขภาพจิตของคนไทยที่ติดสุรา”, **รายงานการวิจัย**, (เชียงใหม่ : โรงพยาบาลสวนปรุง), 2542, 120 หน้า.

⁶¹กอบโชค กวงษ์, “การทำร้ายผู้อื่นของวัยรุ่นภาคใต้”, **รายงานการวิจัย**, (สุราษฎร์ธานี : ศูนย์สุขภาพจิต 4), 2541, 73 หน้า.

⁶²สมเกียรติ วรรณศิริวิไล, “พฤติกรรมกาเสพติดกับสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2538, 135 หน้า.

โครงสร้างของปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูง สรุปว่ามีโครงสร้างที่ซับซ้อน ทั้งในด้านของคนที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง ตัวยาเสพติดและปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูงนั้น ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา นโยบายส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยรัฐบาล รวมทั้งส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การแก้ไขปัญหาดำเนินการเฉพาะพื้นที่ยังไม่ครอบคลุมและรอบด้าน⁶³

อเนก นาคะบุตร ทำการศึกษาเรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยองค์กรชุมชน (The Prevention and the Solving of Narcotic Drug Problem by Community Organization) ได้ลำดับขั้นตอนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยองค์กรชุมชนไว้ 4 ขั้นตอนคือ

1. การริเริ่มของผู้นำชุมชนในการแสดงบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยผู้นำต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ดี
2. แสวงหาแนวร่วม ผู้นำ/ผู้ก่อการ จะทำการสร้างความเข้าใจต่อสภาพปัญหายาเสพติดที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่
3. การขยายความคิด และชี้ให้ชุมชนเห็นปัญหา ชี้ให้ชุมชนเห็นภัยของยาเสพติดที่จะเกิดขึ้นทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน
4. จัดตั้งองค์กรและกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนตลอดจนดำเนินการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดในชุมชน ชุมชนจะมีกิจกรรมเพื่อลดปัญหายาเสพติด เช่น การป้องกัน การบำบัดรักษา การฟื้นฟู และดำเนินการเองทั้งสิ้น⁶⁴

ธานีต รนทวิ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในจังหวัดกำแพงเพชร” ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าเป็นปัจจัยกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีความครบถ้วนพอสมควรแล้ว แต่อาจขาดในบางเรื่อง ส่วนในเรื่องการนำกฎหมายไปบังคับใช้ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยหลายอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายและขั้นตอนปฏิบัติ

⁶³ วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล, “การวิเคราะห์นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูงในประเทศไทย”, *การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2536, 83 หน้า.

⁶⁴ อเนก นาคะบุตร, “การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยองค์กรชุมชน”, *การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2537, 97 หน้า.

อย่างแท้จริง อีกทั้งขั้นตอนในการปฏิบัติมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ค่าใช้จ่าย การประสานงานทั้งระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ กลุ่มผู้มีอิทธิพลทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่ ได้ผลที่ควร⁶⁵

จตุรภัต ลิ้มถาวร “ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดลำพูน ผลของการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามแผนแม่บทกรมตำรวจ ปัจจัยด้านบุคคลในท้องถิ่นประกอบด้วย ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ กลุ่มนักการเมือง และนักธุรกิจ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานปราบปรามยาบ้า ด้านผลการดำเนินการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปี 2537-2540 พบว่า มีประสิทธิภาพในการปราบปราม แต่ปัญหาการผลิตและการค้ายังคงมีอยู่เพราะมีกลุ่มผู้ค้าใหม่เกิดขึ้นตลอดเวลา ประการสำคัญพบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้าไปมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการค้ายาบ้าอีกด้วย และบางรายเป็นผู้ค้าเอง ส่วนปัญหาและอุปสรรคนั้นจะเกิดขึ้นจากการขาดงบประมาณ กำลังคน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะที่จะใช้ในการปราบปราม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการประสานงานกัน⁶⁶

นพพร พานิชสุข ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาเสพติด โดยเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษา กับคนไข้ที่กำลังรักษาด้วยการเสพยาเสพติด ได้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมัธยมสาธิตรามคำแหงส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาภายในครอบครัว เพราะได้รับความรัก ความอบอุ่นใจ จากบิดามารดาอย่างดีและเพียงพอ ตลอดจนส่วนใหญ่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ปกครองอยู่ในระดับชั้นดี แต่สำหรับคนไข้ชายในโรงพยาบาลธัญญารักษ์มีปัญหาในครอบครัว คือ ด้านบิดามารดาไม่ค่อยเข้าใจบุตรธิดา และมีทัศนคติที่ไม่ตรงกัน ทำให้มีความรู้สึกเบื่อหน่ายบ้านนอกบ้านหนีออกจากบ้าน เพราะคนไข้ชายต่างมีความรู้สึกหัวเหวและเหงาใจมาก⁶⁷

⁶⁵ สานิต ธนทวี, “ทัศนนะของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร”, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2540, 76 หน้า.

⁶⁶ จตุรภัต ลิ้มถาวร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : กรณีศึกษาจังหวัดลำพูน”, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2541, 86 หน้า.

⁶⁷ นพพร พานิชสุข, “อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยากระตุ้นประสาทประเภทแอมเฟตามีนของเด็กวัยรุ่น”, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2523, 92 หน้า.

นิรมล เป็ลียนจรรุญ และคณะ ศึกษากลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติดซึ่งกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และในระดับอาชีวศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า กลุ่มนักเรียนที่รู้จักใช้สารเสพติดในปัจจุบัน และกลุ่มที่ใช้สารเสพติดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเกือบทั้งหมดสูบบุหรี่และดื่มสุรา/เบียร์มากที่สุด ประเภทสารเสพติดที่นักเรียนเริ่มใช้ครั้งแรกในระดับมัธยมศึกษาคือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สำหรับประเภทสารเสพติดที่นักเรียนเริ่มใช้ครั้งแรกในขณะที่เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คือ เหล้าแห่ง สาเหตุของการใช้คือ อยากทดลอง บรรเทาอาการป่วยทางร่างกายและเพื่อนชวน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการบำบัดรักษา⁶⁸

นภา เมธธาวิชัย ศึกษาสภาพการรู้จักและสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า นักเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่รู้จักชื่อสารเสพติดทุกชนิดที่ทำการศึกษสำหรับสารที่เคยเห็นของจริงและลองใช้คือเหล้า นักเรียนนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เคยลองใช้สารเสพติดทุกชนิดที่ทำการศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้ คือ เหล้า บุหรี่ และกัญชา นอกนั้นมีผู้เคยลองใช้ไม่ถึงร้อยละ 3.0 และส่วนใหญ่เป็นการลองใช้เพียงครั้งเดียว สำหรับเหล้า มีผู้เคยลองใช้เป็นครั้งคราวมากกว่าบุหรี่ แต่มีผู้เคยลองใช้บุหรี่ป้เป็นประจำมากกว่าเหล้า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนนักศึกษาใช้สารเสพติดเรียงตามลำดับดังนี้ คือ อยากลองเอง เพื่อนชวน และมีเรื่องไม่สบายใจ⁶⁹

ตมจิตต์ ภาคิกรและคณะ ศึกษาการเสพสารให้โทษและสารเสพติดของเด็กชายวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี ที่กำลังศึกษาในโรงเรียน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายวัยรุ่นเกินครึ่งที่เคยและกำลังเสพเฉพาะสารให้โทษรวมทั้งสารให้โทษและสารเสพติดหลายชนิดคือ ร้อยละ 69.22 แต่เฉพาะสารให้โทษมีมากที่สุด สารเสพติดมีเพียงส่วนน้อย มีผู้ติดยาเสพติดและได้รับการรักษาทั้งหมด 4 ราย กลับเสพซ้ำ 1 ราย สารให้โทษและสารเสพติดที่เคยเสพคือ ดื่มแอลกอฮอล์

⁶⁸นิรมล เป็ลียนจรรุญและคณะ, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ), 2537, 82 หน้า.

⁶⁹นภา เมธธาวิชัย, “การศึกษาสภาพการรู้จักและสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และกระทรวงศึกษาธิการ”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ), 2527, 86 หน้า.

สูญบุหรณ์มากที่สุด เพียงส่วนน้อยเช่นการใช้ยานอนหลับ ยาแก้ปวด ยาแก้ลมประสาท กัญชา ยาฆ่า ยายัน เหล้าแห้ง สารระเหย ผีน มอร์ฟิน เฮโรอีน กระท่อม L.S.D ตามลำดับ⁷⁰

ปรีชา วิหคโต และคณะ ศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยจากจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ยาเสพติดที่นักเรียนใช้แอลกอฮอล์ (ร้อยละ 33.0) จากจำนวนนักเรียนที่เคยใช้ยาเสพติดจำนวน 2,183 คน (ร้อยละ 78.7) ใช้แอลกอฮอล์⁷¹

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน อาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 66.8 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีระดับค่อนข้างสูง คือ ดื่มระดับมากร้อยละ 2 ดื่มระดับปาน กลางถึงมากร้อยละ 34.4 ดื่มระดับปานกลางร้อยละ 30.5 ดื่มระดับน้อยร้อยละ 21.5 และดื่มเป็นครั้ง คราวร้อยละ 11.7⁷²

สมิต วัฒนัญญกรรม และคณะ ศึกษาการแพร่ระบาดของพฤติกรรมกาเสพติด 3 ชนิด ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรม เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 56.41 เคยทดลองใช้แอลกอฮอล์ ร้อยละ 17.19 มีนักเรียนที่ ปัจจุบันนี้ยังดื่มแอลกอฮอล์อยู่ ร้อยละ 20.33 โดยจำแนกเป็นนักเรียนที่ดื่มเนื่องจากความสนุกสนาน ร้อยละ 4.51 และนักเรียนที่ติดแอลกอฮอล์ ร้อยละ 15.82 มีนักเรียนเพียงร้อยละ 6.08 เท่านั้นที่มี พฤติกรรมอยู่ในระดับไม่เสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์⁷³

⁷⁰สมจิตต์ ภาติกร และคณะ, “มูลเหตุจูงใจเสพยาให้โทษและสารเสพติดของเด็กชายวัยรุ่นเชียงใหม่”, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2527, 78 หน้า.

⁷¹ปรีชา วิหคโต และคณะ, “การศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนระดับประถมศึกษา”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด), 2540, 85 หน้า.

⁷²กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2545, 76 หน้า.

⁷³สมิต วัฒนัญญกรรม และคณะ “การแพร่ระบาดของสารเสพติดและปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมกาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี” **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพยาบาลธัญญารักษ์), 2545, 79 หน้า.

บารุง เกิดดี “ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่อการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจภูธร 3 พบว่าโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ช่วยให้ตำรวจได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากประชาชนในการปฏิบัติงานของตำรวจ”⁷⁴

นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์ ศึกษาการห้ามโฆษณาอย่างสิ้นเชิงจะช่วยลดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือไม่ พบว่า การโฆษณาเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ชี้นำให้สาธารณชนคิดว่าเป็นเรื่องดีธรรมดาทั่วไปตามปกติและเป็นที่ยอมรับในสังคม นอกจากนี้การโฆษณายังเป็นการส่งเสริมทัศนคติของประชาชนในสังคมให้มองเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไปในทางที่ดีมากกว่าในทางลบ การโฆษณาเป็นการชักนำและชี้ชวนให้ผู้ที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หันมาเริ่มดื่ม และทำให้ผู้ที่ดื่มเป็นประจำอยู่แล้วดื่มในปริมาณที่เพิ่มขึ้นมากขึ้น การโฆษณาเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มักจะเน้นถึงความต้องการดื่ม โดยละเลยเพิกเฉยต่อความเสี่ยงทางด้านสุขภาพส่วนบุคคลและสาธารณสุข ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายในการป้องกันโรคล้มเหลวหลักฐานจากวิจัยโดยรวมบ่งชี้ว่า การโฆษณามีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมในการดื่ม

การศึกษาวิจัยชิ้นหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา เปรียบเทียบข้อมูลจากรัฐต่าง ๆ ซึ่งมีนโยบายเกี่ยวกับการโฆษณาที่แตกต่างกัน พบว่า การบริโภคสุราเพิ่มขึ้นเมื่อมีการโฆษณาราคาและการแจกสินค้าของแถมที่แปลกใหม่ (novelty give-aways) นอกจากนี้การบริโภคเบียร์เพิ่มขึ้นเมื่อมีการโฆษณาราคาในที่โล่ง (outdoor price advertising)

มีการศึกษาวิจัยพบว่า การที่บุคคลได้เห็นการโฆษณาย่อย ๆ เป็นการเสริมทัศนคติในทางบวกต่อเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และพฤติกรรมในการดื่ม การที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ได้เห็นภาพต่าง ๆ และคำนิยมในการโฆษณา ซึ่งโทรทัศน์เป็นหลักแหล่งสำคัญสำหรับการโฆษณา นับเป็นระบบการเสริมสร้างวัฒนธรรมในการที่จะมีอิทธิพลโน้มน้าวใจทัศนคติของประชาชนส่วนใหญ่และการตอบสนองต่อการโฆษณาโดยกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

การศึกษาวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า การได้รับรู้การโฆษณาเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และความสนใจต่อการโฆษณาเหล่านั้น มีเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาของวัยรุ่น ผู้ที่เห็นการโฆษณาย่อยจะมีความคิดและความรู้สึกว่าผู้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์โดยทั่วไปเป็นผู้ที่มีความสนุกสนาน มีความสุขและมีรูปร่างหน้าตาดี ซึ่งแนวความคิดเหล่านี้ทำให้มีความเชื่อมโยงกับ

⁷⁴บารุง เกิดดี “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่อการป้องกันอาชญากรรม: ศึกษาเฉพาะกองบัญชาการตำรวจภูธร 3”, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2535, 87 หน้า.

ทัศนคติในทางบวกต่อปริมาณการค้ำสถานการณ์และคุณภาพประโยชน์ของการค้ำเครื่องค้ำที่มีแอลกอฮอล์ผลโดยรวมของการโฆษณา ก็คือเพื่อสร้างแนวคิดความรู้สึกรักของชนกลุ่มสาว สนับสนุนทัศนคติเพื่อการค้ำและปริมาณการค้ำที่เพิ่มมากขึ้น

จากการสำรวจเด็กชายและหญิงอายุระหว่าง 10 - 17 ปี จำนวน 500 คน ในประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า เด็กที่เห็นโฆษณาบ่อย ๆ มักจะมีความคิดว่าเป็นสิ่งปกติที่เด็กในวัยเดียวกันจะค้ำเครื่องค้ำที่มีแอลกอฮอล์อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง และการมาหนึ่งครั้งต่อ 2 - 3 สัปดาห์เป็นสิ่งปกติ ยิ่งเห็นการโฆษณาบ่อยเท่าใดเด็กกลุ่มนี้มักจะคิดว่าเพื่อน ๆ ก็ค้ำเป็นสิ่งปกติ

ประเทศที่มีการห้ามโฆษณาอย่างสิ้นเชิง และครอบคลุมสื่อทุกประเภท และเครื่องค้ำแอลกอฮอล์ทุกชนิด (ทั้งเบียร์ ไวน์ และสุรากลั่น) อย่างเข้มงวด เป็นหนึ่งมาตรการในการลดปริมาณการบริโภคเครื่องค้ำที่มีแอลกอฮอล์และลดจำนวนนักค้ำหน้าใหม่ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์การอนามัยโลกเสนอแนะมาตรการการห้ามโฆษณาอย่างสิ้นเชิง เป็นหนึ่งในมาตรการที่มีประสิทธิภาพของการควบคุมการบริโภคยาสูบและการควบคุมการค้ำเครื่องค้ำที่มีแอลกอฮอล์⁷⁵

ศักดิ์จรูญ คาวสุข ได้ศึกษาถึงวิธีการป้องกันและปราบปรามยาบ้าที่ได้ผลในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุข กรณีศึกษาอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า “กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุขในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ยอมรับว่ามีปัญหาการระบาดของยาบ้าในพื้นที่และตระหนักว่ายาบ้าเป็นปัญหาของส่วนรวมที่ทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันหาวิธีการที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปราม วิธีการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการนั้น ก็เป็นวิธีการที่เหมาะสมอยู่แล้ว โดยกลุ่มตัวอย่างพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาบ้ากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่าที่จะทำได้ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่ายังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการบางคนมีความเกี่ยวข้องกับยาบ้า ทั้งยังเชื่อว่า ปัญหายาบ้าจะหมดไปได้หากเจ้าหน้าที่ตำรวจเอาใจจริงเอาใจและไม่เป็นผู้กระทำผิดเสียเอง”⁷⁶

ตำรวจ ไชยแสน ได้ศึกษาถึงความร่วมมือระดับอำเภอกับองค์กรระดับหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูงศึกษากรณี อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า “ปัจจุบันอำนาจในการบริหารและการจัดการด้านนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา

⁷⁵ นิตสัน สิริโชติรัตน, “การห้ามโฆษณาอย่างสิ้นเชิงจะช่วยลดปัญหาจากการค้ำเครื่องค้ำที่มีแอลกอฮอล์หรือไม่”, **รายงานการวิจัย**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545, 87 หน้า.

⁷⁶ ศักดิ์จรูญ คาวสุข, “วิธีการป้องกันและปราบปรามยาบ้าที่ได้ผล ในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุข : กรณีศึกษา อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”, **การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2548, 84 หน้า.

ยาเสพติดบนพื้นที่สูง ยังผูกขาดกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพราะถือว่าเป็นงาน เฉพาะด้านที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญพิเศษ ทำให้อำเภอในฐานะผู้ปฏิบัติไม่ได้มีส่วนร่วมพิจารณา หรือกำหนดนโยบายที่สำคัญที่จะมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนแต่อย่างใด “แผนแม่บท” และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีการประสานสอดคล้อง แผนงานในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ไปสู่ระดับชาติอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วยนโยบายในการปฏิบัติที่ชัดเจนและมี แนวทางของทุกหน่วยงานไปในทิศทางเดียวกัน ปฏิบัติคืออำเภอ มีเอกภาพในการบริหาร และ จัดการในพื้นที่ไปสู่ระดับล่างอย่างเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูงที่มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายในที่สุด ซึ่งแสดงถึงความ ร่วมมือขององค์กรระดับอำเภอกับองค์กรระดับหมู่บ้านมีความสำคัญในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดบนพื้นที่สูงอันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้”⁷⁷

พงษ์ศักดิ์ ลิ้มเฉลิม ได้ศึกษาถึงปัญหาของตำรวจภูธร อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในการปราบปรามยาบ้า พบว่า ปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธร อำเภอแม่สายกำลังเผชิญอยู่เป็นปัญหา ทางโครงสร้าง

ข้อจำกัดทางกฎหมายที่เกิดขึ้นเนื่องจากอำนาจในการออก “หมายค้น” “หมายจับ” และ “การให้ประกันตัว” ผู้ค้ายาบ้าเป็นอำนาจของศาล ซึ่งทำให้การปราบปรามยาบ้าของตำรวจเชิงซ้า ลง พบว่า มีการขาดแคลนกำลังพลและขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากได้รับ งบประมาณและบำเหน็จความชอบจากรัฐบาลในปริมาณที่ไม่เพียงพอในการตอบแทนความสำเร็จ ของการปราบปรามยาบ้า

การขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนเป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะทำให้เกิดปัญหาการขาด แคลนกำลังคน และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปราบปรามยาเสพติด⁷⁸

ฉัตรดา พลเจริญ ศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อการควบคุม และป้องกัน ปัญหาสังคมในสถาบัน 12 ห้วยแก้ว จากการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของสถาบันบันเทิง จะ ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของปัญหาสังคม ตามมา เจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลพื้นที่ขาดความเข้มงวดต่อการ

⁷⁷ลำเรียง ไชยเสน. “ความร่วมมือระดับอำเภอกับองค์กรระดับหมู่บ้านในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูง : ศึกษากรณีอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่”, **การค้นคว้าแบบ อิศระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2544, 75 หน้า.

⁷⁸พงษ์ศักดิ์ ลิ้มเฉลิม, “ปัญหาของตำรวจภูธรอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในการ ปราบปรามยาบ้า”, **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่), 2543, 88 หน้า.

ควบคุมปัญหาสังคมจากธุรกิจสถานบันเทิงเรีงรมย์ และเห็นตรงกันว่า ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมสถานบันเทิงมีความเหมาะสมแล้ว แต่เนื่องจากยังมีปัญหาในการปฏิบัติหลายด้านทำให้การปฏิบัติงานยังไม่สามารถเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ⁷⁹

ประยูร ชำนาญคง ศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้โครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ : กรณีศึกษาสถานีตำรวจในเขตจังหวัดลำปาง จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ระดับการกำหนดนโยบายจนถึงการตรวจสอบประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แสดงว่านายตำรวจยอมรับว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภายใต้โครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ช่วยเพิ่มให้ประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจดีขึ้นและพบว่าการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในคณะกรรมการตำรวจจะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของผูกพันและอยากช่วยเหลือตำรวจในการทำงานมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนดีขึ้น⁸⁰

วิฑูรย์ วรรณวัลย์ ได้ศึกษา ปัญหาการเสพยาบ้านของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านครอบครัวทำให้เกิดความแตกต่างในทัศนคติต่อความรุนแรงของปัญหาการเสพยาบ้าในหมู่วัยรุ่นโดยเฉพาะจากสถานภาพการสมรสของบิดามารด กล่าวคือ หากเป็นวัยรุ่นที่มีพ่อแม่คอยดูแลสอดคลส่องให้ความรัก ความอบอุ่น คอยอบรมสั่งสอนชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องให้แก่บุตรหลาน ก็จะมีแนวโน้มเห็นว่าปัญหาการเสพยาบ้าของวัยรุ่นน่าจะมีแนวโน้มลดลงและหายไปในที่สุด สถาบันครอบครัวจึงเปรียบเสมือนป้อมปราการที่คอยระแวดระวังภัยที่จะมาถึงบุตรหลาน ได้ดีที่สุดในที่สุด⁸¹

⁷⁹ลภัสสรดา พลະภิญโญ, “บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อการควบคุมและป้องกันปัญหาสังคมในสถานบันเทิง 12 ห้วยแก้ว “, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2544, 85 หน้า.

⁸⁰ประยูร ชำนาญคง, “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้โครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ : กรณีศึกษาสถานีตำรวจในเขตจังหวัดลำปาง”, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2544, 77 หน้า.

⁸¹วิฑูรย์ วรรณวัลย์, “ปัญหาการเสพยาบ้าของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่”, **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, 86 หน้า.

สิทธิเกียรติ ศรีจันทร์ ได้ศึกษา ผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาการกวดขันวินัยจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุตามมาตรการเมาไม่ขับจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้มาตรการเมาไม่ขับได้ผลไม่เต็มที่คาดหวังสรุปสาเหตุได้ดังนี้ จุดตรวจวัดแอลกอฮอล์มีน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับปริมาณเส้นทางและยานยนต์ซึ่งพบว่าในรอบ 1 ปี ผู้ขับขี่ยานยนต์มีโอกาสถูกตรวจวัดแอลกอฮอล์เพียง 1.3 ครั้ง

และพบว่ามาตรการกวดขันวินัยจราจรเมาไม่ขับ เกิดผลสำเร็จ คือ การกำหนดนโยบายและแผนงานการป้องกัน ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมกวดขันการบังคับใช้กฎหมาย การควบคุมมาตรฐานอุปกรณ์ของยานพาหนะ การพัฒนาบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เกิดความรับผิดชอบ ส่งเสริมให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกัน การประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางระยะความถี่มากขึ้น การส่งเสริมการศึกษาโดยมีเป้าหมายว่า คนเป็นต้นเหตุสำคัญทำให้เกิดอุบัติเหตุจึงควรให้การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจราจรและความปลอดภัย การกวดขันให้เป็นไปตามกฎหมาย การทำการวิจัย ด้านอุบัติเหตุจราจร การสร้างจิตสำนึกกับบุคคลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง⁸²

บุญทวี คำหมื่น ได้ศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดของเยาวชนแบบมีส่วนร่วมในชุมชนบ้านปางลาว ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดของเยาวชนแบบมีส่วนร่วมในชุมชนบ้านปางลาว ควรมีข้อตกลงร่วมกันว่าในชุมชนควรมีบุคลากรรับผิดชอบที่ชัดเจน มีวิธีดำเนินการ งบประมาณ ระยะเวลาในการดำเนินการ และมีการประเมินติดตามผลอย่างต่อเนื่อง สำหรับความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมที่ควรจัดเพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหา การติดสารเสพติดของเยาวชนแบบมีส่วนร่วมในชุมชนบ้านปางลาว ส่งเสริมให้ครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งเสริมให้ชุมชนปฏิบัติตามความเชื่อในศาสนาของตน ผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนดูแลบุตรหลานของตน และสนับสนุนกิจกรรมสายตรวจชุมชน⁸³

⁸²สิทธิเกียรติ ศรีจันทร์, “ผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาการกวดขันวินัยจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุตามมาตรการเมาไม่ขับ”, **วารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์), 2546, 94 หน้า.

⁸³บุญทวี คำหมื่น, “แนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดของเยาวชนแบบมีส่วนร่วมในการชุมชน บ้านปางลาว ตำบลแม่ข้าวต้ม อ.เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย), 2548, 96 หน้า.

ภานุพันธ์ โชติพิณฑุ ได้ศึกษา การศึกษาระดับของการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ การปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายรัฐบาลของสถานีตำรวจในจังหวัดภูเก็ต ปี 2546-2547 พบว่าระดับของการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์การปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายรัฐบาลของสถานีตำรวจในจังหวัดภูเก็ต ปี 2546-2547 มีระดับการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ปฏิบัติไม่นิยมการปฏิบัติการที่รุนแรง มุ่งแก้ไขปัญหาโดยการนำผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา และป้องกันผู้ที่ไม่ติดยาเสพติด แยกออกจากผู้ติดยาเสพติด และเสริมการป้องกันในการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ปลุกจิตสำนึกประชาชน

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเอาทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ และทฤษฎีองค์การมาช่วยวิเคราะห์ ทำให้พิจารณาได้ว่า การจัดองค์การของสถานีตำรวจที่มีขนาดของสถานีตำรวจ และกำลังพลของสถานีตำรวจที่ต่างกัน ส่งผลให้บางสถานีตำรวจไม่สามารถจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจทำหน้าที่ติดตามผลหลังการจับกุม และขจัดเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้มีอิทธิพลได้ เนื่องจากกำลังพลไม่เพียงพอ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำงานหลายด้าน⁸⁴

สิทธิวรรณ ศาตร์ภักดี ได้ศึกษา สัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบายจัดระเบียบสังคมไปปฏิบัติต่อสถานบันเทิงในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เจ้าหน้าที่รัฐยังขาดความเข้มงวดในการปฏิบัติตามนโยบายจัดระเบียบสังคมอย่างแท้จริง ผู้ใช้บริการยังไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายจัดระเบียบสังคมเท่าที่ควร ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามนโยบายจัดระเบียบสังคมจะเกิดจากกฎหมายนโยบายหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการละเมิดกฎหมายของผู้ประกอบการเป็นสำคัญ⁸⁵

นิติ รัตมี ได้ศึกษาแนวทางการป้องกันปราบปรามการเสพยาบ้าของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ พบว่า เด็กนักเรียนที่คบกับเพื่อนซึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมักจะมีความคิดการกระทำต่าง ๆ เช่น หนีเรียน ไม่เชื่อฟังคำแนะนำตักเตือนของครู มั่วสุมตามร้านเกม โต๊ะสนุก

⁸⁴ภานุพันธ์ โชติพิณฑุ, “การศึกษาระดับของการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์การปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายรัฐบาลของสถานีตำรวจในจังหวัดภูเก็ต ปี 2546-2547”, **ปริญาตศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต), 2548, 102 หน้า.

⁸⁵สิทธิวรรณ ศาตร์ภักดี, “สัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบายจัดระเบียบสังคมไปปฏิบัติต่อสถานบันเทิงในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, 87 หน้า.

เกอร์ กับเพื่อน ๆ มักจะมีพฤติกรรมการเล่นสุราสูบบุหรี่ และยาบ้าร่วมด้วย และบุหรี่เป็นสิ่งเสพติดขั้นพื้นฐานที่นำไปสู่การเสพติดอย่างอื่น⁸⁶

นิรมล เปลี่ยนจรรยา และคณะ ได้ศึกษาสถานการณ์ การแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเล่นยาบ้า ส่วนใหญ่จะมีเพื่อนนักเรียนที่เรียน ด้วยกัน และเพื่อนสนิทส่วนใหญ่สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เล่นยาบ้า รวมทั้งยอมรับว่า เพื่อนเป็นส่วนสำคัญที่กดดันให้เกิดการเล่นยาบ้า⁸⁷

วชิราภรณ์ ศรีเบญจกุล ได้ศึกษาปัจจัยของครอบครัวต่อการเสพยาบ้าในทัศนะของวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 62.9 บอกว่า เริ่มรู้จักยาบ้าครั้งแรก จากการพูดคุยกับเพื่อน ๆ และผู้ที่ชักชวนให้เสพยาบ้าน ก็คือเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนที่เรียนอยู่ด้วยกัน ถึงร้อยละ 45.8 และเป็นเพื่อนบ้านร้อยละ 26.7⁸⁸

บุญธรรม บุญหมื่น ได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 ราย มี 6 รายบอกว่า ร่วมกลุ่มกับเพื่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น แข่งรถมอเตอร์ไซค์ เล่นกีตาร์ ดื่มสุรา สูบบุหรี่⁸⁹

⁸⁶นิมิต รัสมิ, “แนวทางการป้องกันปราบปรามการเสพยาบ้าของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2544, 97 หน้า.

⁸⁷นิรมล เปลี่ยนจรรยา และคณะ, “การศึกษสถานการณ์แพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา”, **รายงานผลการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : การศาสนา กรมศาสนา), 2543, 75 หน้า.

⁸⁸วชิราภรณ์ ศรีเบญจกุล, “ศึกษาปัจจัยของครอบครัวต่อการเสพยาบ้าในทัศนะของวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2543, 68 หน้า.

⁸⁹บุญธรรม บุญหมื่น, “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2525, 82 หน้า.

พรธิดา เขียววาท ได้ศึกษาทัศนคติต่อนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหม่อมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการดำเนินการตามนโยบายป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด ในระดับสูง โดยมีทัศนคติสูง โดยมีทัศนคติสูงสุดเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เพียงพอ และทันสมัย⁹⁰

สันติราษฎร์ พวงมาลา ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด โดยที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับสูงและเห็นด้วยว่า โครงการดังกล่าวทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติงานกับตำรวจ⁹¹

บังอร สุปรีดา และคณะ ศึกษาการสำรวจอัตราการเสพยาและพฤติกรรมการใช้สารเสพติดทดแทนยาบ้าของผู้ป่วยผ่านการบำบัดรักษาในภาคเหนือ พบว่า หลังจากการบำบัดรักษา 1 ปี กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้แอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 เพราะมีความต้องการอย่างมาก⁹²

⁹⁰พรธิดา เขียววาท, “ทัศนคติต่อนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนเทศบาลสันป่ายางหม่อม เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน”, **วารสารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, 96 หน้า.

⁹¹สันติราษฎร์ พวงมาลา, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, **วารสารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, 78 หน้า.

⁹²บังอร สุปรีดา และคณะ, “การสำรวจอัตราการเสพยาและพฤติกรรมการใช้สารเสพติดทดแทนยาบ้าของผู้ป่วยผ่านการบำบัดรักษาในภาคเหนือ”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข), 2549, 45 หน้า.

อรัญญา แพ้ภัย, นรัญญา ศรีบูรพา ศึกษาภาวะโรคจิตเวชร่วมในผู้ที่ติดสุราที่เข้ารักษาแบบผู้ป่วยในของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ พบว่า ภาวะโรคจิตเวชร่วม พบได้บ่อยในผู้ที่ติดสุราที่ขอรับการบำบัดแบบผู้ป่วย ณ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่⁹³

จากแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ถุ่กนำมาอธิบายในข้างต้น ผู้ศึกษาได้นำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการอธิบายทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง ซึ่งรัฐบาลได้ออกกฎหมายมาบังคับใช้และเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในเขตอำเภอสันป่าตอง ได้นำมาปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายผู้ศึกษาเห็นสมควรว่า งานวิจัยที่นำมาสอดคล้องเหมาะสมกันเรื่องที่ศึกษาสามารถนำมาอ้างอิงอภิปรายได้

2.11 สรุปกรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ซึ่งมีผลต่อตัวแปรตามคือ ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์และการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารพระราชบัญญัติกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาปรับเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรพื้นฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล
- เพศ
- อายุ
- การศึกษา
- สถานภาพสมรส
- รายได้

ตัวแปรที่ศึกษา

ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย
- กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์
- การนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปบังคับใช้

⁹³อรัญญา แพ้ภัย, นรัญญา ศรีบูรพา, “ภาวะโรคจิตเวชร่วมในผู้ที่ติดสุราที่เข้ารับการรักษาระบบผู้ป่วยในของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่”, รายงานการวิจัย, (กรมการแพทย์ : กระทรวงสาธารณสุข) 2549, 85 หน้า.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้ กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ และศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข การนำกฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติใช้ในเขตอำเภอสันป่าตอง ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยมีวิธีการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- 3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย คือ ตำรวจ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน

3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจอำเภอสันป่าตอง กำนันผู้ใหญ่บ้าน ของอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

- 3.2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรสันป่าตอง จำนวน 102 นาย

3.2.2 กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 98 คน โดยเลือกเอาหมู่บ้านที่มีผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้านแอลกอฮอล์และยาเสพติดที่โรงพยาบาลสวนปรุง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีการดังนี้

3.3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากภาคสนาม ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires Method)

3.3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากห้องสมุด เป็นการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม แนวคิดข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา เป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaires) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามกำหนดคำถามถึงภูมิหลังทั่วไป ประกอบด้วย เรื่องของเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุ รายได้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นการใช้แบบสอบถาม กำหนดคำถามถึงทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 เป็นการสอบถามถึงทัศนคติที่มีต่อกฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ โดยใช้ข้อกฎหมายเป็นแนวทางในการตั้งคำถาม จำนวน 22 ข้อ

ด้านที่ 2 เป็นการสอบถามถึงทัศนคติด้านการนำกฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติใช้ จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขที่มีต่อกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ จำนวน 4 ข้อ

3.5 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

3.5.1. การสร้างเครื่องมือ

3.5.1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3.5.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด

3.5.1.3 นำร่างแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.5.1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อ 3.5.1.3 เสนอผู้เชี่ยวชาญพร้อมวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความตรงตามโครงสร้าง รวมทั้งความเป็นปรนัยในด้านความถูกต้องตามหลักวิชาและในด้านภาษาที่ใช้เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา

3.5.1.5 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความเที่ยงตรง (IOC) อีกครั้ง โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC 0.5-1.00

3.5.1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

3.5.2 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของสำนวนภาษาและความเที่ยงตรงชัดเจนของเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปตรวจสอบความเชื่อมั่นต่อไป

3.5.3 การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) ใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alphacoefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 สามารถยอมรับได้ในเครื่องมือที่สร้างขึ้น

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอสันป่าตอง และนายอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการขอดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากร

3.6.2 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 200 ตัวอย่าง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้เท่ากับ 140 ชุด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

3.6.3 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากภาคสนาม ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires Method)

3.6.4 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากห้องสมุด เป็นการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม แนวคิดข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้ศึกษาหาข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) สถิติที่ใช้มีรายละเอียดดังนี้

3.7.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามถึงภูมิหลังทั่วไป ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุ และรายได้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ (Percent)

3.7.2 แบบสอบถามในตอนี่ 2 มี 2 ด้าน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ด้านที่ 1 เป็นการสอบถามถึงทัศนคติที่มีต่อกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์

ด้านที่ 2 เป็นการสอบถามถึงทัศนคติด้านการนำกฎหมายไปปฏิบัติใช้

3.7.3 แบบสอบถามปลายเปิดด้านปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข วิเคราะห์โดยใช้ความถี่

ในด้านที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้คะแนนตามมาตรวัดของไลเคิร์ต สเกล (Likert Scale) มี 5 ระดับ (Rating Scale) โดยถือว่าการให้คะแนนในคำถามแต่ละข้อมีน้ำหนักเท่ากัน และพิจารณาให้คะแนนตามลำดับดังนี้

คะแนน	1	หมายถึง	มีทัศนคติน้อยที่สุด
คะแนน	2	หมายถึง	มีทัศนคติน้อย
คะแนน	3	หมายถึง	มีทัศนคติปานกลาง

คะแนน	4	หมายถึง	มีทัศนคติมาก
คะแนน	5	หมายถึง	มีทัศนคติมากที่สุด

สำหรับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการแปลความหมายค่าทัศนคติ แบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่องความกว้างของข้อมูลในแต่ละชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของทัศนคติ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับทัศนคติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับทัศนคติน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับทัศนคติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับทัศนคติมาก
ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับทัศนคติมากที่สุด

3.7.4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข เป็นรูปตาราง ใช้ค่าความถี่ (Frequency) เพื่อให้ทราบถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เสนอปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข

3.7.5 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ = 0.05

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ดังต่อไปนี้

3.8.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.8.2 ค่าเฉลี่ย (mean)

3.8.3 ค่าความถี่ (Frequency)

3.8.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 200 คน จากแบบสอบถามที่ได้จำนวน 140 ชุด นำมาทำการวิเคราะห์ ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	130	92.9
หญิง	10	7.1
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง คือเป็นเพศชายจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 92.9 และเป็นเพศหญิงจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุระหว่าง 20-40 ปี	44	31.43
อายุระหว่าง 41-60 ปี	96	68.57
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 68.57 และมีอายุตั้งแต่ 20-40 ปี มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	23	16.4
สมรส	112	80.0
หย่าร้าง/หม้าย	5	3.6
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สมรสแล้ว จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมาเป็นโสดจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 และลำดับสุดท้ายหย่าร้าง/หม้ายจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	14	10.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	17.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	69	49.3
อนุปริญญา	10	7.1
ปริญญาตรี	21	15.0
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.4
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มรายได้

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
5,000 - 10,000	49	35.0
10,001 - 15,000	24	17.1
15,001 - 20,000	30	21.4
20,001 - 25,000	16	11.0
25,001 ขึ้น	21	15.0
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 5,000-10,000 บาท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และมีรายได้ตั้งแต่ 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับทัศนคติด้านกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์

ด้านกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	ระดับทัศนคติ		แปลผล
	\bar{X}	S.D	
1. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีทัศนคติต่อการออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	3.74	1.078	มาก
2. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ถือว่า เป็นการจัดระเบียบการขายสุราแก่ผู้เยาว์	3.88	1.220	มาก
3. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ถือว่าเป็นการตัดสินใจ เพื่อประชาชนจำนวนมาก	3.91	1.089	มาก
4. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ถือว่าเป็นการแก้ปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้น เช่น การทะเลาะวิวาทของเยาวชน	4.11	1.119	มาก
5. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 เช่น สร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.99	1.109	มาก
6. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ เพื่อเป็นการลดจำนวนนักดื่มหน้าใหม่	3.78	1.241	มาก
7. กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ถือว่า เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การเกิดอุบัติเหตุ	4.11	1.078	มาก
8. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์เป็นการป้องกันเยาวชนของชาติที่ต้องประสบภัยของสุราอันเป็นภัยที่ต้องเผชิญอยู่ทุกวัน	3.96	1.109	มาก
9. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาออกกฎกระทรวงโดยกำหนดให้มีการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่ต้องไม่เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์	3.91	1.162	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	ระดับทัศนคติ		แปลผล
	\bar{X}	S.D	
10. ปริมาณการดื่มที่มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับตั้งแต่ 2,000–10,000 บาท	3.59	1.211	มาก
11. ผู้ใดกระทำการโฆษณาสุราต่อสาธารณชน เช่น การแสดงชื่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อการชวนซื้อต้องได้รับโทษตามกฎหมายกำหนด	3.65	1.131	มาก
12. ในประกาศกรมประชาสัมพันธ์ได้กำหนดไว้ว่า ห้ามทำการโฆษณาสุราประเภทสุรากลั่นซึ่งมีแอลกอฮอล์สูงกว่า 15 ดีกรีขึ้นไป ระหว่าง เวลา 05.00-22.00 น.	3.68	1.127	มาก
13. รัฐบาลควรควบคุมกระบวนการจำหน่ายสุราอย่างเคร่งครัด คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อการทำลายประชาชนของประเทศ	3.99	1.070	มาก
14. การขายสุราให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ถือว่าผิดกฎหมาย ผู้ขายต้องได้รับโทษตามกฎหมายกำหนด	3.69	1.230	มาก
15. ผู้เยาว์ที่ดื่มสุรา ถือว่า เป็นผู้ป่วยต้องได้รับการบำบัดรักษาอย่างถูกวิธี เช่น การส่งตัวเข้ารับการรักษาด้านจิตใจในโรงพยาบาลเพื่อเลิกดื่มสุรา	3.60	1.356	มาก
16. สถานที่ขายสุราควรตั้งอยู่ห่างจากสถานที่เหล่านี้ เช่น สถานศึกษา	4.16	1.088	มาก
17. ภาชนะบรรจุสุราควรมีฉลากและคำเตือนโทษของการดื่มสุราอย่างชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงอันตรายจากสุรา	4.04	1.109	มาก
18. องค์กรต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา ครอบครัว วัด ควรร่วมมือกัน เพื่อป้องกันภัยจากสุรา	4.03	1.138	มาก
19. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์สร้างความเป็นธรรมให้แก่ส่วนร่วมมิได้มุ่งประโยชน์แก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ	3.76	1.240	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	ระดับทัศนคติ		แปลผล
	\bar{X}	S.D	
20. ท่านมีทัศนคติต่อโครงการสำคัญที่สร้างกระแสการลดละเลิก การดื่มสุราของสังคมไทย เช่น โครงการงดเหล้าเข้าพรรษา กฐินปลอดเหล้า เมาไม่ขับ ถูกจับแน่	3.56	1.158	มาก
21. ท่านมีทัศนคติต่อคำพิพากษาของศาลที่ให้รอกการลงโทษผู้เยาว์ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการดื่มสุรา	3.56	1.158	มาก
22. ในงานพิธีกรรมต่างๆ ควรให้มีการงดขาย/ดื่มสุรา	3.71	1.152	มาก
รวม	3.85	1.15	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์มีระดับทัศนคติมาก 3 ลำดับ ดังนี้

สถานที่ขายสุราควรตั้งอยู่ห่างจากสถานที่ศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.088 และการออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ถือว่าเป็นการแก้ปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้น เช่น การทะเลาะวิวาทของเยาวชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.119 และอันดับที่สาม กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ถือว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การเกิดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.078

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับทัศนคติด้านการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติ

ด้านการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติ	ระดับทัศนคติ		แปลผล
	\bar{X}	S.D	
1. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายร่วมกับสถาบันการศึกษาระงับการประชาสัมพันธ์ให้เห็นโทษของการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การรณรงค์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ	4.04	1.076	มาก
2. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายร่วมกับชุมชน สถาบันการศึกษา ในการดูแล ควบคุมพฤติกรรมของเยาวชนให้อยู่ในกฎระเบียบของกฎหมายกำหนด	3.88	1.102	มาก
3. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้ร่วมกับสถาบันการศึกษา สนับสนุน โครงการ เมาไม่ขับ ถูกจับแน่ รับน้องปลอดภัย	3.96	1.072	มาก
4. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีการประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ เช่น สนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	3.84	1.041	มาก
5. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้ให้ความรู้กับผู้เยาว์ในสถานศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการดื่มสุรา กับผลกระทบที่เกิดจากการดื่มสุราตั้งแต่อายุน้อย	3.71	1.146	มาก
6. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้แนะนำให้ความรู้กับชุมชน เรื่อง สาเหตุของการดื่มสุราของผู้เยาว์	3.56	1.114	มาก
7. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้นำรูปแบบศีลธรรมกฎหมาย เป็นเครื่องมือให้ความรู้ในการป้องกันการดื่มสุราของผู้เยาว์	3.52	1.208	มาก
8. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้นำรูปแบบ จิตวิทยาสังคม เป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ป้องกันการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การเฝ้าระวังเพื่อเลิกดื่มแอลกอฮอล์	3.53	1.16	มาก
9. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความร่วมมือจากประชาชน ในการปฏิบัติหน้าที่ในการตั้งด่านตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์	3.45	1.127	มาก
10. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีการจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น ตำรวจบ้านในการป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	3.59	1.072	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติ	ระดับทัศนคติ		แปลผล
	\bar{X}	S.D	
11. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ของภาครัฐตามสื่อ เช่น ทางโทรทัศน์แก้ไขการดื่มสุราของผู้เยาว์ได้	3.57	1.188	มาก
12. การว่ากล่าวตักเตือนผู้เยาว์ที่ดื่มสุราถือเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย	3.65	1.156	มาก
13. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่เคร่งครัดในกระบวนการยุติธรรม เช่น การละเว้นการปฏิบัติ	3.42	1.126	มาก
14. ในการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายยังขาดอุปกรณ์ในการตรวจวัด	3.79	1.202	มาก
15. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้อุบัติเหตุที่เกิดจากสาเหตุการดื่มสุราลดลง	3.90	1.177	มาก
16. การตั้งค่าตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้กระทำเฉพาะในช่วงเทศกาลที่สำคัญเท่านั้น เช่น เทศกาลสงกรานต์	3.76	1.244	มาก
17. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ขาดกำลังคนในการปฏิบัติหน้าที่	3.58	1.046	มาก
18. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ขาดงบประมาณในการสนับสนุน	3.81	1.150	มาก
19. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ขาดการประสานงานที่ดี	3.59	1.098	มาก
20. การปฏิบัติหน้าที่บางครั้งสวนทางกับความรู้สึกและความต้องการของประชาชนทำให้ประชาชนไม่ชอบเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย	3.74	1.136	มาก
21. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีการสนับสนุนการปฏิบัติ งาน เช่น การเชิญประชาชนร่วมตรวจท้องที่ในรถสายตรวจ	3.31	1.118	ปานกลาง
22. ในวันสำคัญทางศาสนาเจ้าหน้าที่มีการขอความร่วมมือร้านค้าให้งดขายสุรา	3.81	1.135	มาก
รวม	3.68	1.18	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย มีระดับทัศนคติต่อการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติใช้ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายร่วมกับการศึกษาระงับประชาสัมพันธืซึ่งให้เห็นโทษของการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การรณรงค์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.076 และ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีการสนับสนุนการปฏิบัติงาน เจริญประชาชนร่วมตรวจท้องที่ในรถสายตรวจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.118

ตารางที่ 4.8 แสดงระดับทัศนคติรวมของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมาย

ระดับทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมาย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ระดับทัศนคติที่ต่อกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	3.85	1.18	มาก
ระดับทัศนคติด้านการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติ	3.68	1.15	มาก
รวม	3.76	1.17	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.17

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง

การศึกษาเรื่อง ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ มีค่าเท่ากับ 0.05 ซึ่งผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับทัศนคติ ของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย	ระดับค่าทางสถิติ		
	χ^2	df	Sig
เพศ กับระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	3.99	2	.136
อายุ กับระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	.473	2	.789
สถานภาพ กับระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	10.44	4	.34
การศึกษา กับระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	8.08	10	.620
รายได้ กับระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์	12.89	8	.116

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีผลต่อระดับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหา แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 4.10 ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการนำกฎหมายห้ามขายสุราไปปฏิบัติและในพื้นที่

ปัญหา	ความถี่
1. ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความเอาใจใส่เลือกปฏิบัติไม่มีความเด็ดขาดหย่อนยานในการบังคับใช้กฎหมาย และบางครั้งผู้บังคับใช้กฎหมายค้มเหล้าเสียเอง	35
2. เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านกำลังคน งบประมาณ อุปกรณ์ และอาณาเขตพื้นที่กว้างขวาง และการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนทราบ	21
3. ขาดความร่วมมือจากเจ้าของร้านค้า ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ โทษน้อยทำให้ผู้ซื้อผู้ขายไม่เกรงกลัวกฎหมาย	19
4. ผู้เยาว์เลียนแบบอย่างมาจากครอบครัว ชุมชน เพื่อน และสังคมจึงทำให้ผู้เยาว์เลียนแบบคิดว่าคงไม่ผิดไม่เป็นอันตรายสามารถเลิกได้	17
5. ร้านค้าขายสุรามีมากเกินไป เช่น ตามข้างถนน งานวัด งานประเพณีทำให้เกิดความเป็นอิสระมากเกินไป	10
6. เมื่อผู้เยาว์ดื่มสุราจับได้หรือก่อเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งจับมาลงโทษผู้ปกครองชอบต่อว่าเจ้าหน้าที่ที่กล้าแก่ง จึงขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่	10

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความเอาใจใส่เลือกปฏิบัติ ไม่มีความเด็ดขาด หย่อนยานในการบังคับใช้กฎหมายและบางครั้งผู้บังคับใช้กฎหมายเป็นผู้ดื่มสุราเอง จำนวน 35 คน และส่วนน้อย คือ เมื่อผู้เยาว์ดื่มสุราจับได้หรือก่อเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งถูกเจ้าหน้าที่จับ ผู้ปกครองชอบตอบว่า เจ้าหน้าที่ที่กล้าแก่งจึงขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4.11 แนวทางแก้ไข เพื่อให้การนำกฎหมายห้ามขายสุราไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพ

แนวทางแก้ไข	ความถี่
1. ออกกฎหมายห้ามขาย ห้ามผลิต ห้ามนำเข้าโดยเฉพาะสุราพื้นบ้านและห้ามโฆษณาตลอดเวลา และขายสุราตามข้างถนน งานประเพณีต่างๆ	29
2. ปลุกจิตสำนึกให้กับเจ้าของร้านค้า ผู้ปกครอง ผู้บังคับใช้กฎหมายให้รู้ถึงพิษภัยของสุรา ตลอดจนกฎหมายที่นำมาบังคับใช้	26
3. ให้เจ้าหน้าที่ตรวจตราร้านค้าอย่างเข้มงวดควดขัน เป็นประจำทุกเดือน หากร้านค้ามีการฝ่าฝืนขายสุราให้กับผู้เยาว์ ให้พิจารณาสั่งปิดร้าน จับลงโทษทันที ตั้งด้านตรวจจับทุก 1 เดือน	21
4. ผู้ใดให้ซื้อ/ขายสุราแก่เยาวชนต้องได้รับ โทษทั้งผู้ขาย/ผู้ให้ไปซื้อและซื้อดื่มเอง ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบ	19
5. ประสานงานระหว่างหน่วยงานสร้างเครือข่ายประชาชน และผู้นำท้องถิ่น	15
6. การบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวด ไม่เลือกปฏิบัติ มีความยุติธรรมกับทุกฝ่าย	15
7. ผู้ขายสุราต้องขอใบอนุญาตและได้รับการอบรมเรื่องกฎหมาย ห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์และผู้ที่มีอาการมึนเมา	15
8. มีการพัฒนาบุคลากรผู้บังคับใช้กฎหมายเป็นประจำ	13
9. ใช้หลักศาสนา เช่น ศีลห้า ควบคู่กับการใช้กฎหมายแนะนำเยาวชน	10

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ แนวทางแก้ไข ให้ออกกฎหมายห้ามขาย ห้ามผลิต ห้ามนำเข้าสุรา โดยเฉพาะการผลิตและขายสุราพื้นบ้าน และห้ามโฆษณาตลอดเวลา ตลอดจนการขายสุราตามข้างถนน งานประเพณีต่าง ๆ จำนวน 29 คน ส่วนน้อยเสนอแนวทางแก้ไข ควรใช้หลักศาสนา เช่น ศีลห้า ควบคู่กับการใช้กฎหมายแนะนำเยาวชน จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4.12 ข้อเสนอแนะในการนำกฎหมายห้ามขายสุราไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรนำกฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจัง เห็นผู้เข่าวัดดื่มสุราแล้วต้องจับไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อจะได้เป็นกรณีตัวอย่างรายต่อไป ที่คิดจะดื่มสุรา	42
2. ควรทบทวนการอนุญาตให้ผลิตสุราเสรี เพราะมีแหล่งผลิตมาก	40
3. ควรพิจารณาข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราให้สอดคล้องกับมาตรการของรัฐบาล	40
4. ควรมีการตระหนักถึงผลเสียของการดื่มสุรา อาจให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เพียงชั่วคราว แต่ชีวิตอาจพบกับสูญเสียทรัพย์สินและชีวิต	35
5. ควรมีการรณรงค์ระหว่างภาครัฐและเอกชนช่วยกันแก้ไขปัญหาการดื่มสุรา เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน	32

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้ให้ข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายควรนำกฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจังเห็นผู้เข่าวัดดื่มสุราแล้วต้องจับไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อจะได้เป็นกรณีตัวอย่างรายต่อไป ที่คิดจะดื่มสุรา จำนวน 42 คน และเสนอแนะให้มีการรณรงค์ร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนช่วยกันแก้ไขปัญหาการดื่มสุรา เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน จำนวน 32 คน

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในเขตพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีทัศนคติต่อกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตพื้นที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
2. ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไข ข้อเสนอแนะในการนำกฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ กลุ่มหน้าที่สำรวจ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านจำนวนที่เลือกไว้จำนวน 200 คน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ประชากรตอบครบสมบูรณ์จำนวน 140 คน คิดเป็น 70 เปอร์เซ็นต์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามทัศนคติของประชากรที่มีต่อการนำกฎหมายห้ามขายสุราไปปฏิบัติ และสอบถามปัญหาข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข

สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความถี่ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคือ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพ ด้วยสถิติร้อยละ แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบ และแบบสอบถามปัญหาข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ใช้ค่าความถี่ ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษา การอภิปรายผลการศึกษา และปัญหาข้อเสนอแนะเป็นลำดับดังนี้

5.1 สรุปผล

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าหน้าที่สำรวจ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอสันป่าตอง ผลการศึกษาโดยแยกรายละเอียดได้ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 130 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 10 คนอายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 96 คน อายุระหว่าง 20-40 ปี จำนวน 44 คน เป็นผู้ที่มิีสถานภาพสมรส จำนวน 112 คน เป็นผู้ที่มิีสถานภาพโสด จำนวน 23 คน และมีสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย จำนวน 5 คน ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มากที่สุด จำนวน 69 คน สูงกว่าปริญญาตรี จำนวนน้อยสุด 2 คน และระดับการศึกษาต่ำสุด คือ ระดับประถมศึกษา ผู้ที่มีการศึกษาสูงสุด คือ สูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มผู้ที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท จำนวน 49 คน ตอบแบบสอบถามมากที่สุด กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท น้อยที่สุดจำนวน 16 คน และกลุ่มที่มีเงินเดือนมากที่สุดตั้งแต่ 25,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 21 คน ผลการศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

5.1.2 ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขต อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการออกกฎหมายพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.15 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก สามลำดับ โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ สถานที่ขายสุราควรตั้งอยู่ห่างจากสถานที่เหล่านี้เช่นสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 4.16 การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ถือว่าการแก้ไขปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นเช่น การทะเลาะวิวาทของเยาวชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และลำดับที่สาม กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ถือว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การเกิดอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ตามลำดับ

ระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการนำกฎหมายไปบังคับใช้พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 1.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ร่วมกับสถานศึกษารณรงค์ประชาสัมพันธ์ชี้ให้เห็นโทษของการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การรณรงค์เกี่ยวกับอุบัติเหตุมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.076 และเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย มีการสนับสนุนการปฏิบัติงาน เชิญประชาชนร่วมตรวจท้องที่ในรถสายตรวจอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.118 ตามลำดับ

5.1.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งปรากฏผลดังนี้ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลในการศึกษาครั้งนี้คือ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อระดับทัศนคติของผู้แบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้

5.1.4 ศึกษาปัญหาแนวทางแก้ไขการนำกฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ไปปฏิบัติใช้ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาที่พบว่า ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่มีความเด็ดขาดหย่อนยาน เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอพื้นที่รับผิดชอบกว้างขวาง ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารให้ผู้เยาว์ทราบ

แนวทางแก้ไขข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องนำกฎหมายไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ให้พอเพียง และให้นำกฎหมายไปบังคับให้ดีกว่าที่ปฏิบัติมา ควรมีการรณรงค์ปลุกจิตสำนึกให้ผู้เยาว์ตระหนักถึงโทษของการดื่มสุราให้มากขึ้น

5.2 อภิปรายผล

ผลการศึกษา เรื่อง ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปราย ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

5.2.1 ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยที่นำมาสนับสนุนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในด้านการออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อยของท้องที่โดยมีการนำกฎหมายที่มีอยู่มาบังคับใช้เกี่ยวกับเรื่องดื่มแอลกอฮอล์ กำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพและมาตรการที่สำคัญสามารถส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างคือมาตรการทางกฎหมาย สอดคล้องกับการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 ห้ามมิให้เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีซื้อหรือเสพสุราหรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อขายหรือเสพ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พุทธศักราช 2535 ห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ตั้งแต่เวลา 05.00 – 22.00 น. และประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 253 (พ.ศ. 2515) ห้ามขายปลีกสุราทุกชนิด ในช่วงเวลา 11.00 – 14.00 น. และ 17.00 –

24.00 น. และสอดคล้องกับการออกกฎกระทรวงว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 ต้องไม่ขายสุราให้แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และไม่ขายสุราในสถานที่เหล่านี้ คือ สถานศึกษา ศาสนสถาน สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสถานบริการพutschักราช 2547 มาตรา 16/1 ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าไปในสถานบริการ ซึ่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 275 พutschักราช 2546 ได้กำหนดข้อความคำเตือนห้ามจำหน่ายสุราแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีไม่ควรดื่ม สอดคล้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดข้อความเพิ่มคำว่า การดื่มสุราทำให้ความสามารถในการขับขี่ยานพาหนะลดลง การดื่มสุราเป็นอันตรายต่อสุขภาพและบั่นทอนสติสัมปชัญญะ ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ปวิทรศ ทิลปะกิจ และคณะ**พบว่า ผลของการดื่มสุราทำให้เกิดปัญหาด้านกำลังคนด้านครอบครัว ด้านอุบัติเหตุ ด้านเศรษฐกิจ เกิดอาชญากรรมและความไม่สงบของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **พรทิมล เขียมนาครินทร์** พบว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ ประกอบกับการมีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นหันไปหาสิ่งเสพติดได้ง่าย สิ่งเสพติดที่หาได้ง่ายมากที่สุดคือสุรา ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **อภิญา ปัญญาพร** พบว่า ประชากรของประเทศร้อยละ 52.08 เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกอายุในช่วง 15 – 19 ปี ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **หม่อมหลวงยุพดี ศิริวรรณ และคณะ** พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 49.3 อายุ 13-14 ปี ร้อยละ 55.7 อายุ 16-18 ปี และร้อยละ 44.3 อายุเฉลี่ย 15-17 ปี มีพฤติกรรมเสี่ยงใช้สิ่งเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **นิรมล เป็ถียนจรรยา และคณะ** พบว่า ประเภทสารเสพติดที่นักเรียนใช้ครั้งแรกคือสุรา ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ดุษฎา จันทร์เฒ** พบว่า วัยรุ่นมีความผูกพันกับเพื่อนอย่างมากมักจะปลีกตัวออกจากครอบครัว บิคา มารดา หากวัยรุ่นไม่สามารถหาทางออกได้ เก็บกดไว้และอาจหาทางออกโดยการใช้สุราหรือสารเสพติด สิ่งเสพติดที่หาได้ง่ายมากที่สุดคือสุรา ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ศรีเรือน แก้ววังวอด** พบว่า วัยรุ่นมีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ แสวงหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ เช่น การเสพสุรา ยาเสพติดต่อต้านกฎหมายของสังคม สอดคล้องกับการออกพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พutschักราช 2551 มาตราที่ 29 ห้ามมิให้ผู้ใดขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ โดยที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุ และอาชญากรรม สอดคล้องกับคณะกรรมการดำเนินการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ (คบอช.) โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของชาติ ประสานงานเพื่อปฏิบัติตามนโยบายควบคุม กำกับ ติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ไฉไล ศักดิ์วีรพงศ์ และปราโมทย์**

ประจันตพงศ์ พบว่า กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์กลางของสังคมที่เกิดจากการกำจัดเสรีภาพบางส่วนเท่าที่จำเป็น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ถ้าไม่มีการห้ามมิให้กระทำการใด ๆ โดยกฎหมายแล้ว มนุษย์ย่อมเสรีภาพเต็มที่ในวันที่จะกระทำการใด ๆ ก็ได้ การออกกฎหมายควบคุมการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

5.2.2 ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราในด้านการนำกฎหมายห้ามขายสุราไปบังคับใช้ โดยภาพรวม พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในเขตอำเภอสันป่าตอง สามารถนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติใช้ในพื้นที่อย่างจริงจัง เด็ดขาด ไม่หวั่นยานในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายร่วมมือกับสถาบันการศึกษารณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ซึ่งให้เห็นโทษของการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น รณรงค์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ภานุพันธ์ โชติพิณฑุ** พบว่า การปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายรัฐบาลของสถานีตำรวจให้จังหวัดภูเก็ต โดยเจ้าหน้าที่มุ่งแก้ไขปัญหาลดส่งเสริมป้องกันในการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ปลูกจิตสำนึกประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ฉิทธิเกียรติ ศรีจันทร์** พบว่า มาตรการกวดขันวินัยจราจรมาไม่ช้า เกิดผลสำเร็จส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการป้องกัน การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการศึกษาให้ความรู้ การกวดขันให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **บุญทวี คำหมื่น** พบว่า ส่งเสริมให้ครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งเสริมให้ชุมชนปฏิบัติตามความเชื่อในศาสนาของตน ผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนดูแลบุตรหลานของตน สนับสนุนกิจกรรมสายตรวจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **วิฑูรย์ วรวัลย์** พบว่า สถาบันครอบครัวจึงเปรียบเสมือน ป้อมปราการที่คอยระวังภัยที่จะมาถึงบุตรหลาน ได้ดีที่สุดในวัยรุ่นที่เสพสุราจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ครอบครัว หรือกลุ่มเพื่อนมีการเสพสุรา และมีทัศนคติที่ดีต่อการเสพสุรา เนื่องจากธรรมชาติของวัยรุ่น สอดคล้องกับมติรัฐมนตรี วันที่ 27 กรกฎาคม พุทธศักราช 2547 เห็นชอบมาตรการรณรงค์และควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการตามมาตรการกำหนดให้วันอาทิตย์เป็นวันครอบครัวแข็งแรง (Healthy Family Day) ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องข้อมาตรการควบคุม และรณรงค์ให้มีการงดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับการลดการบริโภคแอลกอฮอล์ ของคนไทยเป็นหนึ่งใน 17 เป้าหมายสู่เมืองไทยแข็งแรงสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ยึดหลักปรัชญาพอเพียง เน้นเป้าหมายเชิงคุณภาพ พัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติทั้งร่างกายสุขภาพจิตใจศีลธรรมพื้นฐาน และสติปัญญา ยึดมั่นในคุณความดี ยึดหลักพึ่งตนเอง สร้างภูมิคุ้มกันใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล มีความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน แล้วสังคมจะมีความสุขอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ **พระมหาจรรยา ตฤณญาณ** ควรปฏิบัติไตรสิกขา คือ สีล สมาธิ

ปัญญา พร้อม ๆ กันไปกับการปฏิบัติให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องสมดุลประสานกันอย่างผืนก
 สามมหัศจรรย์ภาพ เข้าเป็นหนึ่งเดียวเป็นเกราะแก้วป้องกันสุราทุกชนิดไม่ให้เข้ามาเป็นนายเหนือ
 ชีวิตตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **พระนิพนธ์ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
 สกลมหาสังฆปริณายก** พบว่า สุราเมรัยมีพิษ ปมาทภูฏานา เวมณี เว้นจากการดื่มน้ำเมา คือ สุรา
 และเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทสุราเมรัยนี้ เป็นของทำให้ผู้ดื่มเหล้าเมาเสียสติอารมณ์ และ
 ปกติของคนที่เป็นคนดีให้ชั่วไปได้ จนถึงกิริยาอาการที่ไม่ดี พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติศีลข้อที่ 5 นี้
 โดยตรงเพื่อมิให้มัวเมาประมาทเป็นหลัก คนเราที่เป็นคนธรรมดาสามัญโดยปกติก็ประมาทกับอยู่
 แล้ว เพราะมักขาดสติมากบ้างน้อยบ้างต้องระมัดระวังกันอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มเติมน้ำเมาให้มาประมาท
 ยิ่งขึ้น ก็ยิ่งทำให้ผิดมากขึ้น เพราะคนที่มาประมาทเป็นคนขาดสติ ขาดสัมปชัญญะ ซึ่งสอดคล้อง
 กับศึกษาของ **พ.ท. นพ.พิชัย** พบว่า 12 วิธีบำบัดเหล้าแนวพุทธ เน้นหลักศรัทธาและปัญญาพลัง
 อำนาจที่อยู่เหนือตนของชาวพุทธคือ พระรัตนตรัย เป็นการพัฒนาตนให้เกิดสติและปัญญา ซึ่ง
 สอดคล้องกับศึกษาของ **อนุก นาคบุตร** พบว่า ลำดับขั้นตอนการดำเนินการป้องกันและแก้ไข
 ปัญหายาเสพติด โดยองค์กรมชน 4 ขั้นตอน การริเริ่มของผู้นำชุมชน แสวงหาแนวร่วมผู้นำ/
 ผู้ก่อการ การขยายความคิดชี้ให้ชุมชนเห็นปัญหา จัดตั้งองค์กรและกลไกในการป้องกัน และแก้ไข
 ปัญหายาเสพติดกับพระราชบัญญัติควบคุมแอลกอฮอล์ พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรการในการ
 ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อ
 ช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนให้
 ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึง
 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546
 บัญญัติให้การว่า กล่าวตักเตือนทำทัณฑ์บน และจัดให้เด็กทำงานบริการสังคม หรือทำงาน
 สาธารณะประโยชน์ แก่เด็กที่ซื้อหรือเสพสุรา หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพ
 สุรา เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **เทพพรภักดิ์ วรรณธนาภรณ์** พบว่า แนว
 ทางการดูแล ผู้ป่วยที่มีปัญหาจากสุราของ โรงพยาบาลสวนปรุง เป็นการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาจาก
 สุรา โดยแบ่งออกเป็นแบบผู้ป่วยนอกและแบบผู้ป่วยใน ซึ่งแผนจะเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกรักษา
 ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ปริทรรศ ศิลปะกิจ และคณะ** พบว่า การดื่มสุราทำให้เกิดปัญหาทั้งต่อ
 สุขภาพและผลต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ประธาน เอนร่วมจิต** พบว่า กฎหมายเป็น
 เกณฑ์กลางของสังคมที่เกิดจากการจำกัดเสรีภาพบางส่วนเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย
 ของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ไฉไล สักดิวงค์ และปรามอภัย ประจนปัจจนึก** พบว่าอีก
 ทั้งยัง กฎหมายนั้นเมื่อกำหนดหน้าที่ให้บุคคล องค์กรหรือราชการปฏิบัติแล้ว ต้องปฏิบัติโดย
 เต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ **ประสิทธิ์ โหมะวิไลกุล** อีกว่า จุดมุ่งหมายให้บรรลู่วัตถุประสงค์

ของกฎหมายมีการออกกฎหมายควบคุมสุรา สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กำหนดแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด การนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์อยู่ในระดับมาก

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับทัศนคติส่วนบุคคลกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพ ไม่มี ความสัมพันธ์ กับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ได้เป็นตัวแปรกับระดับทัศนคติ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจต่อกฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากสุราเป็นสาเหตุของปัญหานานัปการมากมาย ที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ ที่เป็นผู้นำกฎหมายไปบังคับใช้โดยตรงต่อผู้เยาว์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องดำเนินงานที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพและมาตรการที่สำคัญสามารถส่งผลให้ชีวิต และสุขภาพที่ดีของประชาชนทุกระดับชั้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า หากภาครัฐมีความจริงจังในการแก้ไขปัญหาจากการดื่มสุราเพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมาทั้งในปัจจุบันและอนาคต ภาครัฐต้องมีมาตรการในการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อการนำกฎหมายไปบังคับใช้ต่อเยาวชนให้ประสบความสำเร็จ หรือสัมฤทธิ์ผล ซึ่งผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถาบันครอบครัว วัด โรงเรียน ควรร่วมมือกันในการรณรงค์ ให้ความรู้ แนะนำอบรมเลี้ยงดูปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้เยาว์
2. ควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดต่อเนื่องและปฏิบัติต่อผู้ขาย/ผู้ซื้อ/ผู้ดื่ม โดยเสมอภาคกัน ควรมีการจับกุมดำเนินคดีอย่างต่อเนื่อง โดยเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีแนวทางการปราบปรามอย่างจริงจัง หากเจ้าหน้าที่เข้มงวดผู้ขาย ผู้ซื้อ ผู้ดื่ม ก็จะปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายอย่างเคร่งครัด
3. ควรมีการทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินการควบคุมปัญหาสุราในระดับท้องถิ่นหรือชุมชน
4. รณรงค์ให้สังคมรับรู้ข่าวสาร ผลกระทบ ปัญหาที่เกิดจากการดื่มสุราของผู้เยาว์

5. เก็บข้อมูลปัญหาการบริโภคสุราโดยเก็บข้อมูล ภาพจากสถานการณ์จริงและบทสัมภาษณ์จากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสุรา

6. การบังคับใช้ไม่ให้มีการขายสุรา และของมีนเมาอื่น ๆ ตามริมถนน ริมทาง ป้ายน้ำมัน สถานศึกษา วัด สถานปฏิบัติธรรมและงานประเพณีต่างเช่น งานกฐิน งานศพ

7. เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องในการอนุญาตให้มีการขายสุรา ควรมีความเข้มงวดในการออกใบอนุญาตให้มากขึ้น สร้างมาตรฐานให้สูงขึ้นเมื่อมีการออกใบอนุญาตให้แล้ว ควรมีการติดตามตรวจตราอยู่เป็นระยะ ๆ เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุรา

8. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ปฏิบัติงานควรปฏิบัติอย่างจริงจัง และเข้มงวดในเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างต่อเนื่องและไม่มีการเห็นประโยชน์และพวกพ้อง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. มีการจำกัดสถานที่จำหน่าย/สถานที่ดื่ม เพื่อลดการแพร่หลายของสินค้า เช่น วัด สถานศึกษา หอพัก สถานที่ราชการ

2. จำกัดวัน และเวลา การขายอย่างเข้มงวด รวมถึงห้ามขายในวันสำคัญต่าง เช่น วันพระ วันวิสาขบูชา

3. ควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลให้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษของการดื่มสุรา มีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

4. ห้ามรูปแบบการขายที่เป็นการขู่หรือส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ลด แลก แจก แถม

5. มีระบบการบำบัดรักษา สำหรับผู้ที่เสพสุราจนคิดเพื่อช่วยเหลือ ผู้ที่ต้องการละเลิก

6. ควรมีคณะกรรมการควบคุมในระดับท้องถิ่น ร่วมมือกันในการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา

7. ควรจัด หรือให้การสนับสนุนค่าใช้จ่าย เครื่องใช้ที่ทันสมัยเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถมีประสิทธิภาพและได้ผลตามเป้าหมาย

8. ให้สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว วัด ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการอบรมสั่งสอนและสอดคลองดูแลเยาวชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

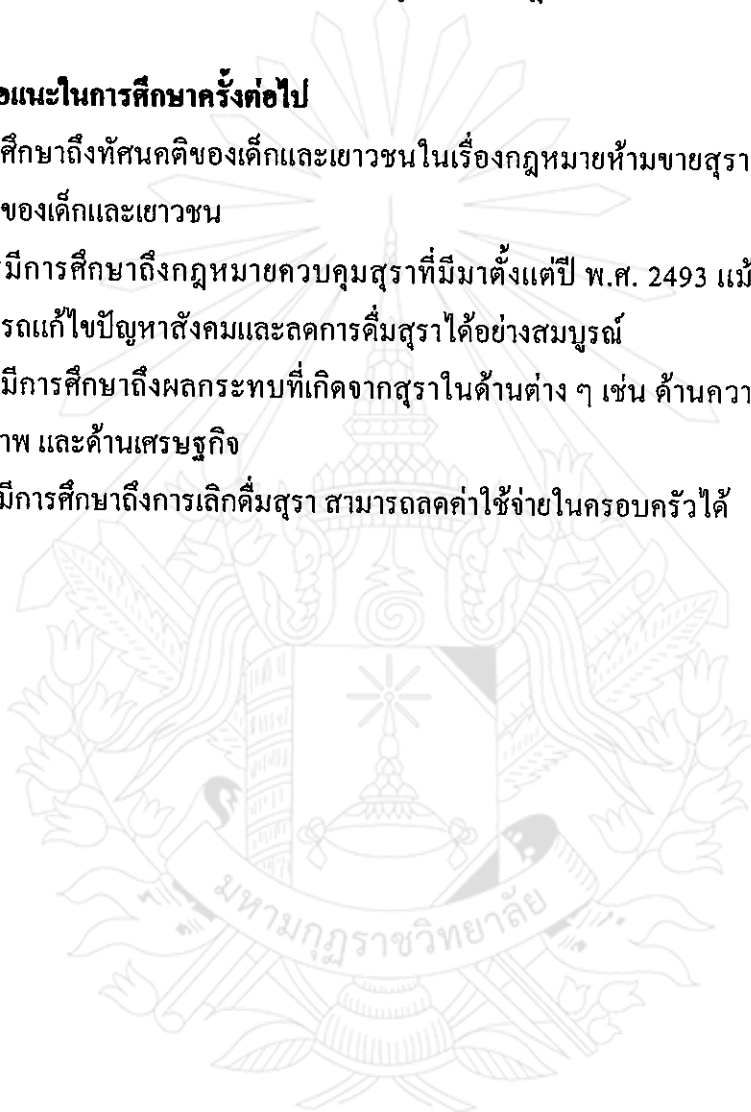
9. ควรมีการส่งเสริม ปลูกฝัง ความมีวินัย ความรับผิดชอบให้แก่เยาวชนและเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุราในด้านต่าง ๆ เช่น อุบัติเหตุ ความรุนแรง ด้านสุขภาพ และเศรษฐกิจ เอาจริง เอาจัง โดยดำเนินกิจกรรมให้ถูกต้องตามกฎหมาย

10. ควรมีการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม และวินัยของเยาวชน เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกในการมีระเบียบในการอยู่ร่วมกับในสังคม ซึ่งจะส่งผลถึงการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายและกฎหมาย

11. ควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลให้เห็นถึงความสำคัญของความรุนแรงในการดื่มสุรา สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนรวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุรา

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงทัศนคติของเด็กและเยาวชนในเรื่องกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ว่าเป็นการลดละสิทธิของเด็กและเยาวชน
2. ควรมีการศึกษาถึงกฎหมายควบคุมสุราที่มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 แม้จะมีการแก้ไขมาตลอดไม่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมและลดการดื่มสุราได้อย่างสมบูรณ์
3. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากสุราในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความรุนแรงด้านอุบัติเหตุ ด้านสุขภาพ และด้านเศรษฐกิจ
4. ควรมีการศึกษาถึงการเลิกดื่มสุรา สามารถลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและการป้องกันสารเสพติดในวัยรุ่นสำหรับบุคลากรสาธารณสุข**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2547.

กรองแก้ว อยู่สุข. **พฤติกรรมมองค์การ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

กลมรัตน์ หล้าสูงษ์. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2528.

การปกครอง, กรม. กระทรวงมหาดไทย. **กฎหมายระเบียบและข้อบังคับสภาพำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2538.

ชัตติยา กรรณสูต. **ทัศนคติในการปฏิบัติงานของข้าราชการ**, กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2516.

จรรยา สุทธิญาโณ, พระมหา. "วิธีและขั้นตอนของการเลิกสุรา". เชียงใหม่ : วัดอุโมงค์สวนพุทธธรรม, 2549.

จำลอง เงินดี. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.

ไฉไล คักคิวงพงศ์ และ ปราโมทย์ ประจบปัจจนึก. **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

ชูชีพ อ่อนโคกสูง. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

ถวิษ ธาราโกชนน์. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537.

ธงชัย สันติวงษ์. **พฤติกรรมมองค์การ**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

ดวงเคื่อน พันธุมนาวิน. **คำบรรยายวิชาจิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518.

เดโช สนวนานนท์. **ปทานุกรมจิตวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2551.

บุญส่ง นิลแก้ว. **เครื่องมือวัดเจตคติ**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. **ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พีระพัธนา, 2526.

ประสิทธิ์ โฉมิไถกุล. **การบังคับใช้กฎหมาย**. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2541.

- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต, 2534.
- ปพานี จิตวิวัฒนา. **การพัฒนาเด็กเยาวชนและสตรี**. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2535.
- พิชัย แสงชาญชัย. **ตำราจิตเวชศาสตร์การศึกษารวมเพศ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บางกอก, 2549.
- พันธุ์นภา กิตติรัตน์ไพบูลย์. **การดื่มอย่างฉลาด**. กรุงเทพมหานคร : สยามมาเกตติ้ง, 2547.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช **เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารราชการส่วนภูมิภาค สาขาวิชาวิทยาการจัดการหน่วยที่ 1-8**. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.
- มาโนชย์ หล่อตระกูล และปราโมทย์ สุคนิชย์. **จิตเวชศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สวีชาญการพิมพ์, 2546.
- ราชกิจจานุเบกษา. กฎกระทรวงว่าด้วย ข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราสำหรับผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7, เล่มที่ 122 ตอนที่ 109 ก, 2548.
- . พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546, เล่มที่ 120 ตอนที่ 59 ก, 2546.
- . พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551, เล่มที่ 125 ตอนที่ 33 ก, 2551.
- รุจา ภูไพบูลย์. **การสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่นแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร : โนเบิล, 2547.
- วาสนา ประवालพุดกษ. **ทัศนคติในแง่ของจิตวิทยาในการวัดผล**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมการศึกษา, 2524.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. **ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2529.
- สภาพ เรืองตระกูล และอรพรรณ ทองแดง. **จิตเวชศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2542.
- สมชาย บำรุงทรัพย์ และณัฐวิภา โฆษิตตันติบุญย์. **รวมกฎหมายปกครอง**. กรุงเทพมหานคร : สกายบุ๊กส์ จำกัด, 2547.
- สามิต วัฒนธัญญกรรม. **ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมต่อการศึกษารวมเพศและสตรีศึกษา**. ในวารสาร **วีระชัย และคณะบรรณาธิการ. ตำราการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด**. กรุงเทพมหานคร : วัชรปริ้นติ้ง, 2544.

สุชา จันทร์เอม. **จิตวิทยาพัฒนาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.

—————. **จิตวิทยาพัฒนาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

—————. **จิตวิทยาวัยรุ่น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2548.

สุพัตรา สุภาพ และสามารถ สิทธิสาร. **ปัญหาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อดิศวร์ มลาชูไทย และคณะ. **สุรากับสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

อนนกกุล กรีแสง. **เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2531.

อุทัย หิรัญโต. **สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2526.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. **จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ชันดำการพิมพ์, 2544.

2. บทความจากอินเทอร์เน็ต

มีทนา พฤกษ์รัตนานนท์, “ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสุราชุมชน”, 11 เมษายน 2551,

<http://lab.excise.go.th/group1/spirit_smean.ht>.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก, “**दानธรรมจักร มนุษยธรรม**”, 11 เมษายน 2551,

<<http://www.dhammadjak.net/board/viewtopic>>.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, “**ความรู้เกี่ยวกับยา และสารเสพติด**”, 9 กรกฎาคม 2546,

<<http://www.oncb.go.th>>.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “**หน้าที่ของตำรวจ**”, 18 เมษายน 2550,

<<http://www.royolthai.police.go.th>>.

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, “**ประวัติของสุรา**”, 21 เมษายน 2550,

<<http://www.cas.or.th/index.php?content=alcoholo-lanxlocation:1>>.

3. บทความวารสาร

สวัสดี สุคนธ์รังสี. “อุดมการณ์และผู้นำสังคมไทย”. **รัฐสภาสาร**. (22 มีนาคม, 2517) : 2517.

4. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/งานวิจัย

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.

กรมสุขภาพจิต, กระทรวงสาธารณสุข. “การทบทวนองค์ความรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องระบาดวิทยาของปัญหาสุขภาพจิตและโรทางจิตเวช. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2537.

กอบโชค จวงษ์. “การทำร้ายผู้อื่นของวัยรุ่นภาคใต้”. **รายงานการวิจัย**. สุราษฎร์ธานี : ศูนย์สุขภาพจิต 4, 2541.

จุลจรัส ลิ้มถาวร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจ: กรณีศึกษาจังหวัดลำพูน”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

นพพร พานิชสุข. “อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยากระตุ้นประสาทประเภทแอมเฟตามีนของเด็กวัยรุ่น”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.

นภา เมธธาวิชัย. “การศึกษาสภาพการรู้จักและสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และกระทรวงศึกษาธิการ”. **เอกสารงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.

นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์. “การห้ามโฆษณาอย่างสิ้นเชิงจะช่วยลดปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือไม่”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.

นิมิต รัศมี. “แนวทางการป้องปรามการเสพยาบ้าของนักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

นิรมล เป็ี่ยนจรูญ และคณะ. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2537.

- บึงอร สุปรีดา และคณะ. “การสำรวจอัตราการเสพยาสูบและพฤติกรรมการใช้สารเสพติดทดแทนยาสูบของผู้ป่วยผ่านการบำบัดรักษาในภาคเหนือ”. **รายงานการวิจัย**. เชียงใหม่ : สถาบันธัญญารักษ์ กระทรวงสาธารณสุข, 2549.
- บำรุง เกิดดี. “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่อการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกองบัญชาการตำรวจภูธร 3”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.
- บุญทวี คำหมื่น. “แนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการติดสารเสพติดของเยาวชนแบบมีส่วนร่วมในการชุมชน บ้านปางลาว ตำบลแม่ข้าวต้ม อ.เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2548.
- บุญธรรม บุญหมื่น. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาสูบของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2525.
- ประยูร ชำนาญคง. “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้โครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ : กรณีศึกษาสถานีตำรวจในเขตจังหวัดลำปาง”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- ประสาน เชนร่วมจิต. “ทัศนคติของประชาชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการควบคุมอาวุธปืน”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- ปริทรรศ ศิลปกิจ, วนิตา พุ่มไพศาลชัย และพันธุ์นภา กิตติรัตนไพบูลย์. “ความชุกและภาวะสุขภาพจิตของไทยที่ติดสุรา”. **รายงานการวิจัย**. เชียงใหม่:โรงพยาบาลสวนปรุง, 2542.
- ปรีชา วิหคโต และคณะ. “การศึกษาศภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียนระดับประถมศึกษา”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2540.
- ฝนทิพย์ จักรทอง. “ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้สารเสพติดในวัยรุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน”. **วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

- พงษ์ศักดิ์ ลิ้มเฉลิม. “ปัญหาของตำราจรรยาบรรณแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในการปราบปรามยาบ้า”.
การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
 2543.
- พรธิดา เขียววาท. “ทัศนคติต่อนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล: ศึกษา
 เฉพาะกรณี โรงเรียนเทศบาลสันป่าายางหนองม เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน”.
วารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,
 2549.
- ภานุพันธ์ โชติพิณฑุ. “การศึกษาระดับการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์การปราบปรามยาเสพติดตาม
 นโยบายรัฐบาลของสถานีตำรวจในจังหวัดภูเก็ต ปี 2546-2547”. **ปริญญาศิลปศาสตร
 มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2548.
- รัชดาภรณ์ กาวิวงศ์. “ความชุกในการเสพยาของวัยรุ่นและพฤติกรรมการสื่อสารในครอบครัว
 ตามการรับรู้ของวัยรุ่นที่เสพยาในเขตกิ่งอำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่”. **พยาบาล
 ศาสตร มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- เพ็ญพักตร์ วรรณชนกานต์. “ผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแนวทางการถอนพิษสุรา ในผู้ป่วยที่มีความ
 ผิดปกติที่สัมพันธ์กับการดื่มสุรา ในโรงพยาบาลสวนปรุงจังหวัดเชียงใหม่”. **พยาบาล
 ศาสตร มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- ลภัสรดา พลละภิญโญ. “บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อการควบคุมและป้องกันปัญหาสังคมใน
 สถานบันเทิง 12 ห้วยแก้ว”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิต
 วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- วชิราภรณ์ ศรีเบญจกุล. “ศึกษาปัจจัยของครอบครัวต่อการเสพยาบ้าในทัศนะของวัยรุ่น: ศึกษา
 เฉพาะกรณี โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์ตั้งคณตงเคราะห์
 มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- วิฑูรย์ วรวัลย์. “ปัญหาการเสพยาบ้าของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ
 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล. “การวิเคราะห์นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูงในประเทศไทย”.
การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
 2536.

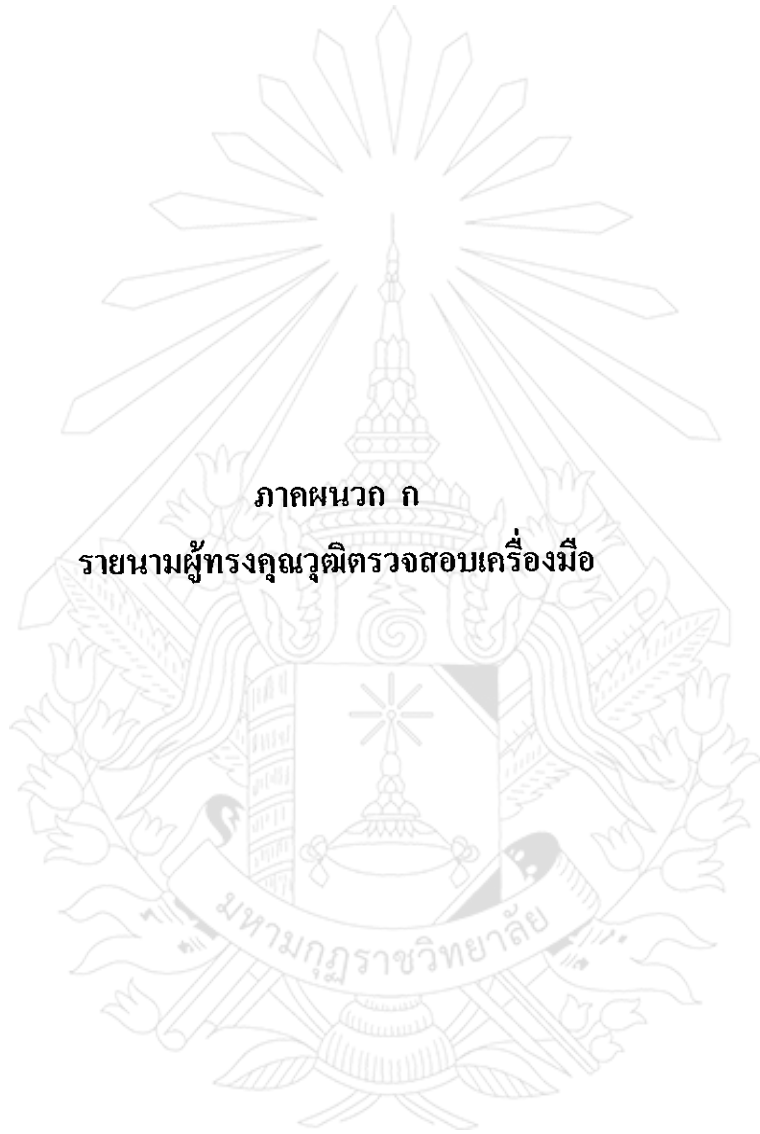
- วุฒิ เหล่าสุนทร. “อาชญากรรม : การค้ายาเสพติดศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการค้ายาเสพติดของผู้ต้องขัง”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2536.
- ศักดิ์จรูญ ดาวสุข. “วิธีการป้องกันและปราบปรามยาบ้าที่ได้ผลในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุข : กรณีศึกษา อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548
- สมเกียรติ วรรณศิริวิไล. “พฤติกรรมและการเสพยาเสพติดกับสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนของชาวเขาเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.
- สมจิตต์ ภาคกร และคณะ. “มูลเหตุจูงใจเสพยาให้โทษและสารเสพติดของเด็กชายวัยรุ่นเชียงใหม่”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.
- สมิต วัฒนชัยบุญธรรม และคณะ. “การแพร่ระบาดของสารเสพติดและปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพยาบาลธัญญารักษ์, 2545.
- สันติราษฎร์ พวงมาลา. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”. **สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2549.
- सानิต ธนทวี. “ทัศนะของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร”. **การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- ลำเรียง ไชยเสน. “ความร่วมมือระดับอำเภอขององค์กรระดับหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูง: ศึกษากรณีอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่”. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- สิทธิเกียรติ ศรีจันทร์. “ผลสำเร็จของการน่านโยบายไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาการกวดขันวินัยจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุตามมาตรการเมาไม่ขับ”. **สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, 2546.

- สิทธิวรรณ สাত্রักดิ์. “สัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบายจัดระเบียบสังคมไปปฏิบัติต่อสถาบันบันเทิง
ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- สุนันทา ศิริวาท. “การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นที่เสพสุราในจังหวัดแพร่”.
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- อนก นาคะบุตร. “การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยองค์กรชุมชน”. **การศึกษาค้นคว้า
แบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- อรัญญา แพ้จู้ และนรัญชญา ศรีบูรพา. “ภาวะโรคจิตเวชร่วมในผู้ที่ติดสุราที่เข้ารับการรักษาแบบ
ผู้ป่วยในของศูนย์บำบัดยาเสพติด เชียงใหม่”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร :
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2549.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. พระปลัดบุญธรรม บุญธรรมโม

การศึกษา น.ธ.เอก, พธ.บ.,
 ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
 จังหวัดเชียงใหม่

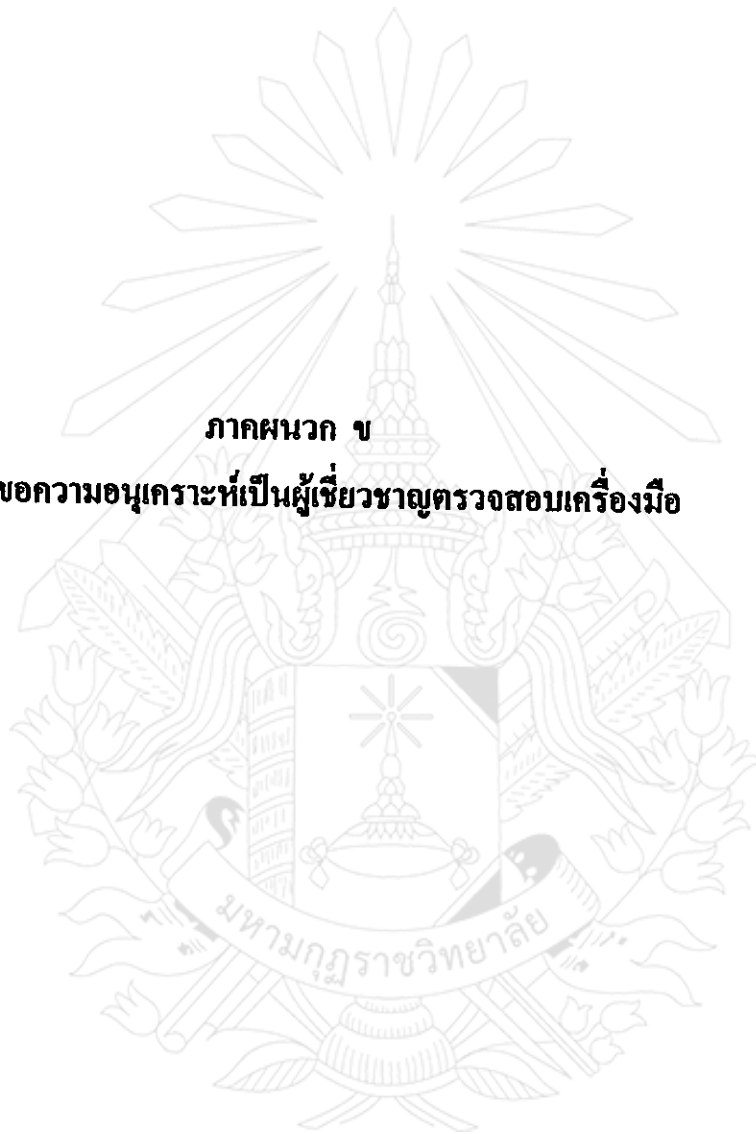
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย

การศึกษา ป.ศ.5, น.บ., M.A., Ph. D. (Sociology)
 ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยอธิการบดีวิทยาเขตล้านนา
 รองประธานสาขารัฐศาสตร์การปกครอง

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัครชัย ชัยแสง

การศึกษา น.ธ.เอก อาจารย์ประจำ วิทยาลัยศาสนศาสตร์
 กศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 (ประสานมิตร)
 อ.ม. (สาขาบาลี-สันสกฤต) อักษรศาสตรมหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
 ตำแหน่งปัจจุบัน งานฝึกสอน และดูแลสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
 จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ... การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โทร. 0-5327-0975-6 ต่อ 14
 ที่ ศธ 6013(1.9)/518 วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2550
 เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน พระปลัดบุญธรรม บุญธรรมโม

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ขอรับรองว่า นายโกมล ภูไชย เป็น
 นักศึกษาระดับปริญญาโท รหัสนักศึกษา 491224041 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของ
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

นักศึกษาผู้มีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือใน
 การทำสารนิพนธ์ เรื่อง ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุรแก่ผู้เยาว์ในเขต
 อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ นักศึกษาผู้นี้ อยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.บุศรา โพธิ์สุข
 และ พระครูปลัดจิตติชัย จิตฺติขโย อาจารย์ที่ปรึกษา

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณา
 ให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่
 นักศึกษาผู้นี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระมหาวิริศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ... การศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่... โทร. 0-5327-0975-6 ต่อ 14
 ที่... ศษ 6013(1.9)/517... วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2550
 เรื่อง... ขอลงความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย

ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ขอรับรองว่า นายโกมล ภูไชย เป็น
 นักศึกษาระดับปริญญาโท รหัสนักศึกษา 491224041 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของ
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เชียงใหม่

นักศึกษาผู้มีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือใน
 การทำสารนิพนธ์ เรื่อง **ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขต
 อำเภอต้นป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่** ทั้งนี้นักศึกษาผู้นี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ **ดร.บุศรา โพธิสุข
 และ พระครูปลัดจิตติชัย จิตฺติชโย** อาจารย์ที่ปรึกษา

ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณา
 ให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่
 นักศึกษาผู้นี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระมหาวิรัชศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการโครงการบัณฑิตศึกษา

ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...การศึกษามณฑลพิษณุโลก...วิทยาเขตล้านนา...โทร. 0-5327-0975-6 ต่อ 14.....

ที่ ศษ 6013(1.9)/516.....วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2550.....

เรื่อง...ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย.....

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครชัย ชัยแสง

ศูนย์การศึกษามณฑลพิษณุโลก วิทยาเขตล้านนา ขอรับรองว่า นายโกมล ภูไชย เป็น
นักศึกษาระดับปริญญาโท รหัสนักศึกษา 491224041 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

นักศึกษาผู้นี้มีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือใน
การทำสารนิพนธ์ เรื่อง **ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขต
อำเภอต้นป่าทอง จังหวัดเชียงใหม่** ทั้งนี้นักศึกษาผู้นี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ **ดร.บุศรา โพธิสุข
และ พระครูปลัดจิตติชัย จิตติขโย** อาจารย์ที่ปรึกษา

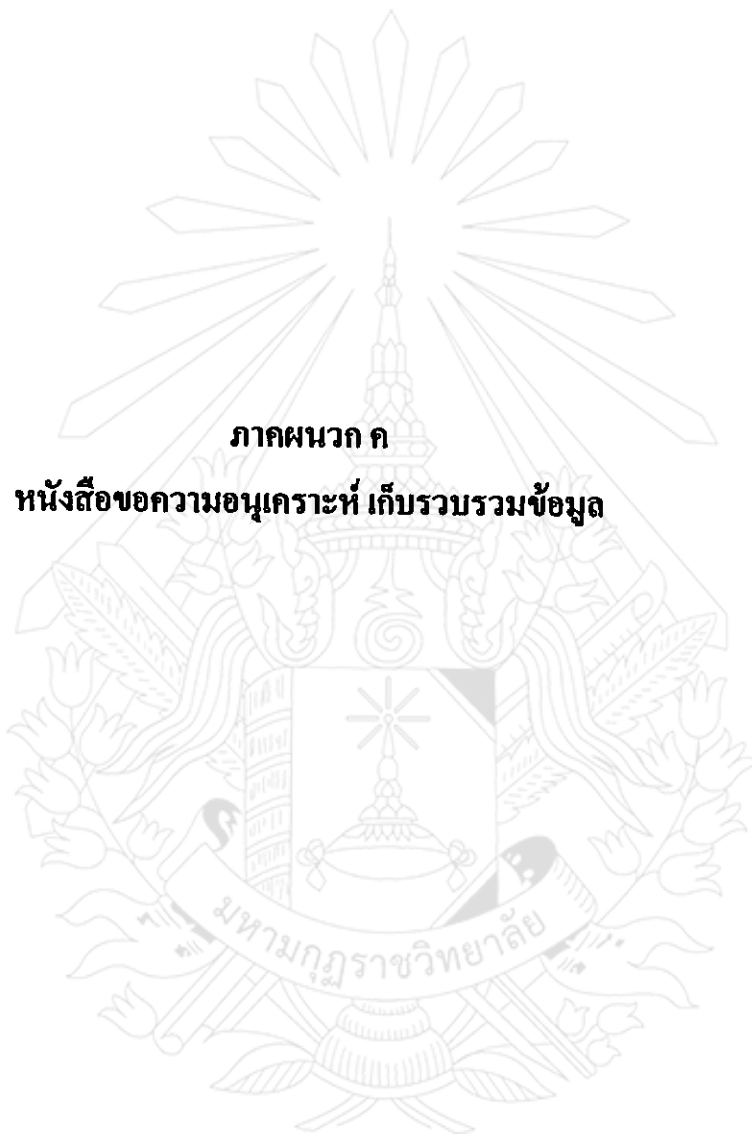
ศูนย์การศึกษามณฑลพิษณุโลก วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณา
ให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่
นักศึกษาผู้นี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระมหาวิรัชศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการโครงการบัณฑิตศึกษา

ศูนย์การศึกษามณฑลพิษณุโลก วิทยาเขตล้านนา

ภาคผนวก ค

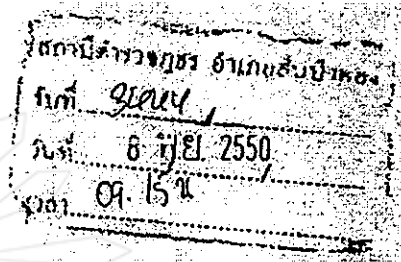
หนังสือขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6013(1.9)712

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา
103 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ถนนพระปกเกล้า
ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : 0-5327-0975-6 โทรสาร : 0-5381-4752
www.lanna.mbu.ac.th

5 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยนาย โกมล ภูไชย นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.) โดยมี ดร.บุศรา โพธิสุข และ พระครูปลัดจิตติชัย จิตฺติชโย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายโกมล ภูไชย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการทำการวิจัยต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนามา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิริศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

สำนักงานเลขานุการศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

โทรศัพท์ : 0-5327-0975-6 โทรสาร : 0-5381-4752

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus; 103 Pra pokklao Rd., Chiang Mai 50200 (Thailand)

ที่ ศธ 6013(1.9)712

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา
103 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ถนนพระปกเกล้า
ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : 0-5327-0975-6 โทรสาร : 0-5381-4752
www.lanna.mbu.ac.th

5 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยนายโกมล ภูไชย นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง ทศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.) โดยมี ดร.บุศรา โพธิสุข และ พระครูปลัดจิตติชัย จิตติขโย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายโกมล ภูไชย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการทำการวิจัยต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนามา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิริศักดิ์ สุรเมธี)

เลขาธิการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

สำนักงานเลขานุการศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

โทรศัพท์ : 0-5327-0975-6 โทรสาร : 0-5381-4752

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus; 103 Pra pokklao Rd., Chiang Mai 50200 (Thailand)

ที่ ศธ 6013(1.9)714

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา
103 วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ถนนพระปกเกล้า
ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
โทรศัพท์ : 0-5327-0975-6 โทรสาร : 0-5381-4752
www.lanna.mbu.ac.th

5 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ท่านผู้ใหญ่นบ้าน.....อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ด้วยนายโกมล ภูไชย นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง ทักษะคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.) โดยมี ดร.นุศรา โพธิสุข และ พระครูปลัดจิตติชัย จิตติชโย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นายโกมล ภูไชย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่เพื่อนำข้อมูลที่ได้อ่านไปดำเนินการทำการวิจัยต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคง ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนามา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิริศศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

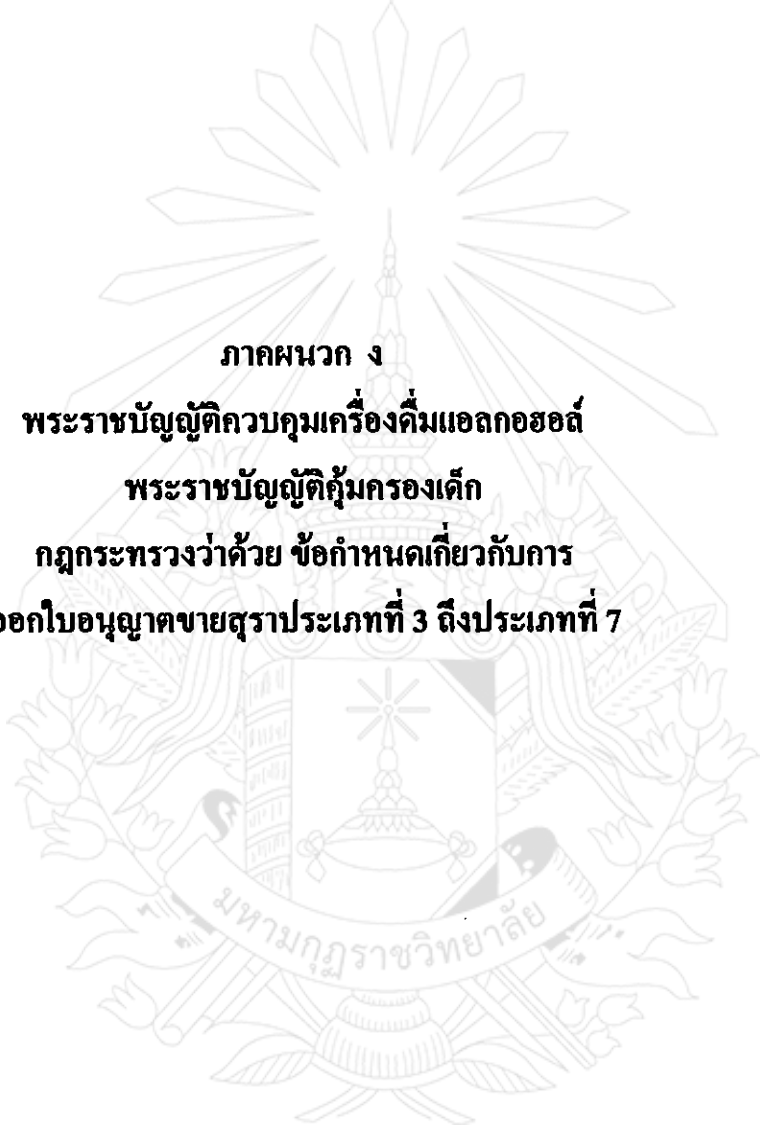
ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

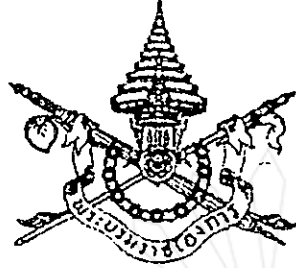
สำนักงานเลขานุการศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

โทรศัพท์ : 0-5327-0975-6 โทรสาร : 0-5381-4752

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus; 103 Pra pokklao Rd., Chiang Mai 50200 (Thailand)

ภาคผนวก ง
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
กฎกระทรวงว่าด้วย ข้อกำหนดเกี่ยวกับการ
ออกใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7

พระราชบัญญัติ
ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
พ.ศ. 2551

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551
เป็นปีที่ 63 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 41 มาตรา 43 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องคัมแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้ติดเครื่องคัมแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ดื่มเครื่องคัมแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการดื่มนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดดื่มจะมีอาการแสดงของการขาดเครื่องคัมแอลกอฮอล์ในร่างกาย

“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้ความหมายรวมถึงการสื่อสารการตลาด

“การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การแสดงสินค้า การจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบตรง

“ข้อความ” หมายความว่า รวมถึง การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระจกหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับสินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเครื่องคัมแอลกอฮอล์แห่งชาติ

“คณะกรรมการควบคุม” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องคัมแอลกอฮอล์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องคัมแอลกอฮอล์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่าผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องคัมแอลกอฮอล์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมโรค

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 4

การควบคุมเครื่องคัมแอลกอฮอล์

มาตรา 26 ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องคัมแอลกอฮอล์ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องคัมแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(2) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 27 ห้ามขายเครื่องคัมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (6) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- (7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- (8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 28 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องคัมแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใดๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (2) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (2) การร่ำขาย
- (3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย

(4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(5) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์โดยทางตรงหรือทางอ้อม

(6) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี

(4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(5) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชน โดยทั่วไป

(7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา 32 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มน โดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำ ได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุกภัณฑ์ของเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์เท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดคนนอกราชอาณาจักร

หมวด 5

การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์

มาตรา 33 ผู้ติดเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์หรือญาติ คณะบุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากสำนักงานได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมกำหนด

หมวด 6

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 34 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ สถานที่ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ สถานที่เก็บเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ในเวลาทำการของสถานที่นั้น รวมถึงเข้าตรวจสอบยานพาหนะเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ยึดหรืออายัดเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(3) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา 35 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้รับอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา 36 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 34 ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 37 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 7

บทกำหนดโทษ

มาตรา 38 ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องคัมแอลกอฮอล์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 39 ผู้ใดขายเครื่องคัมแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 27 หรือมาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 40 ผู้ใดขายเครื่องคัมแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 29 หรือมาตรา 30 (1) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 41 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 30 (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 42 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 43 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 32 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 44 ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 34 (1) หรือ (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 34 (3) หรือไม่ยอมส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา 34 (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 36 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 45 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามความเห็นสมควรก็ได้

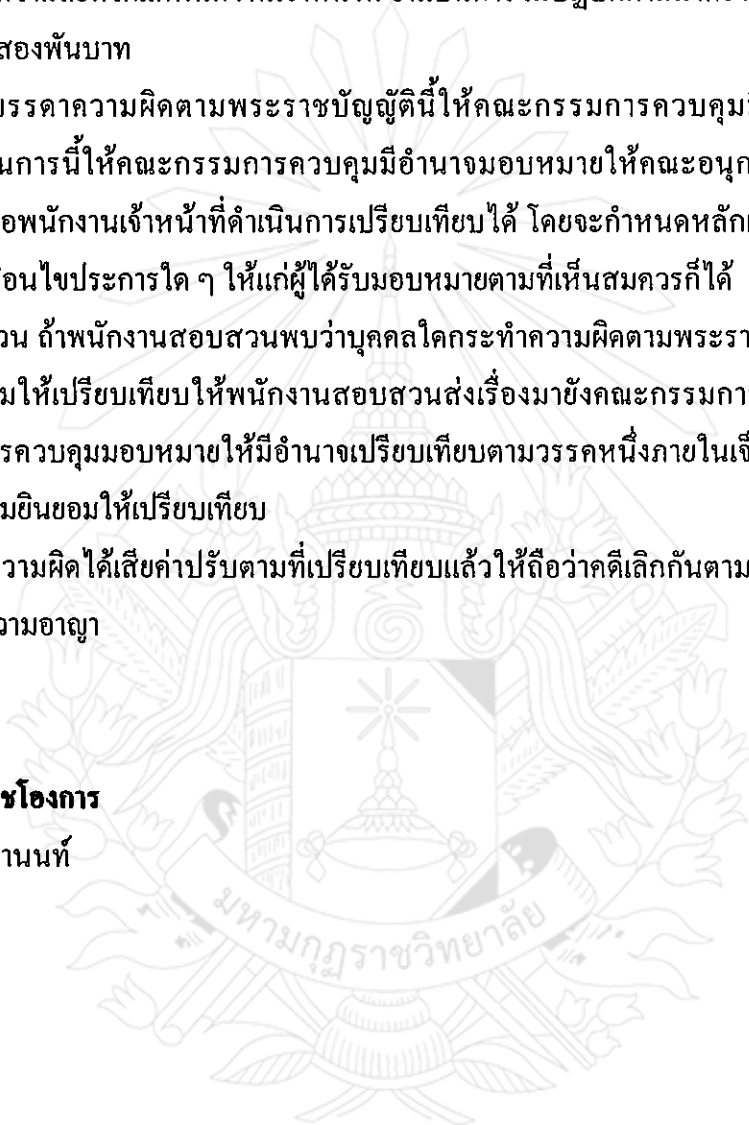
ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุม หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

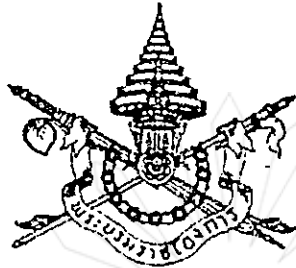
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน โดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองเด็ก

พ.ศ. 2546

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2546

เป็นปีที่ 58 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 39 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

หากปรากฏชัดว่าผู้ปกครองหรือผู้ที่รับเด็กไว้ปกครองดูแลและเลี้ยงไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กรับเด็กกลับไปดูแล

มาตรา 45 ห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่หรือเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หากฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามเด็กเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและมีหนังสือเรียกผู้ปกครองมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือ ว่ากล่าวตักเตือน ให้ทำทัณฑ์บน หรือมีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์และอาจวางข้อกำหนดอื่นใดเพื่อแก้ไข หรือป้องกันมิให้เด็กกระทำความผิดซ้ำอีกก็ได้

หากปรากฏว่าผู้ปกครองของเด็กฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา 39 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน และจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 46 ในกรณีที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ส่งเด็กเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพหรือในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ตามมาตรา 45 หากผู้ปกครองไม่เห็นด้วยให้มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลตามมาตรา 5 ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันรับทราบคำสั่ง

มาตรา 47 วิธีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก นอกจากที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้ เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 5

ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มาตรา 48 ในการดำเนินการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติแก่เด็กตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ามิเหตุสมควรแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเพื่อกำกับดูแลเด็กคนใด ก็ให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการ

จังหวัด แล้วแต่กรณีให้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่สมัครใจและมี ความเหมาะสมเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก โดยจะกำหนดสถานที่อยู่อาศัยของเด็กที่อยู่ใน การกำกับดูแลของผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กด้วยก็ได้

กรณีที่เกิดพ้นจากความปกครองดูแลของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครอง สวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟูแล้ว ถ้ามีเหตุผลสมควรก็ให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพยื่นคำขอต่อ ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้ตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่สมัครใจและความเหมาะสมเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กได้

การแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้มีระยะเวลาคราวละไม่เกินสองปี

มาตรา 49 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา แนะนำ และตักเตือนเกี่ยวกับเรื่องความประพฤติ การศึกษา และการประกอบอาชีพแก่เด็กที่อยู่ในการกำกับดูแล

(2) เยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา และแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องการอบรมสั่งสอนและ เลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในการกำกับดูแล

(3) จัดทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและของผู้ปกครอง เสนอต่อปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองสวัสดิภาพ คณะกรรมการ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพหรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เปิดเผยชื่อตัว ชื่อ สกุล ภาพหรือข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก ผู้ปกครอง ในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งของเด็กหรือผู้ปกครอง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 24 ซึ่งได้ล่วงรู้ข้อมูลดังกล่าวเนื่องในการปฏิบัติ หน้าที่ของตนด้วย โดยอนุโลม

ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใดซึ่งข้อมูลที่ เปิดเผยโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

กฎกระทรวง

ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุรา สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7

พ.ศ. 2548

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 47 (4) แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2510 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“ศาสนสถาน” หมายความว่า วัดตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ มัสยิดตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม วัดบาทหลวงตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทหลวง โรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย หรือสถานที่ประกอบศาสนกิจในนิกายหรือศาสนาอื่น

“สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

ข้อ 2 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 ตามมาตรา 19 มีดังต่อไปนี้

(1) สถานที่ขายสุราต้องไม่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานศึกษาหรือศาสนสถาน รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษาหรือศาสนสถาน

(2) สถานที่ขายสุราต้องไม่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(3) สถานที่ขายสุราต้องไม่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานที่ที่เคยถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(4) ผู้ขอรับใบอนุญาตขายสุราต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตขายสุราเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวหรือไม่เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว

ข้อ 3 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการขายสุราตามใบอนุญาตขายสุราตามมาตรา 19 สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 มีดังต่อไปนี้

(1) ต้องไม่ขายสุราให้แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

(2) ต้องไม่ขายสุราในบริเวณสถานศึกษาหรือศาสนสถาน รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษาหรือศาสนสถาน

(3) ต้องไม่ขายสุราในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(4) ต้องไม่ขายสุราในบริเวณสถานที่ที่เคยถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

ข้อ 4 ความในข้อ 3 (2) และ (3) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุราในบริเวณตามข้อ 3 (2) หรือ (3) อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับจนกว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือเลิกกิจการ แล้วแต่กรณี

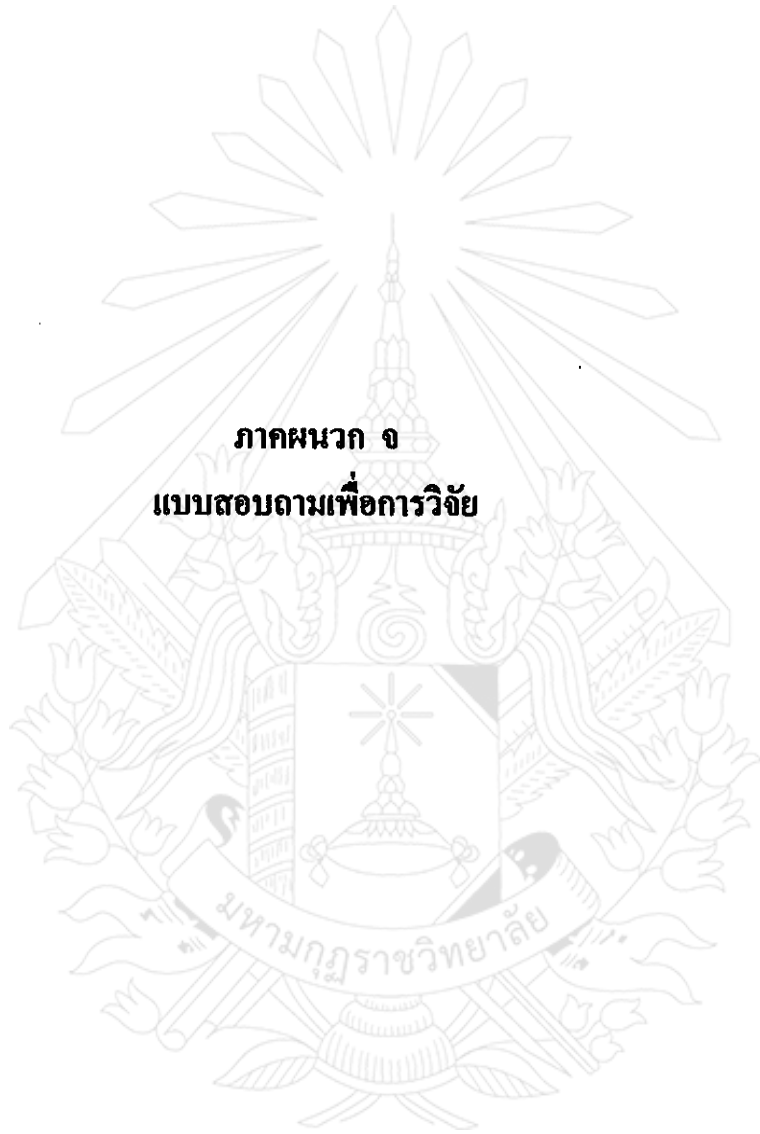
ให้ไว้ ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

ทนง พิทยะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดมาตรการควบคุมการบริโภคสุราและยาสูบเพื่อสังคม โดยห้ามผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทขายปลีกขายสุราในบริเวณสถานศึกษาหรือศาสนสถานหรือในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานดังกล่าวหรือในบริเวณสถานที่ที่เคยถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา และห้ามขายสุราให้แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ สมควรกำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุรา ให้สอดคล้องกับมาตรการของรัฐบาลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

**ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์
ในเขตอำเภอต้นป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่**

คำชี้แจง

แบบสอบถาม เรื่อง ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ และศึกษาปัญหาแนวทางแก้ไขข้อเสนอแนะในการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ และหลักสูตรของ ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหา มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลที่ท่านตอบผู้ศึกษาจะถือเป็น ความลับ ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านตอบตรงความเป็นจริง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ และปัจจัยสนับสนุนด้านการออกกฎหมาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไข ข้อเสนอแนะในการใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์

ขอขอบคุณ

โกมต ภูไชย

นักศึกษา สาขา รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในวงเล็บ () และเป็นข้อความในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพ

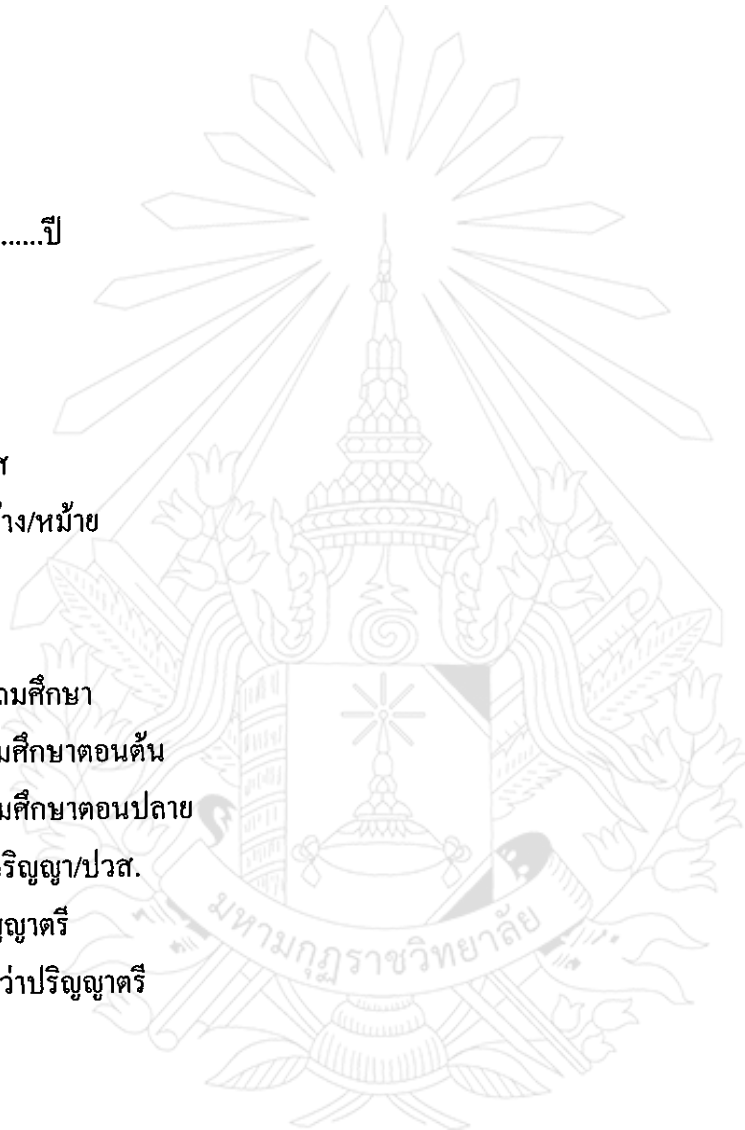
- () โสด
() สมรส
() หย่าร้าง/หม้าย

4. การศึกษา

- () ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย
() อนุปริญญา/ปวส.
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

5. รายได้

- () 5,000 - 10,000 บาท
() 10,001 - 15,000 บาท
() 15,001 - 20,000 บาท
() 20,001 - 25,000 บาท
() 25,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับทัศนคติของท่าน

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมาย	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์					
1. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีทัศนคติต่อการออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์					
2. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ถือว่า เป็นการจัดระเบียบการขายสุราแก่ผู้เยาว์					
3. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ถือว่าการตัดสินใจ เพื่อประชาชนจำนวนมาก					
4. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ถือว่าเป็นการแก้ปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้น เช่น การทะเลาะวิวาทของเยาวชน					
5. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เช่น สร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข พัฒนาคุณภาพชีวิต					
6. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ เพื่อเป็นการลดจำนวนนักดื่มหน้าใหม่					
7. กฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ ถือว่า เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การเกิดอุบัติเหตุ					
8. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์เป็นการป้องกันเยาวชนของชาติที่ต้องประสบภัยของสุราอันเป็นภัยที่ต้องผจญอยู่ทุกวัน					

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมาย	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาออกกฎกระทรวง โดยกำหนดให้มีการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่ต้องไม่เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์					
10. ปริมาณการดื่มที่มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท					
11. ผู้ใดกระทำการโฆษณาสุราต่อสาธารณชน เช่น การแสดงชื่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อการชวนซื้อ ต้องได้รับโทษตามกฎหมายกำหนด					
12. ในประกาศกรมประชาสัมพันธ์ได้กำหนดไว้ว่า ห้ามทำการโฆษณาสุราประเภทสุรากลั่นซึ่งมีแอลกอฮอล์สูงกว่า 15 ดีกรีขึ้นไป ระหว่างเวลา 05.00-22.00 น.					
13. รัฐบาลควบคุมกระบวนการจำหน่ายสุราอย่างเคร่งครัด คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อการทำลายประชาชนของประเทศ					
14. การขายสุราให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ถือว่าผิดกฎหมาย ผู้ขายต้องได้รับโทษตามกฎหมายกำหนด					
15. ผู้เยาว์ที่ดื่มสุรา ถือว่า เป็นผู้ป่วยต้องได้รับการบำบัดรักษาอย่างถูกวิธี เช่น การส่งตัวเข้ารับการรักษาด้านจิตใจในโรงพยาบาลเพื่อเลิกดื่มสุรา					
16. สถานที่ขายสุราควรตั้งอยู่ห่างจากสถานที่เหล่านี้ เช่น สถานศึกษา					
17. ภาชนะบรรจุสุราควรมีฉลากและคำเตือนโทษของการดื่มสุราอย่างชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงอันตรายจากสุรา					
18. องค์กรต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา ครอบรอบครัว วัด ควรร่วมมือกัน เพื่อป้องกันภัยจากสุรา					

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมาย	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. การออกกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์สร้างความเป็นธรรมให้แก่ส่วนร่วมมิได้มุ่งประโยชน์แก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ					
20. ท่านมีทัศนคติต่อโครงการสำคัญที่สร้างกระแสการลดละเลิก การดื่มสุราของสังคมไทย เช่น โครงการงดเหล้าเข้าพรรษา กฐินปลอดเหล้า เม้าไม่ขับ ถูกจับแน่					
21. ท่านมีทัศนคติต่อคำพิพากษาของศาลที่ให้รอกาลลงโทษผู้เยาว์ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการดื่มสุรา					
22. ในงานพิธีกรรมต่าง ๆ ควรให้มีการงดขาย/ดื่มสุรา					
ด้านการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติ					
1. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายร่วมกับสถาบันการศึกษาณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เห็นโทษของการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การรณรงค์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ					
2. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายร่วมกับชุมชน สถาบันการศึกษาในการดูแล ควบคุมพฤติกรรมของเยาวชนให้อยู่ในกฎระเบียบของกฎหมายกำหนด					
3. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้ร่วมกับสถาบันการศึกษา สนับสนุนโครงการ เม้าไม่ขับ ถูกจับแน่ รับน้องปลอดเหล้า					
4. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีการประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ เช่น สนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ					

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมาย	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้ให้ความรู้กับผู้เยาว์ในสถานศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการดื่มสุรากับผลกระทบที่เกิดจากการดื่มสุรตั้งแต่อายุน้อย					
6. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้แนะนำให้ความรู้กับชุมชน เรื่อง สาเหตุของการดื่มสุราของผู้เยาว์					
7. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้นำรูปแบบศิลปกรรมกฎหมายเป็นเครื่องมือให้ความรู้ในการป้องกันการดื่มสุราของผู้เยาว์					
8. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้นำรูปแบบ จิตวิทยาสังคม เป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ป้องกันการดื่มสุราของผู้เยาว์ เช่น การให้คำปรึกษาเพื่อเลิกดื่มแอลกอฮอล์					
9. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ในการตั้งด่านตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์					
10. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีการจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น ตำรวจบ้านในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด					
11. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ของภาครัฐตามสื่อ เช่น ทางโทรทัศน์แก้ไขการดื่มสุราของผู้เยาว์ได้					
12. การว่ากล่าวตักเตือนผู้เยาว์ที่ดื่มสุราก็เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย					
13. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่เคร่งครัดในกระบวนการยุติธรรม เช่น การละเว้นการปฏิบัติ					
14. ในการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายยังขาดอุปกรณ์ในการตรวจวัด					

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับกฎหมาย	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้อุบัติเหตุที่เกิดจากสาเหตุการดื่มสุราลดลง					
16. การตั้งค่าตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้กระทำเฉพาะในช่วงเทศกาลที่สำคัญเท่านั้น เช่น เทศกาลสงกรานต์					
17. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ขาดกำลังคนในการปฏิบัติหน้าที่					
18. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ขาดงบประมาณในการสนับสนุน					
19. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ขาดการประสานงานที่ดี					
20. การปฏิบัติหน้าที่บางครั้งสวนทางกับความรู้สึกและความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนไม่ชอบเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย					
21. เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายมีการสนับสนุนการปฏิบัติงาน เช่น การเชิญประชาชนร่วมตรวจท้องที่ในรถสายตรวจ					
22. ในวันสำคัญทางศาสนาเจ้าหน้าที่มีการขอความร่วมมือร้านค้าให้งดขายสุรา					

ตอนที่ 3 ปัญหา และการแก้ไข ข้อเสนอแนะ

ปัญหาด้านผู้บังคับใช้กฎหมาย.....

แนวทางการแก้ไข.....

ปัญหากฎหมายห้ามขายสุรา.....

แนวทางการแก้ไข.....

ปัญหาการนำกฎหมายห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์ไปปฏิบัติ.....

แนวทางการแก้ไข.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ภาคผนวก ฉ
แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหา
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง

ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายการห้ามขายสุราแก่ผู้เยาว์

ในเขตอำเภอต้นป่าทอง จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถาม ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้คะแนน									ผลรวม ของ คะแนน	หมายเหตุ
	ท่านที่ 1			ท่านที่ 2			ท่านที่ 3				
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1		
1		✓		✓			✓			0.67	
2	✓			✓			✓			1	
3	✓			✓			✓			1	
4	✓			✓			✓			1	
5	✓			✓			✓			1	
6		✓		✓			✓			0.67	
7	✓			✓			✓			1	
8	✓				✓		✓			0.67	
9	✓			✓			✓			1	
10	✓			✓			✓			1	
11	✓			✓			✓			1	
12	✓			✓			✓			1	
13	✓			✓			✓			1	
14	✓			✓			✓			1	
15		✓		✓			✓			0.67	
16	✓			✓			✓			1	
17	✓			✓			✓			1	
18	✓			✓			✓			1	
19	✓			✓			✓			1	
20		✓		✓			✓			0.67	
21	✓			✓			✓			1	
22	✓			✓			✓			1	

แบบสอบถาม ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้คะแนน									ผลรวม ของ คะแนน	หมายเหตุ
	ท่านที่ 1			ท่านที่ 2			ท่านที่ 3				
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1		
23	✓			✓			✓			1	
24	✓			✓			✓			1	
25	✓			✓			✓			1	
26	✓			✓			✓			1	
27	✓			✓				✓		0.67	
28	✓			✓			✓			1	
29	✓			✓			✓			1	
30	✓			✓			✓			1	
31	✓			✓			✓			1	
32	✓			✓			✓			1	
33	✓			✓			✓			1	
34		✓		✓			✓			0.67	
35	✓			✓			✓			1	
36	✓			✓			✓			1	
37	✓			✓				✓		0.67	
38	✓			✓			✓			1	
39	✓				✓		✓			0.67	
40	✓			✓			✓			1	
41		✓		✓			✓			0.67	
42	✓			✓			✓			1	
43		✓		✓			✓			0.67	
44	✓			✓			✓			1	
45	✓			✓			✓			1	

หนังสืออ้างอิง
(REFERENCE BOOK)
ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นายโกมล ภูไชย
 วัน เดือน ปี เกิด : 9 เมษายน 2508
 ภูมิลำเนา : 38 หมู่ที่ 8 ตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าดอง จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544 : จบการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต (การบริหารงานทั่วไป)
 สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
 พ.ศ. 2549 : จบการศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขารัฐศาสตร์การปกครอง)
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ตำแหน่ง/สถานที่ทำงานปัจจุบัน

พ.ศ. 2536- : ผู้ช่วยเหลือคนไข้ โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่
 ปัจจุบัน

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มทร.
 ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร
 ไปรคนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ

มหาวิทยาลัย